

MEGKÖZVÉS

Integrált településfejlesztési stratégia
Fejlődés a közösség erejével
Jóváhagyva a 33/2015. (III.19.) Kt. sz. határozatával

NAGYKOVÁCSI INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Elfogadva a 33/2015. (III.19.) kt. sz. határozatával

FEJLŐDÉS A KÖZÖSSÉG EREJÉVEL

Megbízó

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata
2094 Nagykövácsi, Kossuth Lajos utca 61.
Tel.: 06-26-389-566

Tervező

Völgyzugoly Műhely Kft.
2083 Solymár, Bimbó u. 20.
Tel.: 439-04-90, 439-0491, 20-9138-575, 70-938-3224
Fax: 1-438-0490
www.vzm.hu
e-mail: vzm@vzm.hu

2015. március

VZM 1243/14
nagykovacsi_ITS_150326.doc
A borítón Bérces Gáborné fényképe található

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETŐ	4
ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE.....	4
A TERVEZÉSI FOLYAMAT.....	4
I. RÉSZ - JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIA	6
1. JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIA	6
1.1. AZ ITS HELYE A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSben	6
1.2. CSELEKVÉSI STRATÉGIA.....	7
1.3. JÖVŐKÉP	8
1.4. HORIZONTÁLIS CÉLOK.....	10
1.5. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI CÉLOK.....	10
1.6. KÖZÉPTÁVÚ, TEMATIKUS CÉLOK	11
2. FEJLESZTÉSI STRATÉGIA ELEMEI	14
2.1. FEJLESZTÉSI STRATÉGIA	18
2.2. TELEPÜLÉSRÉSZ SZINTŰ STRATÉGIAI CÉLOK MEGFOGALMAZÁSA.....	37
2.2.1. Ófalu településrész stratégiai céljai	37
2.2.2. Hegyalja településrész stratégiai céljai	39
2.2.3. Új kertváros településrész stratégiai céljai.....	39
2.2.4. Egyéb lakóterületek településrész stratégiai céljai	40
2.3. A CÉLRENDSZER SZINERGIA VIZSGÁLATA	41
3. BEAVATKOZÁSOK - AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELELÉSE	42
3.1. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK	42
3.2. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA	46
4. FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTOK	47
4.1. A FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI FEJLŐDÉS PROGRAMJA	47
4.2. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM.....	49
5. STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	49
5.1. A STRATÉGIA FŐBB KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	49
5.1.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési eszközökkel	49
5.1.2. Önkormányzati ágazati vagy tematikus stratégiával való összhang.....	51
5.1.3. Területi fejlesztési tervdokumentumok	53
5.2. A STRATÉGIA FŐBB BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI.....	55
6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI	56
II. RÉSZ - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI	60
7. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK	60
7.1. KISZÁMÍTHATÓ ÉS TRANSPARENT SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET.....	60
7.2. SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK, TERVALKU.....	60
7.3. HELYI ADÓKEDVEZMÉNYEK	61
7.4. HATÉKONY ÉS KÖVETKEZETES TELEPÜLÉSMARKETING TEVÉKENYSÉG, POZITÍV ARCULAT ÉS IDENTITÁS ERŐSÍTÉS.....	61
7.5. FUNKCIÓVESZTETT, KIÜRESEDETT, HASZNÁLATON KÍVÜLI ÉPÜLETEK HASZNOSÍTÁSA	63
8. AZ INTEGRÁLT STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS SZERVEZETI ELVÁRÁSOK	63
8.1. ÖNKORMÁNYZATI HIVATALON BELÜLI SZERVEZET	63
8.2. ÖNÁLLÓ SZERVEZET KIALAKÍTÁSA.....	64
8.2.1. Stratégiai menedzsment	64
8.2.2. Operatív menedzsment.....	65
9. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI	68

10.	INGATLANGAZDÁLKODÁSI KONCEPCIÓ ELKÉSZÍTÉSE	68
10.1.	STRATÉGIAI INGATLANGAZDÁLKODÁS	68
10.1.1.	Az önkormányzati ingatlanvagyon.....	69
10.1.2.	Az önkormányzati vagyongazdálkodás jogszabályi keretei és elvei:	69
10.1.3.	Ingatlangazdálkodási (stratégia) főbb céljai	70
10.2.	AKCIÓTERÜLETI INGATLANGAZDÁLKODÁS	71
11.	PARTNERSÉG	72
11.1.	TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL, INTÉZMÉNYESÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	72
11.1.1.	Társadalmi részvétel a településfejlesztés során	73
11.1.2.	Társadalmi részvétel a településfejlesztést követően	74
11.2.	PARTNEREK BEAZONOSÍTÁSA, KAPCSOLATÉPÍTÉS.....	74
12.	AZ ITS EREDMÉNYEINEK NYOMON KÖVETÉSE ÉS AZ ITS RENDSZERES FELÜLVIZSGÁLATA, AKTUALIZÁLÁSA	76
	MELLÉKLETEK	77
1. SZ.	MELLÉKLET – AZ ELŐZETES VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK VÉLEMÉNYEINEK ÖSSZAFOGLALÁSA.....	77
2. SZ.	MELLÉKLET – KÉRDŐÍVEK KIÉRTÉKELÉSE	81
3. SZ.	MELLÉKLET – NYITOTT FÓRUMOK RÉSZTVEVŐI	91
4. SZ.	MELLÉKLET – A 2014. ÁPRILIS 8-I ELSŐ NYITOTT FÓRUM CSOPORTJAINAK SWOT ANALÍZISE.....	94
5. SZ.	MELLÉKLET – A 2014. ÁPRILIS 22-I MÁSODIK NYITOTT FÓRUM – FEJLESZTÉSI CÉLOK	96
6. SZ.	MELLÉKLET – A 2014. ÁPRILIS 29-I HARMADIK NYITOTT FÓRUM - FEJLESZTÉSEK.....	97
7. SZ.	MELLÉKLET – RÉSZLETEK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁS TANULÓK TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS ÖTLETEIBŐL.....	101
8. SZ.	MELLÉKLET – HATÁROZAT KIVONAT A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ VITAANYAGÁNAK ELFOGADÁSÁRÓL	108
9. SZ.	MELLÉKLET – HATÁROZAT KIVONAT AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA JÓVÁHAGÁSÁRÓL	109

BEVEZETŐ

ELŐZMÉNYEK, A MEGBÍZÁS ISMERTETÉSE

Nagykovácsi Nagyközség településfejlesztési koncepciója 2002-ben került jóváhagyásra. Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzata 37/2002.(04.10.) Kt. sz. határozatával jóváhagyta Nagykovácsi Nagyközség Településfejlesztési Koncepcióját.

A település felismerte 2013-ban, hogy az államigazgatási reform keretében a Kormány 2012 utolsó hónapjaiban számos, az építésügyet alapvetően megváltoztató új működési struktúra kialakítására vonatkozó kormányhatározatot fogadott el - ilyen például a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012 (XI.8) Korm. rendelet. Ez alapján szükségesnek tartotta az Önkormányzat az alábbi településfejlesztési dokumentumok elkészítését:

- a hosszú távra - 10 évet meghaladó időszakra - szóló Településfejlesztési Koncepciót,
- a középtávra - legalább 4 és legfeljebb 10 évre - vonatkozó Integrált Településfejlesztési Stratégiát, ami koncepcionális elemeken túl a célok eléréséhez szükséges stratégiát is megfogalmazza.

Fenti előzményeket követően a település önkormányzatának képviselő-testülete a településfejlesztési eszközök felülvizsgálatáról döntött, melynek elkészítésével a Völgyzugoly Műhely Kft.-t bízta meg.

A TERVEZÉSI FOLYAMAT

A többször módosított, az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (Étv.) - az önkormányzati törvénnyel összhangban, mely a településfejlesztést az önkormányzatok hatáskörébe tette - a települési önkormányzatok feladatává jelölte ki a településrendezési feladatkör ellátását.

A **településfejlesztési koncepció** a fejlesztés összehangolt megvalósulását biztosító és a településrendezést is megalapozó, a település közigazgatási területére kiterjedő önkormányzati területfejlesztési döntéseket rendszerbe foglaló, önkormányzati határozattal elfogadott dokumentum, amely a település jövőbeni kialakítását tartalmazza. A fejlesztési koncepció elsősorban településpolitikai dokumentum, amelynek kidolgozásában a természeti-művi adottságok mellett a társadalmi, gazdasági, a környezeti szempontoknak és az ezeket biztosító intézményi rendszernek van döntő szerepe. Megalapozza és meghatározza a település fenntartható fejlődését: az életszínvonal növekedését, az életminőség javulását, a közösség gyarapodását, a település hagyományait a rendelkezésre álló kulturális, térbeli, táji adottságait felhasználva és nem kihalva. A településfejlesztési koncepció a döntési mechanizmus működtetéséhez szolgál útmutatóul, s segítséget nyújt a település egyes érdekcsoportjai, valamint a különböző szakágak közötti érdekek koordinálásához.

A településfejlesztési koncepcióban foglaltak megvalósítása érdekében **integrált településfejlesztési stratégiát** kell készíteni az Étv. értelmében. Az integrált településfejlesztési stratégia (ITS) meghatározza a települések településfejlesztési tevékenységét, összehangolja a különböző szakpolitikai megközelítéseket, összefogja és ütközteti az érintett partnerek (üzleti szektor, civil szektor, közszféra szereplői, lakosság) céljait, elvárásait, meghatározza a fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, továbbá a megvalósítás és fenntartás módját is összefüggéseiben kezeli.

A településfejlesztés során is kiemelkedő feladat a fenntarthatóság alapelveinek figyelembe vétele. A fenntartható fejlődés olyan fejlődés, amely kielégíti a jelen szükségleteit, anélkül, hogy veszélyeztetné a jövő nemzedékek esélyét arra, hogy ők is kielégíthessék szükségleteiket.¹ A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális, a gazdasági és a környezeti pilléreken és mindháromat együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődésnek mint általános stratégiai célnak kell bevonulni a településfejlesztési dokumentumokba, és a cselekvési programokba.

Az integrált településfejlesztési stratégia (ITS) a települési önkormányzatok által elkészítendő, **fejlesztési szemléletű, középtávot (7-8 év) átfogó dokumentum**, célja a területi alapú, területi szemléletű tervezés megszilárdítása, a kerületrészre vonatkozó célok kitűzése, és azok középtávon való érvényesítése. A stratégia elkészítését a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség és az Önkormányzati Minisztérium által kiadott kézikönyvnek megfelelő struktúrában kell elkészíteni. Egy ilyen stratégia elkészítése önmagában is hasznos, ugyanakkor megléte jelenleg feltétele egyes településfejlesztési közösségi támogatások igénybevételének is. A települési területek olyan **integrált, akcióterületi alapú megújítása a cél**, amely érdemben hozzájárul ahhoz, hogy a település gazdasági és társadalmi aktivitása élénküljön, a település vonzereje erősödjék mind a lakosság, mind a betelepülő vállalkozások illetve intézmények, szervezetek számára.

A településfejlesztési koncepció, az integrált településfejlesztési stratégia illetve az ezekhez készülő helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészek tartalmi elemeire vonatkozóan a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet rendelkezik.

A helyzetelemzés munkarész készítésével párhuzamosan a partnerségi egyeztetés részeként került sor konfliktuskezelési, mediációs módszerek alkalmazására. A településfejlesztési koncepció kialakítását megelőzően civil szervezetek meghívásával három alkalommal nyílt lehetőség arra, hogy az Önkormányzat vezetői és a civil szervezetek képviselői facilitátorok segítségével beszélgessenek a jövő lehetőségeiről és feladatairól. A fórumok iránymutatásul szolgálnak az Önkormányzati vezetők, képviselők számára a lakossági vélemények becsatornázásának új módjára, konszenzusos megoldások megtalálására a településfejlesztés során. Tervező és facilitátor együttes munkájának eredményeként létrejött a lakosság bevonása a fejlesztéstervezési folyamatba. A gyakorlatban tapasztalhatta Önkormányzati szakember, döntéshozó, tervező egyaránt, hogy kellő előkészítéssel, körültekintő szervezéssel, s megfelelő körülmények biztosításával, a facilitátorok közreműködésének eredményeként megindulhat a párbeszéd a résztvevők között, s több alkalommal folytatott közös gondolkodás során állapíthatók meg a fejlesztési koncepció alap gondolatai.

Ez alapján készült el a településfejlesztési koncepció vitaanyaga, mely továbbtervezésre elfogadásra került Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat képviselő-testületének 62/2014. (V.22.) határozatával. A koncepcióra épült a középtávú fejlesztési terv, az ITS. A koncepciót 2014. június 19-én közmeghallgatás keretében a lakosság véleményezte.

Az elkészült - és az önkormányzat képviselő-testülete által előzetesen jóváhagyott - településfejlesztési eszközök tervezetét a képviselő-testületi elfogadást megelőzően véleményezte az illetékes államigazgatási szervekkel, érintett területi és települési önkormányzatokkal, valamint a további partnerekkel. Az egyeztetési folyamat szabályait a 314/2012. (XI.8.) Kormányrendelet, illetve a partnerségi rendelet tartalmazza.

Jelen dokumentáció Nagykovácsi község jóváhagyott integrált településfejlesztési stratégiája.

¹ 1983-ban az ENSZ Közgyűlés határozata alapján megkezdte munkáját az ENSZ Környezet és Fejlődés Világbizottsága, amelyet Gro Harlem Brundtland norvég miniszterelnöknő vezetett. (E huszonkét tagú bizottságnak tagja volt Láng István akadémikus is.) A Bizottság 1987-ben „Közös jövőnk” címmel kiadott jelentésében a gazdasági növekedés olyan új korszakának lehetőségét vázolta fel, amely a fenntartható fejlődés globális megvalósítására épít, megőrzi a természeti erőforrásokat, s amely megoldás lehetne a fejlődő országok nagy részében elhatalmasodó szegénység leküzdésére is.

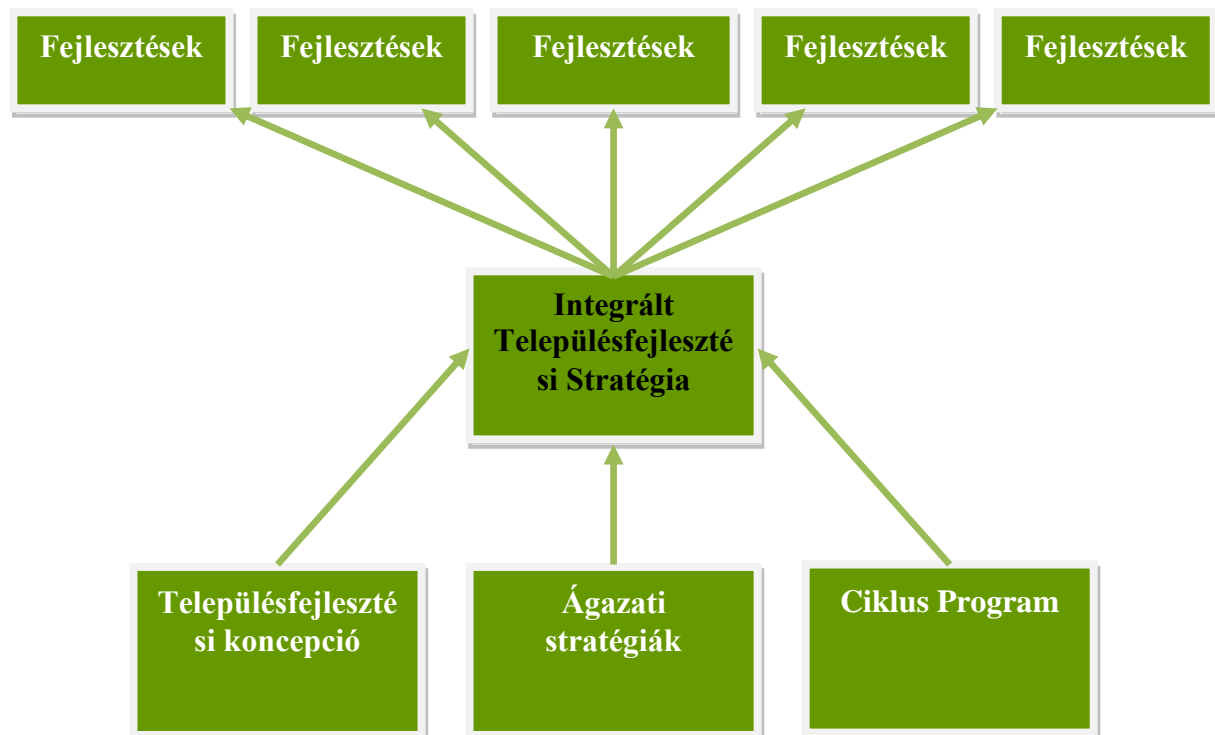
I. RÉSZ - JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIA

1. JÖVŐKÉP ÉS STRATÉGIA

1.1. AZ ITS HELYE A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSBN

Az integrált településfejlesztési stratégia középtávú, stratégiai szemléletű, de megvalósítás orientált tervezési dokumentum, amely meghatározza a település középtávú településfejlesztési tevékenységeit.

Az ITS részben összefoglaló dokumentuma az Önkormányzat meglévő fejlesztési dokumentumainak, részben rendszerbe szervezi az Önkormányzat fejlesztési elképzeléseit és mindezeket túl konkrét fejlesztési beavatkozásokat is tartalmaz.

Az ITS a fejlesztéspolitika hatékony eszköze, mert:

- **Integrált szemléletű:**

A dokumentum integrált jellege abból adódik, hogy az Önkormányzat szakpolitikai (gazdaságfejlesztés, társadalom és szociálpolitika, környezetfejlesztés) elképzeléseit összefogja, illetve vizsgálja és épít e területek szinergiájára.

- **Rendszerszintű gondolkodást tesz lehetővé:**

Egyidejűleg képes figyelembe venni a település belső gazdasági, műszaki, társadalmi és környezeti körülményeit, valamint a külső hatásokat és kihívásokat. A fejlesztési célokat, azok finanszírozási módját, megvalósítási és fenntartási módját is összefüggéseiben kezeli.

- **Operatív döntéseket megalapozó stratégiai dokumentum:**

Olyan stratégiai dokumentum, aminek feladata a jövő kihívásaira való felkészülés. Tartalmazza a település célrendszerét, a fejlesztések feltételeit és azt a cselekvési stratégiát, ami megalapozza a konkrét fejlesztési beavatkozásokat. A dokumentum 7-8 évre rögzíti a település által megvalósítandó jelentősebb fejlesztési programokat

- **Participációs tervezési folyamat**

Az ITS megszületése egy organikus tervezési folyamat, ahol fontos szerepet kap a participáció. A dokumentum megalkotásában az üzleti szektor, civil szektor, közsféra szereplői, és a lakosság egyaránt szerves résztvevője és alakítója volt.

Az ITS Tervezési szintjei:

1.2. CSELEKVÉSI STRATÉGIA

Amikor az Önkormányzat a középtávú fejlesztéseit tervezi és az ehhez kapcsolódó cselekvési stratégiát alakítja ki, érdemes újra végigvenni, mik azok a tényezők, amik befolyásolják, hogy milyen cselekvési stratégiát válasszon a település. A helyzetfelmérés fejezetből kiderült, hogy milyen jelzőszámokkal jellemezhető a település gazdasági, társadalmi, infrastrukturális helyzete és a településre jellemző trendeket is megmutatta. A tervezés következő fázisában a település meghatározza a saját jövőképét és azt a célrendszert, ami közép és hosszútávon iránymutatásul szolgál a település döntéshozói, illetve az egész helyi közösség számára. A tervezési folyamat eredménye, hogy megszületnek a lehetséges cselekvési stratégiák. A felmerülő alternatívák közül azt érdemes választani, amelyik leginkább megfelel a helyi közösség érdekeinek, amelyik reálisan megvalósítható, illetve amelyik leginkább támaszkodik a helyi erőforrásokra. Ahogy azt az előző fejezetben leírtuk, Nagykovácsi esetében a legjellemzőbb kockázat az intenzív lakosságszám emelkedésből vezethető le. A felmerülő cselekvési stratégiáknak² erre is választással kell tudni szolgálni. Nagykovácsi esetében három eltérő cselekvési stratégia merült fel, amik között a legkarakteresebb eltérés az Önkormányzat szerepfelfogása között mutatkozik meg.

Követő cselekvési stratégia:

Az Önkormányzat fókuszában elsősorban a felmerülő problémák gyors megoldása szerepel. Az Önkormányzat alapvetően azokra a feladatokra koncentrálna, amik közvetlenül hozzátartoznak a feladatellátáshoz. Ez a stratégia nagy teret enged a helyi kezdeményezéseknek.

² Ideáltípusos modell

Szabályzó cselekvési Stratégia:

Az Önkormányzat fejlesztéseinek fókuszában a kiszámíthatóság szerepel. A fejlesztések során az Önkormányzat erős kontrollt kíván alkalmazni, amiben elsősorban szabályozási eszközöket hív segítségül.

Reagáló Stratégia:

Proaktív településfejlesztési szemlélet kialakítása a cél. Az Önkormányzat igyekszik elébe menni a várható eseményeknek, kihívásoknak, s ezáltal egy tudatosabb programalkotási, tervezési folyamatot indít el. A stratégia fontos eleme a folyamatos felülvizsgálat és az aktualizálás.

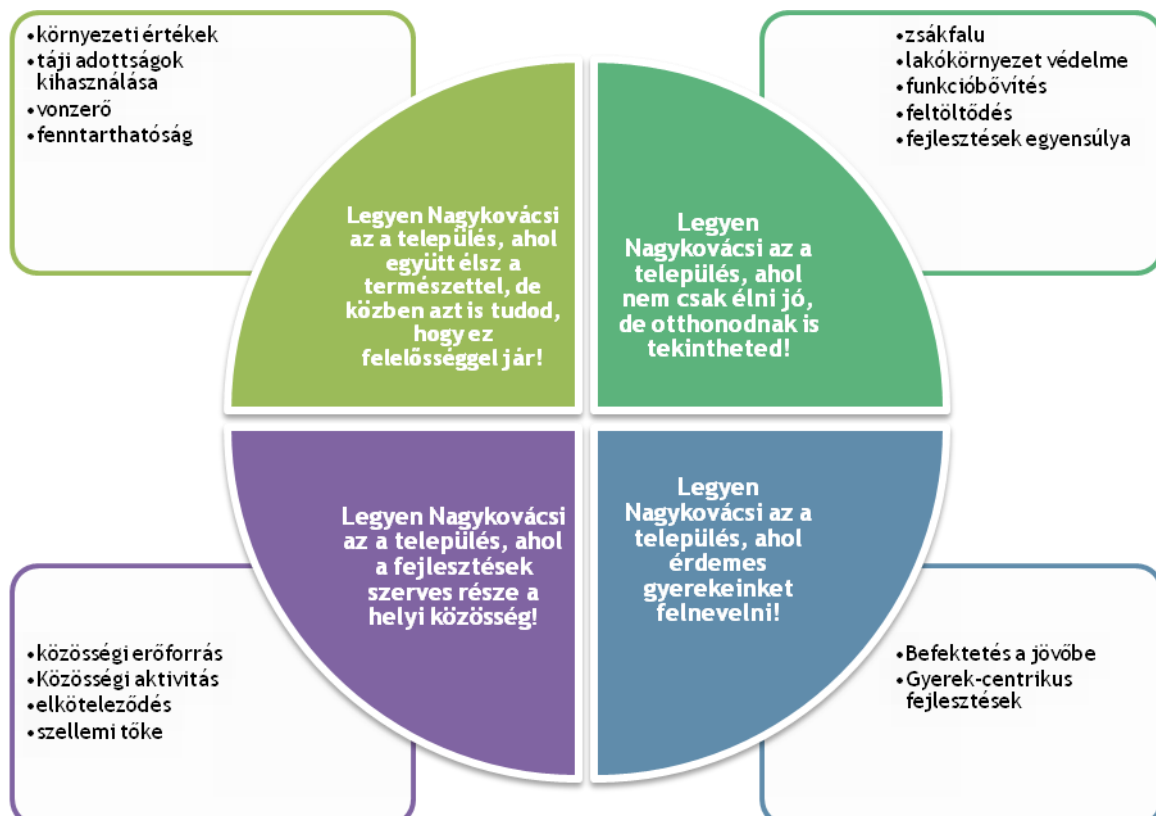
1. táblázat: Mennyire jellemző az adott stratégiára:

	Rugalmas	Kiszámítható	Proaktív szemlélet	Egyszerű döntéshozatali mechanizmus	Helyi erőforrások kihasználása	Helyi közösség szerepvállalása	Fenntarthatóság
Követő stratégia	***	*	*	**	**	**	*
Szabályzó stratégia	*	***	*	***	*	*	**
Reagáló stratégia	***	**	***	*	***	***	***

***- nagymértékben; ** - közepes mértékben; * - kismértékben

Az Önkormányzat a Reagáló Stratégia alkalmazását választja, mert ez képes a leginkább a gyorsan változó körülményekre reagálni.

1.3. JÖVŐKÉP

Az ITS érvényességének legjobb biztosítéka, hogy az Önkormányzat a dokumentum megalkotásának munkafolyamatába bevonta a helyi civil szektor szereplőit. Az együtt elvégzett munka eredménye egy letisztult jövőkép megalkotása, mely 4 dimenzióban tartalmazza azt a víziót, hogy hosszútávon miként definiálja magát a település. A település önmagáról alkotott víziója iránymutatásul szolgál ahhoz, milyen céloknak kell megfelelni és azokat milyen fejlesztési eszközökkel lehet elérni.

Legyen Nagykovácsi az a település, ahol együtt élsz a természettel, de közben azt is tudod, hogy ez felelősséggel jár!

Nagykovácsi gyönyörű természeti környezetben helyezkedik el. Ez a természeti környezet fontos értéke a településnek, része a helyi lakosok identitásának, illetve a település egyik fontos vonzereje az idelátogatók számára. A természeti környezet megőrzése, védelme a jövőben is kiemelt feladat kell, hogy legyen. Fontos a táji adottságok jelenleginél jobb kihasználása, a település és a táji környezet kapcsolatának erősítése. A jövőbeli fejlesztések során minden esetben érdemes végiggondolni, hogy az egyes beavatkozások milyen hatással vannak a táji környezetre, illetve hogy a beavatkozások eredményeinek környezeti fenntarthatósága biztosítható legyen.

- környezeti értékek
- táji adottságok kihasználása
- vonzerő
- fenntarthatóság

Legyen Nagykovácsi az a település, ahol nem csak élni jó, de otthonodnak is tekintheted!

Nagykovácsi Budapest agglomerációjában, a főváros közvetlen szomszédságában elhelyezkedő település, mely egyedülálló módon őrzi falusi hangulatát. A falusias környezet, a jó levegő, a csend, a nyugalom különleges adottsága a településnek. Mindezek megőrzése a jövő fontos feladata, úgy, hogy az értékek megőrzése mellett a lakosság ellátása, a helyben elérhető szolgáltatások magas színvonalúak, sokrétűek legyenek. A kulcskérdés tehát az, hogy a település megtalálja azt az egyensúlyi állapotot, amiben megőrzi a zsákfalu adta előnyöket, de emellett új és magasabb szintvonalú funkciókkal bővül.

- zsákfalu
- lakókörnyezet védelme
- funkcióbővítés
- feltöltődés
- fejlesztések egyensúlya

Az otthon biztonsága:

Nagykovácsinak olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok biztonságban érzik magukat, ahol pihentető környezetben tudják a hétköznapi fáradalmait kipiheni. Mindehhez elengedhetetlen az épített és természeti lakókörnyezet megújítása, védelme.

Az otthon gazdagsága:

Nagykovácsinak olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok nincsenek rákényszerítve, hogy más települések szolgáltatásait használják, hanem a lehetőségekhez képest minél több dolgot lakóhelyükön is el tudjanak intézni. Ez jelent közigazgatási, közszolgáltatási, kereskedelmi, közösségi funkcióbővülést.

Az otthon hangulata:

Nagykovácsinak olyan településsé kell válnia, ahol a helyi lakosok számára biztosított a feltöltődés lehetősége, helyszínei. Ennek területei különösen a sport, kultúra, közösségi élet.

Legyen Nagykovácsi az a település, ahol a fejlesztések szerves része a helyi közösség!

Nagykovácsi a mai napig sok mindent megőrzött a falusi közösség értékeiből, úgymint az összetartó közösség, a sokszínű, gazdag, változatos közösségi élet. Nagykovácsi jövője szempontjából komoly jelentősége van annak, hogy ezeket a közösségi erőforrásokat mennyire hatékonyan tudja kihasználni.

- közösségi erőforrás
- Közösségi aktivitás
- elköteleződés
- szellemi tőke

Közösség integrációs ereje:

Nagykovácsi jelenét intenzív társadalmi folyamatok jellemzik. Szükséges, hogy a meglévő közösségi aktivitáson keresztül az újonnan érkező lakosok is részévé váljanak a település életének.

Helyi közösségre alapozott fejlesztések:

A közösségi erőforrásokra alapozott fejlesztések azért lehetnek hatékonyak, mert a helyben élők aktivitására/aktiválására épülnek. Annak a településnek a lakói, akik látják, hogy a fejlesztésekbe nekik is van beleszólásuk, ráhatásuk, könnyebben mozgósítják saját erőforrásaikat és az elért eredményeket is jobban magukénak érzik. Ez a folyamat végső soron a fejlesztések iránti elköteleződést és egy önbizalommal teli légkört von maga után, ami további erőforrásokat tud mozgósítani.

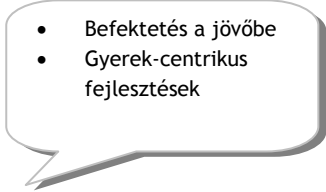

Közösség alkotó ereje:

Nagykovácsi jelentős szellemi tőkével rendelkezik, amit meg kell becsülni. A jövőben fontos feladat a helyi közösségben meglévő tudás minél hatékonyabb becsatornázás, aktivizálása és a közösség érdekében való használata.

Legyen Nagykovácsi az a település, ahol érdemes gyerekeinket felnevelni!

A tények azt mutatják, hogy Nagykovácsiban az átlagosnál magasabb a családok gyerekvállalási kedve és folyamatosan nő a településen élő gyermekek száma. A fejlesztések megtervezésénél végig kell gondolni, hogy melyek azok az intézkedések, amik a leginkább szolgálják a helyben élő gyermekek igényeit. Azok a fejlesztések, amiknek közvetlenül, vagy közvetve a gyerekek a célcsoportjai, befektetést jelentenek a jövőbe.

-
- Befektetés a jövőbe
  - Gyerek-centrikus fejlesztések

1.4. HORIZONTÁLIS CÉLOK

Nagykovácsi Önkormányzata két olyan fejlesztési szempontot emel ki, amelyek érvényesülését a stratégia tervezési és megvalósítási szakaszaiban egyaránt vizsgálja. Ezek olyan szempontok, amik általánosságban elősegítik az ITS-ben megfogalmazott tartalmak hatékony működését.

1. Kommunikációs csatornák fejlesztése

Az ITS-ben leírt tartalmak, fejlesztési elképzelések akkor tudnak igazán működni, ha léteznek azok a kommunikációs csatornák, amiken keresztül kapcsolat teremthető a fejlesztések szereplői között. Ezek a szereplők az Önkormányzat, helyi lakosság, civil szervezetek, helyi vállalkozók.

Célok kiemelten:

- *Tájékoztatási csatornák fejlesztése*
- *Lakossági vélemények becsatornázása*
- *Civil fórumok támogatása*
- *Településközi együttműködések kialakítása*

2. Fenntartható fejlesztések

Az Önkormányzat településfejlesztési elképzeléseiben hangsúlyos szerepet kap a fenntarthatóság elvének érvényesítése. Fontos, hogy a fejlesztésekben közreműködő szereplők felismerjék és tudatosítsák, mit tudnak tenni saját kompetenciájukon belül a fenntartható településfejlesztés céljainak elérése érdekében.

Célok kiemelten:

- *Lakossági szemléletváltás*
- *Fejlesztés eredményeképpen megvalósuló szolgáltatások fenntartható működtetése*
- *Építések és felújítások során a fenntarthatóság érvényesítése*
- *Alternatív energia hasznosítása*

1.5. ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI CÉLOK

1. Humán erőforrás fejlesztése:

Az Önkormányzat kulcsfontosságú területnek tartja az oktatási terület fejlesztését, illetve a helyi közösségi élet erősítését.

Célok kiemelten:

- *A fejlesztések humán erőforrás hátterének támogatása*
- *Civil kezdeményezések támogatása.*

2. Települési funkció erősítése:

A tervezett fejlesztések arra fókuszálnak, hogy a helyi lakosok minél több és színvonalasabb szolgáltatást tudjanak igénybe venni Nagykovácsiban, és ezzel együtt csökkenjen a függőség más településektől.

Célok kiemelten:

- *A helyben elérhető települési szolgáltatások bővítése, minőségi javítása*
- *A lakosság életminőségének javítása*
- *A település turisztikai adottságainak kihasználása*
- *A mozgás, a sport, és az egészséges életmód népszerűsítése*

3. Települési környezet fejlesztése

Az Önkormányzat számára fontos szempont a harmonikus, rendezett településkép kialakítása, ami egyaránt vonatkozik az épített és a természeti környezetre.

Célok kiemelten:

- *Épített és természeti környezet értékmegőrző fejlesztése*
- *Települési infrastruktúra fejlesztése*

1.6. KÖZÉPTÁVÚ, TEMATIKUS CÉLOK

1. Oktatásfejlesztés

A Nagykovácsiban megnövekedett számban élő családok számára természetes igény, hogy a gyerekeik oktatásának színvonalas intézményi, képzési háttere biztosítva legyen.

Célok kiemelten:

- *A meglévő oktatási intézményrendszer kapacitásbővítése*
- *A középfokú oktatás hátterének megteremtése*
- *A művészeti képzés intézményi hátterének biztosítása*

2. Közösségi élet erősítése

Az Önkormányzat a meglévő erőforrásaival igyekszik hátteret biztosítani a közösségi élet színtereinek, illetve segíteni azokat a kezdeményezéseket, amik a helyi közösség kohézióját erősítik.

Célok kiemelten:

- *Helyi identitás erősítése*
- *Közösségi kezdeményezések támogatása*
- *Az ifjúság ügyeinek támogatása*
- *Civil szervezetek bevonása a településfejlesztési munkába*

3. Közszolgáltatás fejlesztés

Az Önkormányzat célja, hogy a közszolgáltatást nyújtó adott intézmények kapacitását, a szolgáltatások tartalmát a megnövekedett lakossági igényekhez igazítsa.

Célok kiemelten:

- *Közigazgatási munka támogatása*
- *Önkormányzat szolgáltatói jellegének erősítése*
- *Közszolgáltatási ellátórendszer minőségmegőrzése, illetve fejlesztése*

4. Helyi gazdaság megerősítése

Az Önkormányzat célja, hogy lehetőségeihez képest támogassa azokat a mikrovállalkozásokat, amik helyben megtalálható munkahelyeket hoznak létre.

Célok kiemelten:

- *Helyi vállalkozások támogatása*
- *Vállalkozói aktivitás növelése*

5. Turizmus fejlesztése

Nagykovácsai célja a település turisztikai adottságainak a jelenleginél jobb kihasználása.

Célok kiemelten:

- *Turisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek támogatása*
- *A turisztikai infrastruktúra bővítése*
- *Turisztikai együttműködések elősegítése*

6. Szabadidő-eltöltési lehetőségek bővítése

Szükséges a szabadidős szolgáltatást nyújtó szervezetek, közösségek támogatása, illetve a szabadidős kínálat további bővítése.

Célok kiemelten:

- *A mozgás, a sport, és az egészséges életmód népszerűsítése, támogatása*
- *Helyi kulturális és művészeti kezdeményezések támogatása*
- *Helyi kulturális és művészeti produktumok létrejöttének ösztönzése*

7. Épített környezet fejlesztése

Nagykovácsai területi fejlődése településképi szempontból is jelentős változásokkal jár, tehát tudatos tervezési folyamatnak kell megvalósulnia a kitűzött célok megvalósítása érdekében az épített környezet fejlesztése területén is.

Célok kiemelten:

- *Szigorú építés szabályozás, építészeti karakter meghatározása*
- *Épített értékek védelme és hasznosítása*
- *Zöldterületek rekreációs hasznosítása*
- *Fő utca megújítása*

8. Települési infrastruktúra fejlesztése

Szükséges, hogy Nagykovácsai területi fejlődését lekövezzék az infrastrukturális fejlesztések is.

Célok kiemelten:

- *Gyűjtőutak fejlesztése, településrészek közötti kapcsolat fejlesztése*
- *Belterületi utak állapotának javítása, kapcsolódó parkolás megoldása*
- *Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése*
- *Önálló közmű ellátás megoldása, alternatív technológiák alkalmazása*

9. Természeti és táji környezet

Nagykovácsai számára a táji értékek megóvása kiemelt cél.

Célok kiemelten:

- *Természeti értékek védelme*
- *Alulhasznosított területek fejlesztése közösségi céllal*

Horizontális célok

Kommunikáció

- Tájékoztatói csatornák fejlesztése
- Lakossági vélemények becsatornázása
- Civil fórumok támogatása
- Településközi együttműködések kialakítása

Fenntartható fejlesztések

- Lakossági szemléletváltás
- Fejlesztés eredményeképpen megvalósuló szolgáltatások fenntartható működtetése
- Építések és felújítások során a fenntarthatóság érvényesítése
- Alternatív energia hasznosítása

Általános célok

Humán erőforrás fejlesztése:

- A fejlesztések humán erőforrás háttérének támogatása
- Civil kezdeményezések támogatása.

Oktatásfejlesztés

- A meglévő oktatási intézményrendszer kapacitásbővítése
- A középfokú oktatás háttérének megteremtése
- A művészeti képzés intézményi háttérének biztosítása

Közösségi élet erősítése

- Helyi identitás erősítése
- Közösségi kezdeményezések támogatása
- Az ifjúság ügyeinek támogatása
- Civil szervezetek bevonása a településfejlesztési munkába
- Helyi kulturális és művészeti produktumok létrejöttének ösztönzése

Települési funkció erősítése

- A helyben elérhető települési szolgáltatások bővítése, minőségi javítása
- A lakosság életminőségének javítása
- A település turisztikai adottságainak kihasználása
- A mozgás, a sport, egészséges életmód népszerűsítése

Közfoglaltatás fejlesztés

- Közigazgatási munka támogatása
- Önkormányzat szolgáltatói jellegének erősítése
- Közfoglaltatási ellátórendszer minőségmegőrzése, illetve fejlesztése

Helyi gazdaság megerősítése

- Helyi vállalkozások támogatása
- Vállalkozói aktivitás növelése

Turizmus fejlesztése

- Turisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek támogatása
- A turisztikai infrastruktúra bővítése
- Turisztikai együttműködések elősegítése

Szabadidő-eltöltési lehetőségek bővítése

- A mozgás, a sport, egészséges életmód népszerűsítése, támogatása
- Helyi kulturális és művészeti kezdeményezések támogatása

Települési környezet fejlesztése

- Épített és természeti környezet értékmezőró fejlesztése
- Települési infrastruktúra fejlesztése

Épített környezet fejlesztése

- Szigorú építés szabályozás, építészeti karakter meghatározása
- Épített értékek védelme és hasznosítása
- Zöldterületek rekreációs hasznosítása
- Fő utca megújítása

Települési infrastruktúra fejlesztése

- Gyűjtőutak fejlesztése, településrészek közötti kapcsolat fejlesztése
- Belterületi utak állapotának javítása, kapcsolódó parkolás megoldása
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése

Természeti és táji környezet

- Természeti értékek védelme
- Alulhasznosított területek fejlesztése közösségi céllal

Tematikus célok

2. FEJLESZTÉSI STRATÉGIA ELEMEI

Jövőkép

**Legyen Nagykovácsi az a település, amely büszke múltjára,
megbecsüli jelenét és tudja, hová akar eljutni a jövőben!**

Legyen Nagykovácsi az a település, ahol érdemes gyerekeinket felnevelni!
Legyen Nagykovácsi az a település, ahol a fejlesztések szerves része a helyi közösség!
Legyen Nagykovácsi az a település, ahol nem csak élni jó, de otthonodnak is tekintheted
Legyen Nagykovácsi az a település, ahol együtt élsz a természettel, de közben azt is tudod, hogy ez felelősséggel jár!

Fejlesztések prioritásai

**Humán erőforrás
fejlesztés
(I.)**

**Települési funkciók erősítése
(II.)**

**Települési környezet fejlesztése
(III.)**

Fejlesztések pillérei

**Oktatás-
fejlesztés
(I.1.)**

**Közösségi élet
erősítése
(I.2.)**

**Közzolgáltatás
fejlesztése
(II.1.)**

**Helyi
gazdaság
megerősítése
(II.2.)**

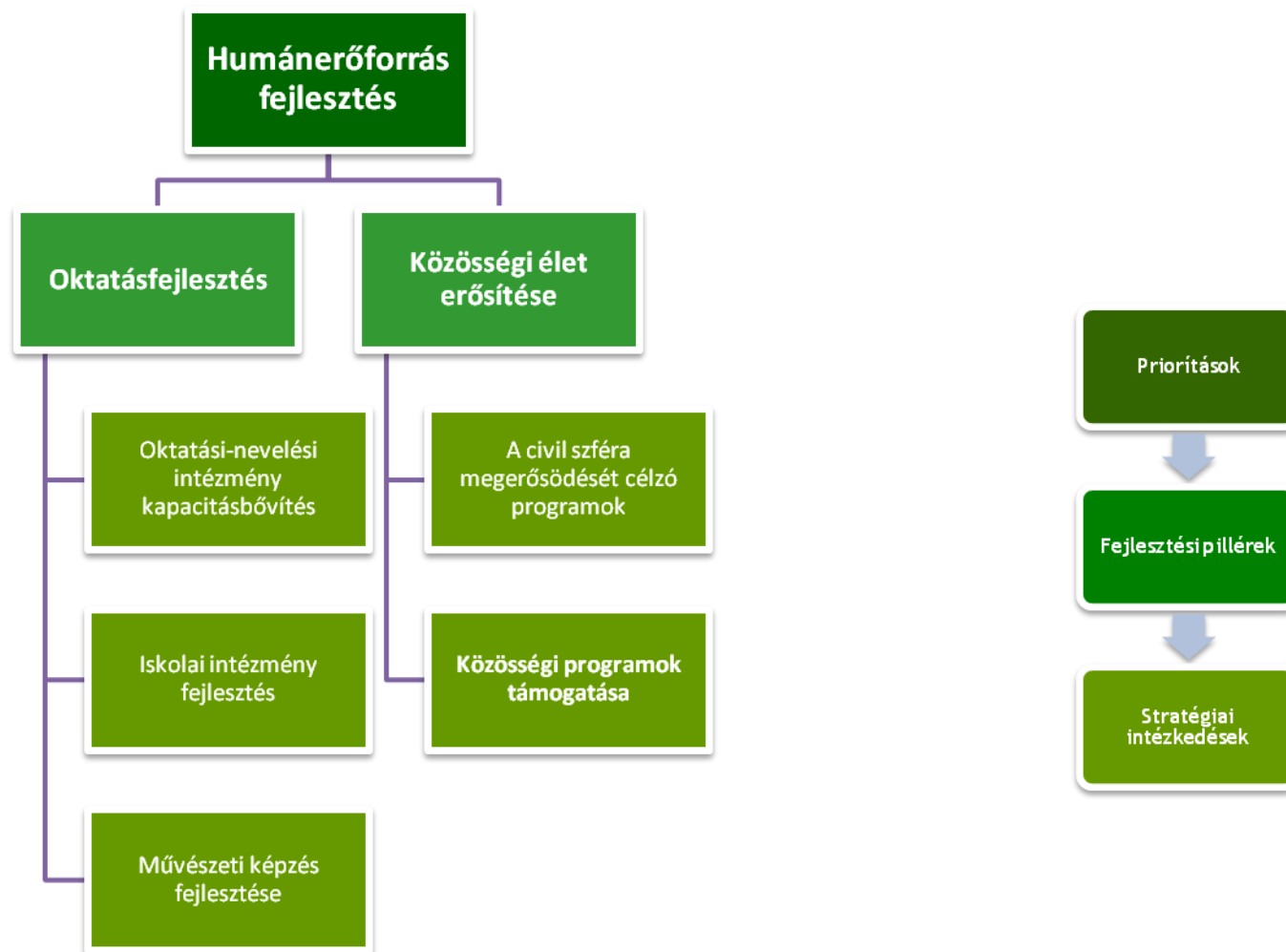
**Turizmus-
fejlesztés
(II.3.)**

**Szabad idő
eltöltési
lehetőségek
bővítése
(II.4.)**

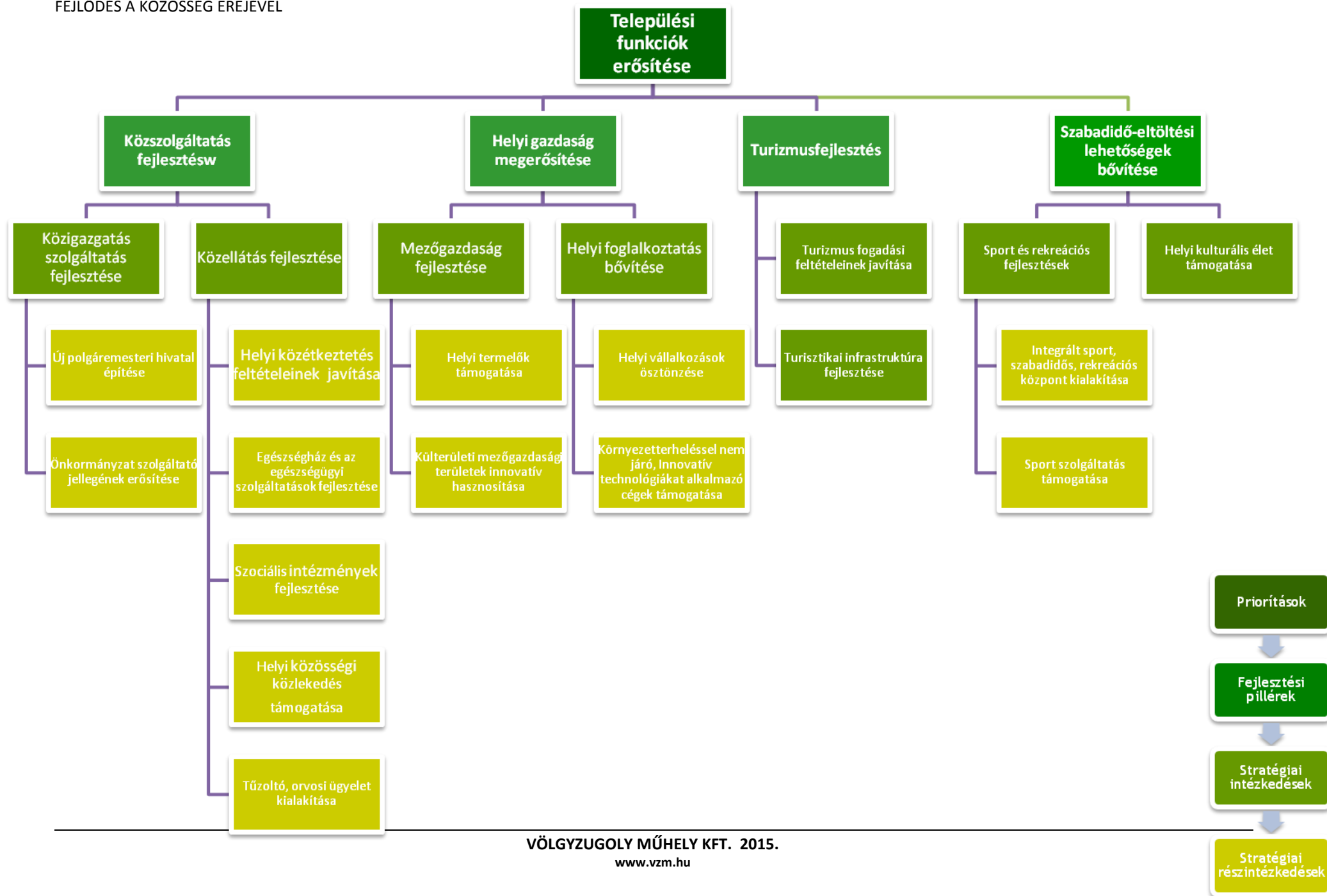
**Épített
környezet
fejlesztése
(III.1.)**

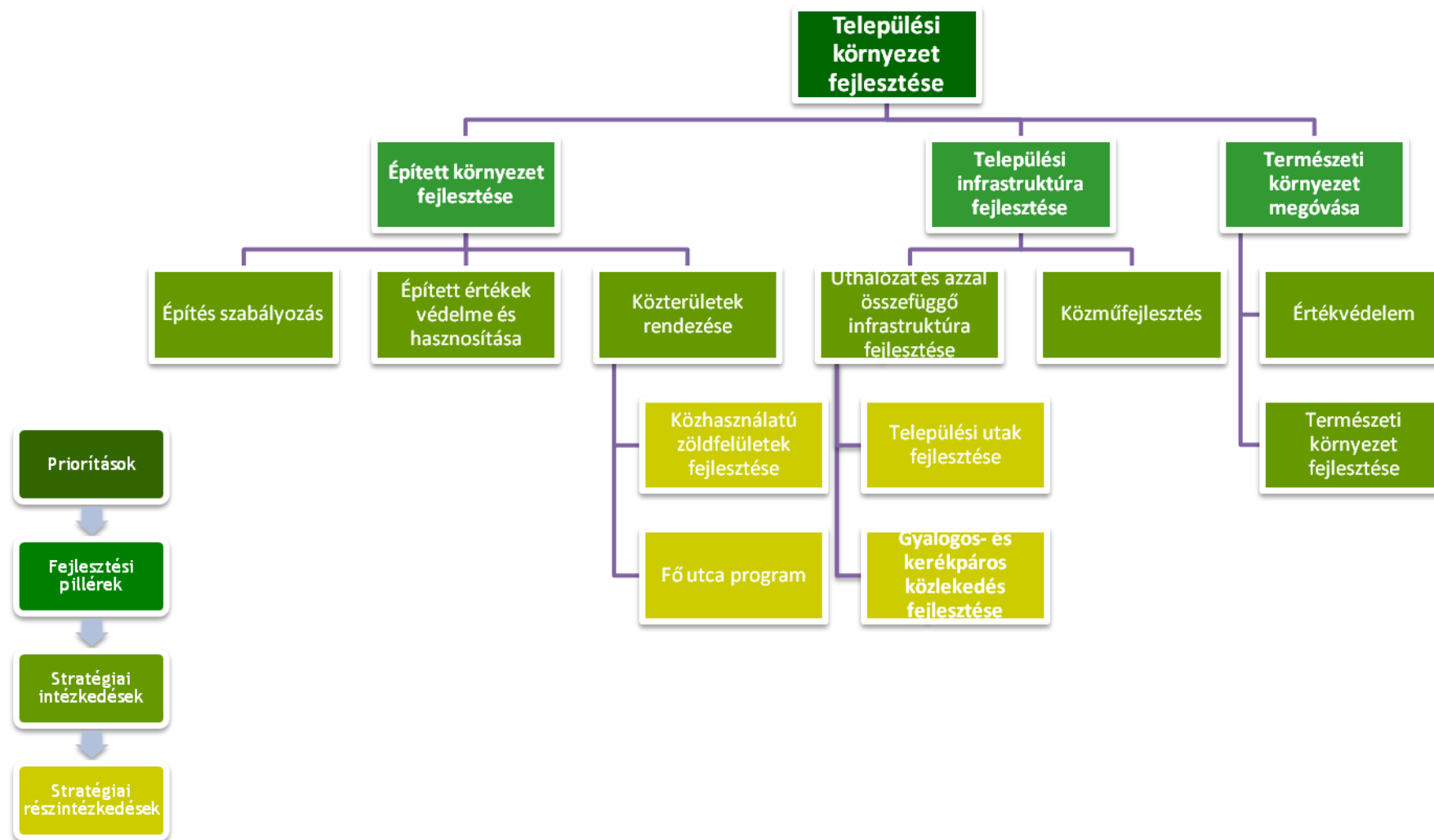
**Települési
infrastruktúra
fejlesztése
(III.2.)**

**Természeti
környezet
megóvása
(III.3.)**

2.1. FEJLESZTÉSI STRATÉGIA

1. Humán erőforrás fejlesztés

Az elmúlt években ugrásszerűen megnőtt Nagykovácsi lakossága, ezért a település szempontjából kiemelt feladat, hogy az ebből származó kihívásokra felkészüljön, azokra megfelelően reagálni tudjon. Ebben a feladatban az Önkormányzat legfontosabb partnere a helyi lakosság kell, hogy legyen, éppen ezért az Önkormányzat a település humánerejére, mint fontos erőforrásra tekint, aminek fejlesztése visszahat a település egészének jövőjére. A fejlesztések kiemelten támogatott célcsoportjai az ifjúság, a helyi civil szerveződések, illetve a helyben élő magas szellemi tőkét képviselő lakosok. Az Önkormányzat kulcsfontosságú területnek tartja az oktatási terület fejlesztését, illetve a helyi közösségi élet erősítését.

Célok kiemelten:

- A fejlesztések humán erőforrás háttérének támogatása
- Civil kezdeményezések támogatása.

1.1. Oktatásfejlesztés

A Nagykovácsiban megnövekedett számban élő családok számára természetes igény, hogy a gyerekeik oktatásának színvonalas intézményi, képzési háttere biztosítva legyen. A település szempontjából is fontos fejlesztési terület az oktatás, hiszen az oktatási területbe fektetett pénz hosszútávon a település jövőjét segíti. A Nagykovácsi Önkormányzat feladata annak felmérése, hogy a meglévő iskolarendszernek közép és hosszútávon milyen kapacitáshiánnyal kell megküzdenie és ez milyen fejlesztési igényekkel jár. Az Önkormányzat középtávú céljai között annak átgondolása is szerepel, hogyan lehetséges a településen a meglévő iskolarendszer további bővítése, a középfokú oktatás feltételeinek megteremtése. Az iskolarendszerű oktatáson kívül Nagykovácsiban komoly hagyománya van a művészeti oktatásnak, aminek további erősítése komoly hozzáadott értéket jelent a helyi közösség számára.

Célok kiemelten:

- A meglévő oktatási intézményrendszer kapacitásbővítése
- A középfokú oktatás háttérének megteremtése
- A művészeti képzés intézményi háttérének biztosítása

1.1.1. Oktatási-nevelési intézmény kapacitásbővítése

Az elmúlt években folyamatosan történt az oktatási-nevelési intézmények korszerűsítése, új óvoda épület is épült, azonban a folyamatosan növekvő lakosságszám előrevetíti, hogy a mostani kapacitás hamarosan nem lesz elegendő. A meglévő infrastrukturális háttér szűk keresztmetszete szükségessé teszi annak átgondolását, hogy a látható gyereklétszám növekedés milyen intézményrendszeri befogadóképességet tesz szükségessé.

Az I.1.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X			Klebersberg Intézményfenn tartó központ	<ul style="list-style-type: none"> • Egész település • Ófalu 	X			Helyi közoktatási intézmények
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Nagykovácsi Általános Iskola bővítése <ul style="list-style-type: none"> ○ Osztályterem építése • Óvodai férőhely kapacitás növelése 								

1.1.2. Iskolai intézményfejlesztés

A folyamatosan növekvő gyereklétszám és a lakossági igények szükségessé teszik a helyi oktatási intézményrendszer struktúrájának átgondolását. A mennyiségi kérdéseken túl a felmerült igények azt mutatják, hogy a helyi oktatási paletta bővítésének átgondolása is szükséges. Ez hosszútávon egy középiskola intézmény alapítását jelenti, aminek előkészítése (pontos igényfelmérés, anyagi feltételek tervezése, intézmények közötti koordináció) középtávon megjelenő feladat. A középiskolának magas színvonalú - esetleg specializált - képzést kell biztosítania

Az 1.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X			KLIK	<ul style="list-style-type: none"> Egész település Szomszédos települések (Remeteszőlős) 	X	X	X	Helyi közoktatási intézmények
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> A középfokú oktatás háttérének megteremtése <ul style="list-style-type: none"> ○ Igényfelmérés ○ Pénzügyi, humán erőforrás háttér vizsgálata 								

1.1.3. Művészeti képzés fejlesztése

Nagykovácsi jelentős művészeti szellemi tőkével rendelkezik, amihez szorosan kapcsolódik a nagy hagyományokkal rendelkező Nagykovácsi Zenei Alapítvány és az általa működtetett Nagykovácsi Alapfokú Művészeti Iskola. Az Önkormányzat a továbbiakban is támogatni kívánja az Alapítvány működését, illetve keresi annak lehetőségét, hogyan teremthető meg a Művészeti Iskola állandó intézményi háttere.

Az 1.1.3. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X		Nagykovácsi Zenei Alapítvány	<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu 	X	X		Nagykovácsi Zenei Alapítvány
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Nagykovácsi Zenei Alapítvány támogatása Nagykovácsi Alapfokú Művészeti Iskola állandó elhelyezésének megteremtése 								

1.2. Közösségi élet erősítése

A település életében komoly kihívás jelent, hogyan tudja a helyi közösség magát folyamatosan építeni, fejleszteni úgy, hogy az újonnan érkező lakosokat integrálja a település életébe, és közben a meglévő helyi civil társadalom is erős maradjon. Az Önkormányzat a meglévő erőforrásaival igyekszik háttérrel biztosítani a közösségi élet színtereinek, illetve segíteni azokat a kezdeményezéseket, amik a helyi közösség kohézióját erősítik. A közösségi kezdeményezések támogatásánál kiemelt célcsoportnak számít az ifjúság. Az Önkormányzat a civil szervezetekkel partneri viszonyra törekszik, a Nagykovácsi jövőjét befolyásoló legfontosabb kérdésekben folyamatosan konzultál a helyi lakosokat képviselő civil szervezetekkel.

Célok kiemelten:

- Helyi identitás erősítése
- Közösségi kezdeményezések támogatása
- Az ifjúság ügyeinek támogatása
- Civil szervezetek bevonása a településfejlesztési munkába
- Helyi kulturális és művészeti produktumok létrejöttének ösztönzése;

1.2.1. A civil szféra megerősödését célzó programok

Minden település életében fontos, hogy kialakuljon egy erős civil bázis, aminek támogatásában az Önkormányzat is szerepet vállal. Nagykovácsiban már jelenleg is nagy számú, aktív civil szervezet működik. A cél elérése érdekében növelni szükséges a civil szervezetek támogatás-szerzési és pályázási esélyeit. Ezen szervezetek támogatása segíti az Önkormányzatot fejlesztési stratégiájának megvalósításában, hozzájárul az önkormányzati feladatellátás javításához illetve erősíti a lokálpatriotizmust. Az Önkormányzatnak biztosítani kell a civil működési szinterek kialakítását. (pl. civil napok, ünnepekhez és világnapokhoz kapcsolódó tematikus programok). A civil szféra és az Önkormányzat együttműködéséhez a hivatalos háttérrel a helyi Civil Koncepció adja.

Az 1.2.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			• Egész település	X	X		
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Civil Koncepció készítése • Civil szervezetek támogatása • Civil egyeztető fórumok tartása 								

1.2.2. Közösségi programok támogatása

Az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatni kívánja a közösségfejlesztést és a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programokat. Ezek között is külön hangsúlyt kapnak azok a kezdeményezések, amik a helyi ifjúság igényeit igyekeznek kiszolgálni.

Az 1.1.3. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			• Egész település	X	X		
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Civil ház kialakítása volt református imaház helyén • Hagyományörző programok tartása • Játszó- és foglalkoztató programok • Ifjúsági Klub működtetése • Új kezdeményezések támogatása 								

2. táblázat - Humánerőforrás fejlesztés prioritás céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
I.1.1. Oktatási-nevelési intézmény kapacitásbővítés	épített általános iskolai osztályteremk száma	+6 db	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
	óvodai férőhelyek száma	+15%	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
I.1.2 Iskolai intézmény fejlesztés	Hatástanulmány	+1 db	2014.	2018.	Önkormányzati nyilvántartás
I.1.3. Művészeti képzés fejlesztése	Művészeti képzésben résztvevők száma	+ 15%	2014.	2020.	Nagykovácsi Alapfokú Művészeti Iskola nyilvántartása
I.2.1. A civil szféra megerősödését célzó programok	Civil koncepció	1 db	2014.	2016.	Önkormányzati nyilvántartás
	Újonnan létrejövő civil szervezetek	+20%	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
I.2.2 Közösségi programok támogatása	Település civil eseményeinek száma	+25%	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás

2. Települési funkciók erősítése

A megnövekedett lakosságszám és az ezzel együtt megnövekedett, megváltozott lakossági igények arra készítetik az Önkormányzatot, hogy átgondolja, milyen területeken szükséges a települési funkciók átgondolása, fejlesztése. A tervezett fejlesztések arra fókuszálnak, hogy a helyi lakosok minél több és színvonalasabb szolgáltatást tudjanak igénybe venni Nagykovácsiban és ezzel együtt csökkenjen a függőség más településektől. Mindezen fejlesztések során egyensúlyt kell tudni tartani a meglévő falusi hangulat és a települési funkciók erősítése között. Ez a szempont akkor tud a legjobban érvényesülni, ha az említett fejlesztések a helyi adottságokra támaszkodnak, a helyi erőforrásokat preferálják.

Célok kiemelten:

- A helyben elérhető települési szolgáltatások bővítése, minőségi javítása
- A lakosság életminőségének javítása
- A település turisztikai adottságainak kihasználása
- A mozgás, a sport, és az egészséges életmód népszerűsítése

2.1. Közszolgáltatás fejlesztése

Az elmúlt évek lakosságszám emelkedésének legközvetlenebb következménye a helyi közszolgáltatást nyújtó intézményrendszer túlterheltsége. Az Önkormányzat feladata, hogy az adott intézmények kapacitását, a szolgáltatások tartalmát a megnövekedett lakossági igényekhez igazítsa. A fejlesztések két területre koncentrálnak: A közigazgatás szolgáltatás fejlesztésére, illetve a közellátás fejlesztésére.

Célok kiemelten:

- Közigazgatási munka támogatása
- Önkormányzat szolgáltatói jellegének erősítése
- Közszolgáltatási ellátórendszer minőségmegőrzése, illetve fejlesztése

2.1.1. Közigazgatás szolgáltatás fejlesztése

A helyi közigazgatási rendszerrel kapcsolatban mennyiségi és minőségi fejlesztési igények is felmerülnek. A településnek hatékonyan működő településirányításra van szüksége, így szükséges ennek infrastrukturális és szolgáltatási hátterének megteremtése.

2.1.1.1. Polgármesteri Hivatal működési feltételeinek javítása

A jelenlegi Polgármesteri hivatal épülete nem felel meg a modern közigazgatási elvárásoknak, ezért szükségessé vált egy új, a megnövekedett és megváltozott elvárásoknak megfelelő hivatali épület építése. Rövidtávú feladat a fejlesztés forrásainak megteremtése, középtávon pedig az építési munkák megkezdése.

A 2.1.1.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu 	X			
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Polgármesteri Hivatal helyszínének kijelölése <ul style="list-style-type: none"> Meglévő önkormányzati épületállomány vizsgálata Új épület építése 								

2.1.1.2. Hivatali adminisztráció fejlesztése

A hivatali adminisztráció az a közvetlen felület, ahol az Önkormányzat és az ügyfelek találkoznak. Nem mindegy, hogy ez az interakció milyen módon és minőségben történik meg. Szükséges az Önkormányzat szolgáltató jellegének erősítése, ami jelenti a hatékony adminisztrációs ügyintézés, az átlátható működést, illetve a gyors információhoz jutást. A leírtakon túl szükséges a hivatali adminisztráció szervezetfejlesztése a hatékony munkavégzés érdekében.

A 2.1.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település 	X			
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Ügyfél elégedettség mérése Szervezetfejlesztés 								

2.1.2. Közellátás fejlesztése

Az Önkormányzat szándéka az, hogy a lehetőségekhez képest legbővebb közellátási szolgáltatások legyenek elérhetőek a településen, illetve a meglévő szolgáltatások minősége folyamatosan emelkedjen. Ezek mind olyan szolgáltatások, amelyek kialakításánál figyelembe kell venni a jelen igényeit és szem előtt kell tartani, hogy a folyamatosan növekvő lakosságszám milyen igényeket fog középtávon támasztani ezen szolgáltatásokkal szemben.

2.1.2.1. Helyi közétkeztetés feltételeinek javítása

Az elmúlt évben a településen a közétkeztetési szolgáltatást kiszolgáló helyi főzőkonyha megszűnt. A településnek szüksége van helyben működő főzőkonyhára, azonban a múlt tanulságainak levonása után szükséges annak átgondolása, hogyan lehetséges ennek megfelelő minőségű és költséghatékony működtetése.

A 2.1.2.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X		X		• Egész település	X			
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Igényfelmérés Főzőkonyha kialakítása vagy megfelelő minőségű szolgáltató kiválasztása 								

2.1.2.2. Egészségház és az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése

A lakosságszám várható növekedése elengedhetlenné teszi egy új egészségház felépítését. A korszerű, előírásoknak megfelelő épületben helyet kaphatnának mind a felnőtt háziorvosok, mind a házi gyermekorvosok, védőnők, fogorvos, és még a házi segítségnyújtást végzők, illetve gyermekjóléti szolgálatban dolgozók is.

A 2.1.2.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település Környező települések (Remeteszőlös) 	X			Egészségügyi dolgozók Magánpraxist működtető orvosok
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Egészségház építése Szakrendelések kialakítása 								

2.1.2.3. Szociális intézmények fejlesztése

A település szociális intézményeiben magas színvonalú szakmai tevékenység folyik. Mindezek mellett is szükséges a szociális ellátórendszer személyi és tárgyi feltételeinek javítása, illetve infrastrukturális fejlesztése. A fejlesztések során figyelembe kell venni a településen élő magas gyereklétszámot, tehát ennek megfelelően szükséges átgondolni a kapacitások növelését.

A 2.1.2.3. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			• Egész település	X	X		
Tervezhető projektek	<ul style="list-style-type: none"> • Ellátórendszer minőségközpontú fejlesztése • Gyermeklétszámhoz igazodó intézményhálózat fejlesztése • Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések • A Helyi Esélyegyenlőségi Programban leírtak megvalósítása 								

2.1.2.4. Helyi közösségi közlekedés támogatása

A településen belüli közlekedés az autó nélküli lakosok számára (elsősorban gyermekek) nem megoldott. A településközpont és egyes településrészek között sok esetben nagy távolságot kell megtenni. Az Önkormányzat szándéka, hogy ennek a problémának a kezelésére egy közösségi alapon működő közlekedési szolgáltatás létrejöttét támogassa.

A 2.1.2.4. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X	X		• Egész település	X	X	X	
Tervezhető projektek	<ul style="list-style-type: none"> • Helyi közösségi közlekedési szolgáltatás feltételeinek megteremtése a BKK járataihoz kapcsolódva • Alacsony vagy zéró emissziójú, egységes arculatot tükröző közlekedési járművek • Megbízható szolgáltatók jelenléte; • Menetrend szerinti járatok, menetrendek elérhetőségének biztosítása; • Falubusz üzemeltetése a közösségi érdekeknek megfelelően. 								

2.1.2.5. Tűzoltó, orvosi ügyelet kialakítása

A települési közszolgáltatások bővülésének egyik fontos és eddig elmaradt eleme a tűzoltóság és az orvosi ügyelet feltételeinek kialakítása. Ezek a fejlesztések tovább emelik a település presztízsét.

A 2.1.2.5. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók			Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők				
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb	
	X			Járási/kistérségi települések	<ul style="list-style-type: none"> Egész település Hegyalja Környező települések 	X			
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Orvosi ügyeleti rendszer javítása a kistérségben - összefogás a kistérségi szereplőkkel Tűzoltó laktanya építése Hegyalja településrészen 								

2.2. Helyi gazdaság megerősítése

A település jó foglalkoztatási adottságokkal rendelkezik, azonban a munkaerő túlnyomórésze más településeken dolgozik. Az Önkormányzat célja, hogy lehetőségeihez képest támogassa azokat a mikrovállalkozásokat, amik helyben megtalálható munkahelyeket hoznak létre. Ez a cél párhuzamban áll a települési funkciók megerősítésével, hiszen kiemelt területnek számít a kiskereskedelmi, vendéglátást és lakossági szolgáltatást nyújtó vállalkozások segítése.

Célok kiemelten:

- Helyi vállalkozások támogatása
- Vállalkozói aktivitás növelése

2.2.1. Mezőgazdasági fejlesztése

Nagykovácsi életében a mezőgazdaság nem hangsúlyos terület, azonban így is vannak olyan lehetőségek, amiket a jövőben érdemes jobban kihasználni.

2.2.1.1. Helyi termelők támogatása

Az Önkormányzat a rendelkezésére álló eszközeivel támogatni kívánja azokat a helyi lakosokat, akik helyben állítanak elő, dolgoznak fel valamilyen élelmiszer jellegű terméket. A Nagykovácsiban működő termelői piac fejlesztése is szerepel az Önkormányzat elképzeléseiben.

A 2.2.1.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók			Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők				
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb	
	X	X	X		<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu - Inkubátorház 	X	X	X	Helyi termelők
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Termelői piac fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> ○ Kiszámítható piac működtetése (helyszín fejlesztése - Inkubátorház; rendszeres működés) Helyi kistermelők piacra jutásának támogatása, kistermelők összefogása <ul style="list-style-type: none"> ○ Kosár közösség létrehozása ○ Termelőket és vásárlókat összefogó web felület létrehozása 								

2.2.1.2. Külterületi mezőgazdasági területek innovatív hasznosítása

A település mezőgazdasági termelésre, vagy állattartásra alkalmas területein az Önkormányzat támogatni kívánja az agráriumhoz kapcsolódó, környezetet nem terhelő gazdasági tevékenységeket.

A 2.2.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				• Külterület	X		X	Helyi termelők
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Agrár területek felmérése <ul style="list-style-type: none"> ○ Tulajdonosi kör felmérése ○ Lobbizási tevékenység - megmaradó 20 ha-os terület kárpótlásának befejezése • Termelés megindítása <ul style="list-style-type: none"> ○ Nem művelt területek művelésbe vonása ○ Közösségi kert létesítése ○ Fóliasátor létesítése • Szövetkezeti vagy egyesületi gazdasági forma támogatása <ul style="list-style-type: none"> ○ Helyi termelők bevonása ○ Inkubátor ház támogatása 								

2.2.2. Helyi foglalkoztatás bővítése

Nagykovácsi az átlagosnál kedvezőbb foglalkoztatási jellemzőkkel rendelkezik, ezért amikor foglalkoztatás bővítésről beszélünk, a hangsúly a helyben megtalálható munkalehetőségeken van.

2.2.2.1. Helyi vállalkozások ösztönzése

Az Önkormányzat a rendelkezésére álló eszközökkel segíteni kívánja azokat, akik helyben kívánnak vállalkozást indítani. Ennek eszköze lehet képzési programok támogatása, pályázati pénzek elnyerésének segítése, távmunka feltételeinek segítése, vállalkozói együttműködések támogatása. Kisebbségi, a közbeszerzési értékhatár alatti beruházások esetében cél a helyi vállalkozások preferálása.

A 2.2.2.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X		X		• Egész település	X		X	
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Vállalkozói fórumok tartása 								

2.2.2.2. Környezetterheléssel nem járó, innovatív technológiákat alkalmazó cégek támogatása

Az Önkormányzat nem támogatja olyan ipari vállalkozások betelepülését, amelyek bármilyen környezetszennyező technológiát alkalmaznak. Olyan kis és középvállalkozások indulását tudja támogatni, amik magasan kvalifikált munkaerőigénnyel rendelkeznek, és az előállított terméknek nincs környezeti ártalma. Elsősorban K+F, informatikai területen működő vállalkozások jöhetnek szóba.

A 2.2.2.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				• Egész település	X		X	
Tervezhető projektelemek	• Innovatív vállalkozói közeg (jogi, adminisztrációs, infrastrukturális) kialakítása								

2.3. Turizmus fejlesztése

Nagykovácsi kiemelkedő táji környezetben helyezkedik el, ami egyben nagyon jó turisztikai adottságokat is jelent. Nagykovácsi a jövőben nagyobb hangsúlyt kíván helyezni ezeknek az adottságoknak a kihasználására. Az Önkormányzat turisztika fejlesztési elképzeléseiben szerepelnek infrastrukturális és szolgáltatásfejlesztési célok is, de mindegyik esetben alapvető szempont, hogy a környezeti egyensúly ne sérüljön.

Célok kiemelten:

- Turisztikai szolgáltatásokat nyújtó szervezetek támogatása
- A turisztikai infrastruktúra bővítése
- Turisztikai együttműködések elősegítése

2.3.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása

Nagykovácsi kedvező turisztikai adottságokkal rendelkező település, földrajzi elhelyezkedésének, táji környezetének köszönhetően. Jelen pillanatban az idegenforgalom területén nincsen egységesen kidolgozott koncepció, a turisztikai szolgáltatásnyújtások nem megfelelőek, a legtöbb esetben ad-hoc jellegűek. Szükséges a települési marketing kialakítása, a turisztikai szolgáltatások koordinálása, bővítése.

A 2.3.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X	X		• Egész település	X	X	X	
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Turisztika koncepció készítése • Turizmust segítő és figyelemfelhívó programok kialakítása • „Mesefalu” koncepció megvalósítása 								

2.3.2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése

Nagykovácsi nem rendelkezik kiterjedt turisztikai infrastruktúrával. Az Önkormányzat feladatának tartja a meglévő infrastruktúra állapotának folyamatos karbantartását. Az Önkormányzat elképzeléseiben szerepel egy Turisztikai Információs Pont kialakítása. Ezen a helyen be tud mutatkozni a település az ide látogatók számára, őket kellő információval tudja ellátni, programajánlatot adni, illetve kisebb szolgáltatásokat tudna nyújtani.

A 2.3.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu - akcióterület 	X	X		
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Turisztika Információs Pont kialakítása Egységes táblarendszer kihelyezése Turistaház létrehozása 								

2.4. Szabadidő-eltöltési lehetőségek bővítése

A lakosság életminőségének egyik fontos meghatározója, hogy a lakosoknak milyen lehetőségük van szabadidejük tartalmas eltöltésére. Ez magában foglalja a művelődés, sport-rekreáció területeket. Nagykovácsi életében ezek a területek jelenleg is fontos szerepet töltenek be, de szükséges a jelenleg is szolgáltatást nyújtó szervezetek, közözségek támogatása, illetve a szabadidős kínálat további bővítése. A szabadidős szolgáltatások biztosítása azonban csak az egyik cél, emellett feladat a lakosság aktivizálása, illetve az újonnan érkező lakosok irányából érkező kezdeményezések becsatornázása.

Célok kiemelten:

- A mozgás, a sport, és az egészséges életmód népszerűsítése, támogatása
- Helyi kulturális és művészeti kezdeményezések támogatása

2.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések

Az önkormányzat a saját eszközeivel szeretné elérni, hogy a mozgás, a sport váljon a helyi lakosság szabadidő eltöltésének szerves részévé. Ennek vannak infrastrukturális, finanszírozási és szemléletbeli feltételei. A mozgásban gazdag, egészséges életmód elterjesztésével minden korcsoportot meg lehet szólítani, de ez különösen fontos a fiatalok esetében.

2.4.1.1. Integrált sport, szabadidős, rekreációs központ kialakítása

Az Önkormányzat középtávú elképzeléseiben szerepel egy több funkciós Sportközpont megépítése. Ez a fejlesztés szorosan kötődik az iskolai kapacitás bővítéséhez, hiszen már a mostani feltételek is szűkösek az iskolai mozgás biztosításához. A Sportközpont fejlesztés elindítását egy nagyon alapos előkészítő munka kell, hogy megelőzze. A megépítés során feltétel, hogy több funkcióval rendelkezzen, minden korosztály számára elérhető szolgáltatásokat nyújtson és megfelelő mértékű kapacitással rendelkezzen.

A 2.4.1.1 Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu - akcióterület 	X	X	X	
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Sportközpont építés előkészítése 								

2.4.1.2. Sport szolgáltatás támogatása

Az ide tartozó fejlesztések, a sportegyesületi támogatások, a közterületi sportpályák bővítése, sportprogramok támogatása.

A 2.4.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu 	X	X	X	Nagykovácsiban működő sport egyesületek
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Sportpályák kialakítása, fejlesztése <ul style="list-style-type: none"> Öltöző, kiszolgáló létesítmények Sportpálya létesítése a falu elején Erdei tornapálya kialakítása Sport egyesületek támogatása, klub élet támogatása 								

2.4.2. Helyi kulturális élet támogatása

Nagykovácsi életében a kultúra, művelődés hagyományosan fontos szerepet tölt be, aminek biztosítéka a helyben élő nagyszámú művészember. Az Önkormányzat fontosnak gondolja, hogy ezektől az alkotóktól érkező energiák becsatornázódjanak a település életébe. Az Önkormányzat támogatni kívánja a helyi kulturális kezdeményezéseket. A tervekben szerepel egy Alkotóház kialakítása, ahol a helyi művészek és művészeti alkotásaik találkozhatnak a helybeliekkel, ide érkező érdeklődőkkel.

Az 2.4.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu 	X	X		
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Alkotóház létrehozása Kulturális programok létrehozása Rendezvénynaptár készítése - összehangolás kistérségi szinten, illetve környező településekkel Ifjúsági Klub épületének kialakítása 								

3. táblázat - Települési funkciók erősítése prioritás céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók

Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
II.1.1. Közigazgatás szolgáltatás fejlesztése	Önkormányzat hivatal szervezetfejlesztés	+2 db	2014.	2018	Önkormányzati nyilvántartás
II.1.2. Közellátás fejlesztése	Közétkeztetésben résztvevők száma	500 fő	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás

3. táblázat - Települési funkciók erősítése prioritás céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
	Egészségügyi ellátást igénybe vevők számának csökkenése	-5%	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
II. 2. 1. Mezőgazdasági fejlesztése	Helyi terméket előállító vállalkozások száma	+15 db	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
II. 2. 2. Helyi foglalkoztatás bővítése	Helyben megtalálható munkahelyek száma	+ 20%	2014.	2020.	Önkormányzati beszámoló
	Induló vállalkozások száma	+ 10 db / év	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
II. 3. 1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása	Turisztikai koncepció	+ 1 db	2014.	2016.	Önkormányzati nyilvántartás
	Turisztikai események, rendezvények	+ 3 db/évente	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
II. 4. 1 Sport és rekreációs fejlesztések	Sportpályák építése	+ 6 db	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás
II. 4. 2. Helyi kulturális élet támogatása	Kulturális események száma	+ 5 db évente	2014.	2020.	Önkormányzati nyilvántartás

3. Települési környezet fejlesztése

A lakókörnyezet azt az épített és természeti teret jelenti, amiben a lakosság a mindennapjait éli. Egyáltalán nem mindegy, hogy ez a lakókörnyezet milyen minőségi állapotban van, milyen kisugárzással rendelkezik. Az Önkormányzat számára fontos szempont a harmonikus, rendezett településkép kialakítása, ami egyaránt vonatkozik az épített és a természeti környezetre. A lakókörnyezet fejlesztése, megújítása hozzájárul a helyi lakosság pozitív érzetéhez. A lakókörnyezet-fejlesztés gazdasági haszna is kimutatható.

Célok kiemelten:

- Épített és természeti környezet értékmegőrző fejlesztése
- Települési infrastruktúra fejlesztése

3.1. Épített környezet fejlesztése

Nagykovácsi területi fejlődése településképi szempontból is jelentős változásokkal jár, tehát a kitűzött célok megvalósítása érdekében az épített környezet fejlesztése területén is tudatos tervezési folyamatnak kell megvalósulnia. A Hegyalja és az új Kertváros területén nagy számban található beépítetlen lakóingatlanok jelentős belterületi tartalékokat képeznek a lakóterületi fejlesztések terén.

Az új elképzelések tervezése során fontos azok települési szövetbe való beillesztése, a meglévő településszerkezethez és épített környezethez való alkalmazkodás. A településkép tekintetében konkrétan meg kell határozni, hogy az egyes területrészekben milyen karakterű épületek építhetők. Az egységes utcaképek érdekében meg kell határozni a beépítés részletes paramétereit, továbbá építészeti ajánlásokat kell adni.

A település identitását meghatározza az évszázadokon át fennmaradt településszerkezet, illetve a település karakterét meghatározó, országos vagy helyi védelem alatt álló építmények. A település egyedisége, hangulata, sajátos vonzó jellege, azaz az egész táj építészeti karaktere akkor marad meg, ha sikerül ezeket a jellegzetes épületeket, építészeti elemeket, formákat megőrizni, s azokat hasznosítani. Fontos, hogy a település, illetve az ott lakók felismerjék épületeik értékét.

A településképet jelentősen meghatározzák a közterületi fejlesztések, melyek nagyban befolyásolják a lakosság komfortérzetét, és hozzájárulnak a kikapcsolódáshoz, a szabadidő eltöltéséhez. A megújuló közterületek találkozási pontként szolgálhatnak és közösség-szervező erejük sem elhanyagolható, illetve fontos, hogy közvetett módon a helyi vállalkozásokat is erősíteni tudják a közterületek közelében.

Célok kiemelten:

- Szigorú építés-szabályozás, építészeti karakter meghatározása
- Épített értékek védelme és hasznosítása
- Zöldterületek rekreációs hasznosítása
- Fő utca megújítása

3.1.1. Építésszabályozás

A település folyamatosan változó, ám mégis felismerhető, jellegzetes építészeti kultúrájának egységes jellegű fejlesztése, megőrzése csak átgondolt építési szabályok alkalmazásával, illetve az előírások helyi betartásával lehetséges.

A 3.1.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				• Egész település	X	X		
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Településrendezési eszközök felülvizsgálata - következetes, településképhez illeszkedő szabályozás • Helyi jogszabályok felülvizsgálata • Főépítész és tervtanács segítse a településképi munkát, együttműködés az építésügyi hatóságokkal • A kialakult utcaképek, hagyományos tájszerkezet megőrzése, az új épületek környezetbe illeszkedésének segítése 								

3.1.2. Épített értékek védelme és hasznosítása

A tulajdonosokat érdekeltté kell tenni abban, hogy igyekezzenek épületeiket, építményeiket eredeti formájukban megőrizni eredeti formájukra visszaállítani, esetleg az eredeti formájukhoz illeszkedően bővíteni, korszerűsíteni. Fontos, hogy felismerjék lakóházaik, gazdasági épületeik értékét, és külső erőforrást is találjanak az értékmegőrzésre, felújításra, lakófunkcióra vagy egyéb közcélra hasznosításra. Az értékes régi épületek csak akkor maradhatnak meg, ha használatuk folyamatos, esetleg új funkciót kapnak. A település vezetésének érték-központú magatartása szükséges ahhoz, hogy az itt lakók felismerjék és megőrizzék az utókor számára a települési értékeket. A pályázati forrás mellett egy helyi értékvédelmi rendelet keretében kidolgozott támogatási rendszer segíthetné még az értékvédelmet, úgy, hogy a támogatás forrását az Önkormányzat szintén főként pályázatból biztosítaná.

A 3.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu 	X	X		Ingatlan tulajdonosok
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Értékvédelmi rendelet felülvizsgálata Hasznosítási program kidolgozása, az üresen álló védett épületek hasznosítása; Pályázati és egyéb források szerzése felújításokra; Önkormányzati jó tulajdonosi szemlélet kialakítása, és bemutatása; Védett épületek (műemlék, helyi védelem) egységes megjelölése; Épített értékekkel kapcsolatos szemléletformálás: 								

3.1.3. Közterületek rendezése

A településkép megújításával a cél kettős: egyrészt a helyben élők lakókörnyezetének javítása, másrészt az idelátogatók véleményének pozitív irányba terelése. A településkép további fontos eleme a tiszta, rendezett utcakép. A község megkezdte közterületeinek méltó rendezését.

3.1.3.1. Közhasználatú zöldfelületek fejlesztése

A települési zöldfelületek rendezése, azok megújulása, új területek kialakítása, kedvező esztétikai megjelenés biztosítása, fasorok telepítése nagyban hozzájárul a településkép megújításához.

A 3.1.3.1 Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település 	X	X	X	
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Zöldterületek kialakítása, közparkok építése, parkosítás A település utcáinak tervszerű fásítása A település közterületi infrastruktúrájának fejlesztése (szemetesek, padok elhelyezése, rendszeres ellenőrzése és karbantartása) Temetőterület rendezése és fenntartása Gyomnövények visszaszorítása Parlagterületek felszámolása Településkép arculati kézikönyv készítése 								

3.1.3.2. Főutca program

A település főutcájának köztérépítészeti tanulmányterve elkészült a korábbi időszakban, amire alapozva egy komplex fejlesztés kezdhető meg. A terv során cél volt, hogy a főtéren kialakított falusias, ám korszerű arculat a főútcán is folytatódjon. A főutca program hivatott arra, hogy a megújuló köztérek indukálják az ott elhelyezkedő szolgáltatások, kereskedelem fejlődését.

A 3.1.3.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				<ul style="list-style-type: none"> Egész település Ófalu - akcióterület 	X		X	
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Kossuth Lajos utca belterületi szakaszának Ady Endre utca és a Tisza István tér közötti teljes közterületi része, valamint a hozzá kapcsolódó Ady Endre utcai csomópont felújítása <ul style="list-style-type: none"> Forgalmi rend felülvizsgálata Parkolók létesítése Zöldfelületek rehabilitációja Új utcabútorok elhelyezése Sebestyén-dombi kápolna és közvetlen környezete rendezése 								

3.2. Települési infrastruktúra fejlesztése

A község műszaki infrastruktúrájának fejlesztése több tekintetben is fontos. Társadalmi szempontból a műszaki infrastruktúra erőteljesen befolyásolja a településen élők életkörülményeit, meghatározza a településre települők lehetőségeit. Gazdasági szempontból megfelelő fejlesztéseken keresztül jelentős költségmegtakarítások érhetők el. Környezeti, fenntarthatósági szempontból a műszaki infrastruktúra fejlesztésénél a településre jellemző környezeti szempontokat kell figyelembe venni.

Közlekedési szempontból a település jövőjét leginkább befolyásoló tényező az M0 autópálya nyomvonalának kijelölése és megépítése. A település meg kívánja őrizni zsákfalú jellegét, új kapcsolatokat nem tervez. Belterületen a legfontosabb fejlesztési feladatot a meglévő utak felújítása, a burkolatlan utak szilárd burkolattal való ellátása ill. a településrészek közötti kapcsolatok fejlesztése jelenti. A hiányzó kerékpáros infrastruktúra illetve parkolás fejlesztése helyi közlekedési, valamint kisebb mértékben turisztikai szempontból is lényeges kérdés.

A területi fejlesztésekhez egyaránt szükséges a kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése. Fontos, hogy a jelenlegi - kedvezőnek mondható - közművesítettségi arány a jövőben se csökkenjen, így a fejlesztési területek beépítése során kiemelten kell kezelni az összközművesítés megvalósítását, azaz hogy a bekötések/rákötések megtörténjenek. A közművek tekintetében meg kell vizsgálni az önálló ellátás lehetőségeit a közmű ellátás (vízellátás, szennyvíz-kezelés, energia) területén. Az alternatív rendszerek segítik megteremteni a külső rendszerektől való függőség csökkentését.

Célok kiemelten:

- Gyűjtőutak fejlesztése, településrészek közötti kapcsolat fejlesztése
- Belterületi utak állapotának javítása, kapcsolódó parkolás megoldása
- Kerékpáros infrastruktúra fejlesztése
- Önálló közműellátás megoldása, alternatív technológiák alkalmazása

3.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő infrastruktúra fejlesztése

A közutak állapota változó, ezért közlekedésbiztonsági szempontból fontos az utak minőségének a javítása, az utak biztonságos kialakítása. Komplex szempontú közlekedési koncepciót kell készíteni, mely figyelembe veszi az alábbi szempontokat: parkolási rendszer, helyi közlekedés, forgalomszervezés, gyalogos- és kerékpáros közlekedés. A település közlekedési kapcsolatainak javítása közvetett módon segítheti a foglalkoztatottság növekedését, a gazdaság erősödését, a turisztikai szolgáltatások erősödését.

3.2.1.1. Települési utak fejlesztése

A települési „komfort” erősítéséhez elengedhetetlen a település lakóutcáinak rendezése, a településrészek közötti kapcsolat javítása.

A 3.2.1.1. Intézkedésre vonatkozó információk							
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók			Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők		
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások
	X			<ul style="list-style-type: none"> Egész település Szomszéd települések 	X		Közút kezelő
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Településközi utak minőségének javítása, összefogva a közutak kezelőjével Meglévő lakóutcák rendezése <ul style="list-style-type: none"> megfelelő burkolatszélesség kialakítása vízvezetés megoldása járdák kiépítése út menti zöldfelületek fejlesztése földkábel Csapadékvíz-elvezetés megoldása az utak kiépítésével, rekonstrukciójával párhuzamosan 						

3.2.1.2. Gyalogos- és kerékpáros közlekedés fejlesztése

A kerékpáros közlekedés turisztikai és hivatásforgalmi szempontból is nagy hangsúlyt kell, hogy kapjon. A gyalogutak, járdák kiépítése a településrészek közötti összeköttetést is segíti.

A 3.2.1.2. Intézkedésre vonatkozó információk							
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók			Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők		
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások		Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások
	X			<ul style="list-style-type: none"> Egész település Szomszéd települések 	X		Közút kezelő
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> Biztonságos kerékpár kapcsolat létesítése Remeteszőlős és Budapest irányába Kerékpárkölsönzés biztosítása és szerviz létrehozása Biztonságos átkelés biztosítása a főutcán forgalomtechnikai elemek alkalmazásával Járdák állapotának monitoringozása, folyamatos karbantartása <ul style="list-style-type: none"> Közvilágítás fejlesztése a járdaépítési munkával párhuzamosan Járda kiépítése a közintézmények közvetlen környezetében Mezőgazdasági utak járhatóságának biztosítása kerékpáros és egyéb közlekedés részére 						

3.2.2. Közműfejlesztés

Nagykovácsinak hosszú távon biztosítani kell a közszolgáltatások zavartalan működését. A kommunális és közmű infrastruktúra biztosítására és fejlesztésére minden települési szereplőnek szüksége van. Minden érintett szereplőnek az az érdeke, hogy korszerű, jól működő és környezetbarát kommunális és közmű infrastruktúrája legyen a településnek.

A 3.2.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X				• Egész település	X		X	Közmű szolgáltatók
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Közmű infrastruktúra feltérképezése • Szennyvíz-elvezetés és tisztítás rendezése <ul style="list-style-type: none"> ○ A hálózat bővítésével az ellátás biztosítása a település egészére ○ Új gerincvezeték megvalósítása • Vízvezetés- és rendezés a végső befogadóig • Települési vízbázis megoldása • Energia koncepció kidolgozása <ul style="list-style-type: none"> ○ Biomassza, napenergia, szélenergia, geotermikus energia hasznosíthatóságának vizsgálata ○ Energia-hatékony közvilágítás alkalmazása 								

3.3. Természeti és táji környezet

Nagykovácsit egyedülálló természeti és táji környezet veszi körbe, ami az egyik legnagyobb értéke, vonzereje, s meghatározza az itt élők identitását. A Budai-hegység területén található számottevő táji értékek megóvása jelenleg is kiemelten kezelt téma a település vezetése számára. A külterület tájszerkezete a táji adottságokhoz alkalmazkodó területhasználatok kialakításával tartható meg leginkább. A felhagyott külterületi részek hasznosítása fontos. Ez egyrészt a mezőgazdasági művelést, másrészt a turisztikai és kulturális szempontból hasznosítható rekreációs területeket (egykori bánya, Békás-tó stb.) jelenti.

A természeti környezet minden oldalról határt szab a településnek, meghatározza a fejlesztések irányait. A természetvédelem régóta jelentős tényező a település életében, s a későbbiekben is egyik legmeghatározóbb összetevője lesz a területen zajló folyamatoknak, ami az itt élők számára korlátot, de egyben lehetőséget is jelent.

Célok kiemelten:

- Természeti értékek védelme
- Alulhasznosított területek fejlesztése közösségi céllal

3.3.1. Értékvédelem

A településnek számba kell vennie természeti értékeit, melyek fontos elemei lehetnek a vonzerő leltárnak.

A 3.3.1. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			• Külterület	X	X		Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Pilisí Parkerdő
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • A Nemzeti Parkkal együttműködve, egységes szempontok szerinti egyedi tájérték kataszter készítése és a bemutatathatóság áttekintése a már elkészített szakmai anyag felhasználásával 								

3.3.2. Természeti környezet fejlesztése

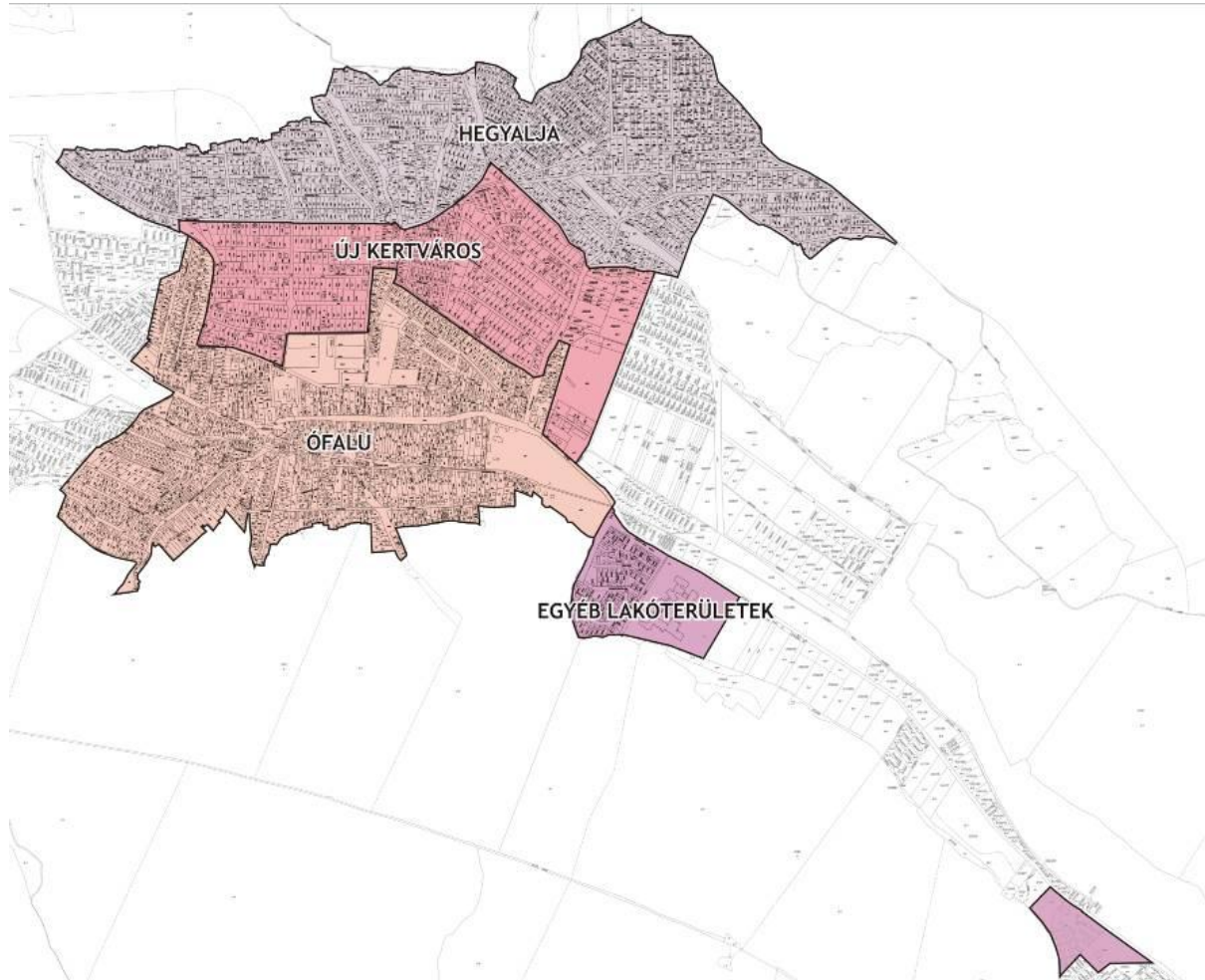
A külterületen található rendkívül gazdag természeti értékek egy része már jól feltárt. Az értékek bemutatásával egyidejűleg a cél a bemutatott terület, érték fennmaradásának biztosítása a látogatás káros hatásainak minimálisra történő szorítása mellett, illetve a még fel nem tárt rész feltárása.

A 3.3.2. Intézkedésre vonatkozó információk									
	Tervezésben, előkészítésben szerepet vállalók				Az intézkedés területi hatóköre	Megvalósításban együttműködő szereplők			
	Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások			Önkormányzat	Civil szervezetek	Vállalkozások	Egyéb
	X	X			• Külterület	X	X		Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság Pilisí Parkerdő
Tervezhető projektelemek	<ul style="list-style-type: none"> • Békás-tó környezetének rendezése • Volt kőbánya hasznosítása • Egységes információs füzet és tájékoztató táblarendszer kialakítása • A túraútvonalak infrastruktúrájának (utak állapota, szemetesek, padok, korlátok, lépcsők stb.) felülvizsgálata, szükség esetén az eszközök pótlása, cseréje, rendszeres ellenőrzése és karbantartása • Természeti értékekkel kapcsolatos szemléletformálás 								

4. táblázat - Települési környezet fejlesztése prioritás céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
III.1.1. Építés szabályozás	Településrendezési eszközök felülvizsgálata	1 db	2014	2016	Önkormányzati nyilvántartás
III.1.2. Épített értékek védelme és hasznosítása	Értékvédelmi rendelet felülvizsgálata	1 db	2014	2016	Önkormányzati nyilvántartás
III.1.3. Közterületek rendezése	Felújított és/vagy újonnan épült játszóterek száma	3 db	2014	2018	Önkormányzati nyilvántartás
	Megvalósított Fő utca program	1 db	2014	2018	Önkormányzati nyilvántartás
III.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő infrastruktúra fejlesztése	Szilárd burkolatú belterületi utak arányának növekedése	+10%	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás
	Felújított járdák hosszának növekedése	+5 km	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás
	Jól karbantartott kerékpározásra kijelölt út létesítése Remeteszőlős irányába	3 km	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás
III.2.2. Közműfejlesztés	Szennyvíz csatornára való rákötési arány (=sz.vízre rákötött ingatlanok száma/ivóvíz hálózatra rákötöttek száma)	90%	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás Közmű szolgáltató
III.3.1. Értékvédelem	Egyedi tájértékkataszter készítése	1 db	2014	2019	Nemzeti Park adatszolgáltatása
III.3.2. Természeti környezet fejlesztése	Jól karbantartott túraútvonalak	80%	2014	2017	Önkormányzati nyilvántartás

2.2. TELEPÜLÉSRÉSZ SZINTŰ STRATÉGIAI CÉLOK MEGFOGALMAZÁSA

Nagykovácsi középtávú fejlesztései, elképzelései az elkövetkező 7-8 évre lettek megfogalmazva. Olyan összetett településfejlesztési beavatkozásokról van szó, amelyek jelentősen átalakítják a célterület jelenlegi állapotát, de hatásuk kisugárzik és az egész településre, illetve a vonzáskörzet, kistérség számára jelentenek pozitív fejlődést. A beavatkozások egy része pályázatokból, illetve az aktíváló magánforrásokból válhat valóra.

2.2.1. Ófalu településrész stratégiai céljai

Átfogó fejlesztési cél: Az Ófalu településrészen központosulnak a települést kiszolgáló intézményi és szolgáltató funkciók, valamint az ezekhez településszerkezeti közvetlenül kapcsolódó, a település egykori magjának tekinthető lakófunkciók. Ennek köszönhetően településképi és településszerkezeti szempontból rendkívül összetett, így a fejlesztési célok széles tárháza jelenik meg. A fejlesztési célok a lakókörnyezet fejlesztésén túl elsősorban a szolgáltatások minőségének növelését jelentik.

Fejlesztési célok a területen:

- Településközpont jellegének megerősítése, szolgáltatásfejlesztés
  - Új településközpont kialakítása, közösségi szolgáltatások erősítése
    - Községi funkciók elhelyezése
    - Közsféra szolgáltatásainak fejlesztése
    - Közigazgatási, közoktatási, köznevelési, közegészségügyi funkciók elhelyezése
    - Sport és rekreáció fejlesztések - sportcsarnok, tanuszoda létesítése
  - Kereskedelmi és szolgáltató egységek fejlesztése
  - Turisztikai információs központ kialakítása
  - Integrált közösségi terek kialakítása

- Lakókörnyezet minőségi fejlesztése
  - Közterületek, zöldfelületek rendezése
    - Szabadtéri játszóterek kialakítása különböző korosztályok számára
    - Útsorfák telepítése, pótlása
    - Temető bővítése
  - Lakóterületek fejlesztése
- Infrastruktúra fejlesztése
  - Fő utca környezetének rendezése
    - Forgalmi rend felülvizsgálata, forgalomcsillapítás
    - Parkolók létesítése
    - Zöldfelületek rehabilitációja
    - Új utcabútorok installálása
    - Gyalogos közlekedés fejlesztése, biztonságos átkelés biztosítása
  - Településre irányuló forgalom megállítása a településkapuban
    - Parkoló létesítése a településkapuban
    - Tömegközlekedési kapcsolat kialakítása a parkoló és a településközpont között, illetve rendezvények idején a rendezvényhelyszínek között
    - Gyalogos és kerékpáros megközelítés fejlesztése
  - Utak, kerékpárutak kialakítása, járdák kialakítása, rekonstrukciója
  - Szilárd burkolatú utak arányának növelése
  - Parkolás felülvizsgálata
  - Energetikai korszerűsítés
    - Energiatakarékos közvilágítás
    - Légekábelek cseréje földkábelre
  - Közmű infrastruktúra fejlesztése, szennyvízcsatorna rákötések arányának növelése

A fejlesztési célok hatásainak elemzése: A fejlesztési célok (a funkcióbővítő fejlesztések, a szolgáltatások bővítése, a lakókörnyezet állapotának javítása) a településrész adottságaihoz, az eddig lezajlott fejlesztési folyamatokhoz jól illeszkednek. A fejlesztések életminőség-javító hatása az egész községben jelentős.

5. Táblázat - Ófalu településrész céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
Településközpont jellegének megerősítése, szolgáltatásfejlesztés	Új települési funkciók megtelepedése	+5 db	2014	2020	Önkormányzati nyilvántartás
	Megújuló kereskedelmi és szolgáltató egységek száma	10 db	2014	2020	Önkormányzati nyilvántartás
Lakókörnyezeti minőségi fejlesztése	Játszóterek megújítása, új játszótér építése	2 db	2014	2017	Önkormányzati nyilvántartás
	Temető bővítése	1 db	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás
Infrastruktúra fejlesztése:	Energiatakarékos közvilágítással megspórolt költség	-20%	2014	2020	Áramszolgáltató adatai alapján számítás
	Megújult járdák hossza	2000 m	2014	2020	Önkormányzati nyilvántartás

2.2.2. Hegyalja településrész stratégiai céljai

Átfogó fejlesztési cél: A Hegyalja településrészen a lakófunkció jelenléte majdnem kizárólagos. A fejlesztési célok a lakókörnyezet fejlesztésén túl elsősorban a szolgáltatások könnyebb elérhetőségét jelentik. A településrészen közösségi szolgáltatások, közösségi épületek kialakítása, megteremtése elsődleges.

Fejlesztési célok a területen:

- Községi területek fejlesztése
  - Tűzoltó szertár megépítése
  - Spotterület és zöldterület fejlesztése
  - Turizmushoz kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése
- Lakókörnyezet minőségi fejlesztése
  - Településközi kapcsolatok erősítése
  - Utak, járdák kialakítása
  - Közmű infrastruktúra fejlesztése, rákötések arányának növelése
  - Útsorfák telepítése

A fejlesztési célok hatásainak elemzése: A fejlesztési célok a településrész adottságaihoz illeszkednek, hozzájárulnak a lakókörnyezet fejlesztéséhez, a többi településrész megközelítésének javításához. A fejlesztéseknek elsősorban a településrészen élő lakosság a célcsoportja. A fejlesztések összhangban vannak a településszerkezeti tervvel.

6. Táblázat - Hegyalja településrész céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
Közöségi területek fejlesztése	Megújult közöségi funkció	2 db	2014	2019	önkormányzati nyilvántartás
Lakókörnyezet minőségi fejlesztése	Szennyvíz csatornára való rákötési arány (=sz.vízre rákötött ingatlanok száma/ivóvíz hálózatra rákötöttek száma)	+10%	2014	2022	Önkormányzati nyilvántartás Közmű szolgáltató
	Lakóingatlan értéknövekedése	+5%	2014	2019	önkormányzati számítás

2.2.3. Új kertváros településrész stratégiai céljai

Átfogó fejlesztési cél: Új kertváros településrészen a Hegyalja településrészhez hasonlóan a lakófunkció jelenléte majdnem kizárólagos. A két lakóterület kialakulásában, morfológiájában elkülönül egymástól. A fejlesztési célok a lakókörnyezet fejlesztésén túl a terület keleti részén fekvő parlag és gazdasági területek fejlesztése, alközpont kialakítása.

Fejlesztési célok a területen:

- Települési alközpont kialakítása
  - Gazdasági területek fejlesztése, vállalkozások betelepülésének segítése
  - Településközpont terület fejlesztése
    - Kiszolgáló és közöségi funkciók előkészítése, elhelyezése
    - Lakóterület kialakítás előkészítése
- Lakókörnyezet minőségi fejlesztése
  - Településrész-közi kapcsolatok erősítése
  - Utak, járdák rekonstrukciója, kialakítása
  - Közmű infrastruktúra fejlesztése
  - Útsorfák telepítése

A fejlesztési célok hatásainak elemzése: A fejlesztési célok a településrész adottságaihoz illeszkednek; a fejlesztések a lakókörnyezet fejlesztéséhez, az alulhasznosított területek fejlesztéséhez járul hozzá. A fejlesztéseknek elsősorban a településrészen élő lakosság a célcsoportja. A fejlesztések összhangban vannak a településszerkezeti tervvel.

7. Táblázat - Új kertváros településrész céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
Települési alközpont kialakítása	Betelepülő gazdasági szereplők száma	+3 db	2014	2020	önkormányzati nyilvántartás
	Megjelenő új közösségi funkció	+1 db	2014	2022	önkormányzati nyilvántartás
Lakókörnyezet minőségi fejlesztése	Útsorfák telepítése	30 db/év	folyamatos		Önkormányzati nyilvántartás

2.2.4. Egyéb lakóterületek településrész stratégiai céljai

Átfogó fejlesztési cél: Egyéb lakóterületek településrészbe tartozó területek a fenti településrészekbe nem sorolt lakóterületek: Sebestyén-domb és Hill Side Lakópark, valamint a kettő között fekvő fejlesztési terület a 11104 j. összekötő út alatt. E településrészen belül kell leginkább diverzifikált fejlesztési célkitűzéseket megjelölni, melyek illeszkednek a meglévő adottságokhoz, valamint a tájszerkezetben rejlő potenciálokhoz. A lakóterületi fejlesztéseken túl a településrészben helyet kap az oktatásfejlesztés, valamint a tájterhelhetőséget figyelembe vevő tájhasználati fejlesztések.

Fejlesztési célok a területen:

- Lakókörnyezet minőségi fejlesztése
  - o Településrész-közi kapcsolatok erősítése
  - o Gyalogos átkelés biztosítása
  - o Utak, járdák kialakítása
- Különleges területek fejlesztése

A fejlesztési célok hatásainak elemzése: A fejlesztési célok a településrész adottságaihoz illeszkednek, a jelenlegi hiányosságok, eddig elmaradt fejlesztések megvalósulásának előkészítését jelentik. Hatásuk egyértelműen pozitív. A fejlesztések összhangban vannak a településszerkezeti tervvel.

8. Táblázat - Egyéb lakóterületek településrész céljainak eléréséhez rendelt monitoring mutatók					
Célrendszer eleme	Mutató neve	Minimálisan elvárható célérték	Bázisérték ideje	Célérték elérésének ideje	Mutató forrása
Különleges területek fejlesztése	Ujjonnan megtelepülő szolgáltatás a területen	2 db	2014	2022	önkormányzati nyilvántartás
Lakókörnyezet minőségi fejlesztése	Megújult járdák hossza	2000 m	2014	2020	Önkormányzati nyilvántartás

2.3. A CÉLRENDSZER SZINERGIA VIZSGÁLATA

9. Táblázat - Célrendszer szinergia vizsgálata																					
	I.1.1. Oktatási-nevelési intézmény kapacitásbővítés	I.1.2. Iskolai intézményfejlesztés	I.1.3. Művészeti képzés fejlesztése	I.2.1. A civil szféra megerősödését célzó programok	I.2.2. Közösségi programok támogatása	II.1.1. Közigazgatás szolgáltatás fejlesztése	II.1.2. Közellátás fejlesztése	II.2.1. Mezőgazdasági fejlesztése	II.2.2. Helyi foglalkoztatás bővítése	II.3.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása	II.3.2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése	II.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések	II.4.2. Helyi kulturális élet támogatása	III.1.1. Építés-szabályozás	III.1.2. Épített értékek védelme és hasznosítása	III.1.3. Közterületek rendezése	III.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő infrastruktúra fejlesztése	III.2.2. Közműfejlesztés	III.3.1. Értékvédelem	III.3.2. Természeti környezet fejlesztése	
I.1.1. Oktatási-nevelési intézmény kapacitásbővítés																					
I.1.2. Iskolai intézményfejlesztés	x																				
I.1.3. Művészeti képzés fejlesztése	x	x																			
I.2.1. A civil szféra megerősödését célzó programok	x	x	x																		
I.2.2. Közösségi programok támogatása	x	x	x	x																	
II.1.1. Közigazgatás szolgáltatás fejlesztése																					
II.1.2. Közellátás fejlesztése	x	x		x																	
II.2.1. Mezőgazdasági fejlesztése																					
II.2.2. Helyi foglalkoztatás bővítése	x	x				x	x														
II.3.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása			x	x	x				x												
II.3.2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése										x											
II.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések	x	x		x	x																
II.4.2. Helyi kulturális élet támogatása	x	x	x	x	x					x	x										
III.1.1. Építés-szabályozás																					
III.1.2. Épített értékek védelme és hasznosítása										x	x			x							
III.1.3. Közterületek rendezése		x				x								x	x						
III.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő infrastruktúra fejlesztése																	x				
III.2.2. Közműfejlesztés																	x	x			
III.3.1. Értékvédelem										x	x			x	x	x					
III.3.2. Természeti környezet fejlesztése				x	x	x				x	x	x									

3. BEAVATKOZÁSOK - AZ AKCIÓTERÜLETEK KIJELÖLÉSE

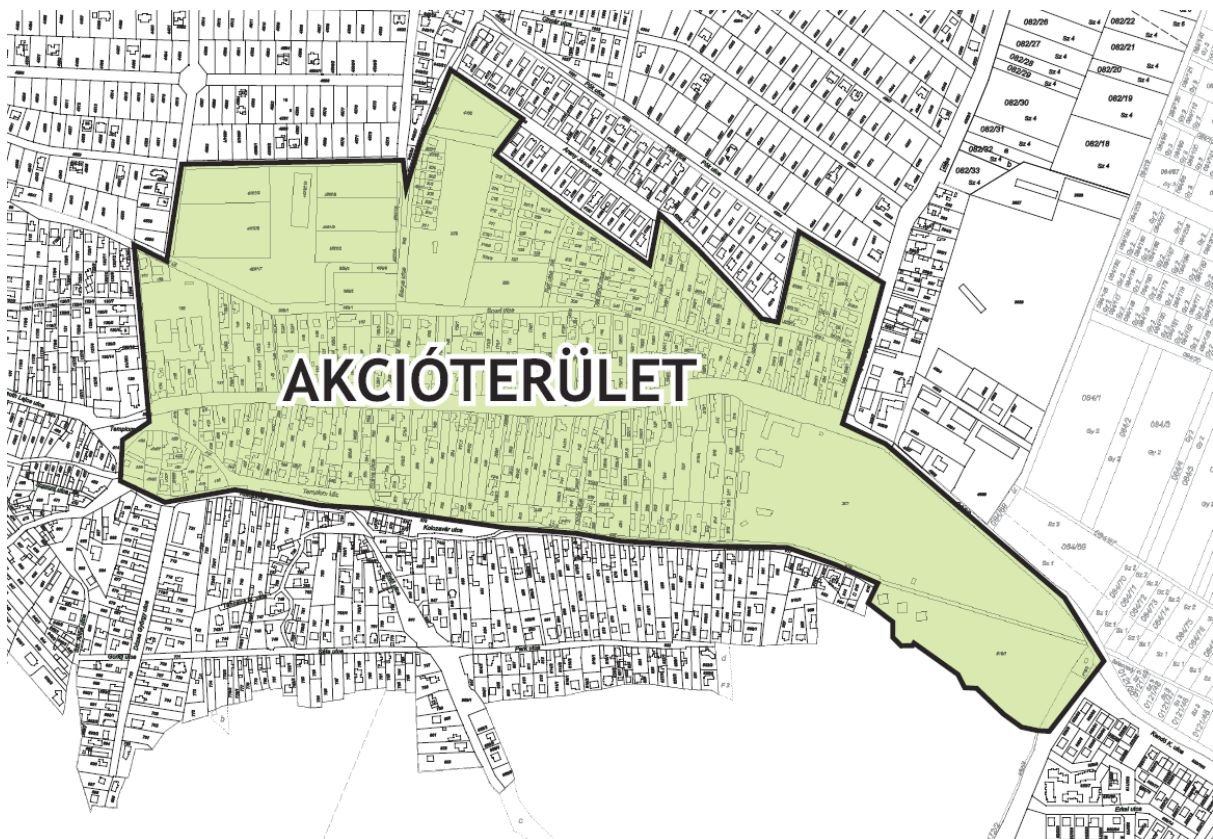
Nagykovácsi szolgáltatások és funkcióellátottság tekintetében kedvező pozíciót mondhat magáénak, összességében azt lehet mondani, hogy a **község urbanizáltsági foka kielégítő**. A községben számos szolgáltatás elérhető, illetve számos szolgáltatás fejlesztésre került az elmúlt tíz évben.

Az akcióterületi fejlesztéstől nem csupán azt várjuk, hogy a **településképi, funkcióbővítő beavatkozások megtörténjenek**, hanem azt is, hogy az itt elért eredmények befolyással lesznek a település egészére, esetenként hatásuk akár a járás, kistérség egy részére is kiterjedhet. Ez részben azt is jelenti, hogy a **pontszerű fejlesztések szétsugároznak** és a rehabilitált terület környezetében eddig meg nem valósult, piaci alapú fejlesztések indulnak meg, amelyek eredményei összeérnek az önkormányzat által irányított településfejlesztésekkel. Tágabb értelemben pedig az egész települési környezetre, a lakosság életminőségére nézve pozitív változásokat várunk.

Egyetlen akcióterület került kijelölésre a községben, aminek az az oka, hogy sem a település mérete, sem a szerkezete nem követeli meg több akcióterület kijelölését, valamint az Önkormányzatnak kizárólag itt van lehetősége a fejlesztéseket alapvetően befolyásoló pozícióban fellépni. Egy akcióterület kijelölésének további indoka, hogy az akcióterület az Ófalu településrészen belül helyezkedik el, így az ott meghatározott célrendszer majdnem egészében az akcióterületre is értelmezhető. Összességében egy akcióterület kijelölését tette lehetővé az útmutatóban meghatározott lehatárolási szempontrendszer is.

3.1. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK

Az akcióterület lehatárolása: Tisza István tér - Templomkert utca - Nagyszénás út - Kazal utca - Kaszáló utca - Bánya utca - Arany János utca - Temető utca - Arany János utca - Nádas utca - Pók utca - Ady Endre utca - Nagykovácsi út - Ybl Miklós utca - a belterülethatár - Kolozsvár utca - Kolozsvár tér - Kolozsvár köz

Az akcióterület az Ófalu településrészen helyezkedik el. Az akcióterületet **központként** az intézményi, szolgáltatási, egyházi és kulturális településközpont, valamint az ahhoz közvetlenül kapcsolódó közterületek, zöldfelületek, illetve lakóterületek együttese jelöli ki. Az itt meghatározott célrendszer így nem csak az akcióterületre értelmezhető, hanem kifejti hatását az egész községre is.

A települési és Ófalu településrészi célokkal összhangban az akcióterületi fejlesztés átfogó célja, hogy a településközpont jellegének megerősítése útján Nagykovácsi funkciójában és szolgáltatásaiban megerősített, vonzó településsé váljon.

Az átfogó cél megvalósításának érdekében a következő specifikus célok³ fogalmazhatók meg a sorrend jelentősége nélkül:

- Esztétikai megújulás
- Ellátás színvonalának növelése, közösségfejlesztés
  - o Közösségi területek fejlesztése
  - o Új településközpont kialakítása
  - o Főutca program
  - o Turisztikai szolgáltatások fejlesztése
  - o Közösségi események rendezése
- Közlekedésfejlesztés.

10. táblázat - Közsféra által megvalósított és megvalósítás alatt álló projektek az akcióterületre vonatkozóan

Projekt neve	Projekt rövid leírása	Projekt helyszíne	Megvalósítás kezdete és vége		Összköltség (Ft)	Támogató
Napelemes rendszer és biomassza alapú fűtés fejlesztése a Nagykovácsi Általános Iskolában	Az iskolaépületben biomassza alapú fűtés létesítése, a napenergia hasznosításával történő áramtermelés bevezetése.	133 hrsz	2012.	2013.	51.990.600	KMOP
Nagykovácsi Kispatak Óvoda infrastrukturális beruházása	A projekt eredményeként megépült Nagykovácsi új, 100 férőhelyes Óvoda egy 200 adagos melegítőkonyhával, a kreativitás fejlesztését és a környezeti nevelést szolgáló eszközökkel, külsősök által is használható sószózával. A fejlesztéssel a gyermekek egészséges, harmonikus környezetben fejlődhetnek, és már e korai életszakaszban kialakulhatnak náluk a fontos kompetenciák alapjai.	4561/4 hrsz	2008.	2010.	325.315.825	KMOP
Tisza István tér rehabilitációja	Nagykovácsi történelmi, de mára funkciói ellátására alkalmatlanná vált főterének rehabilitációja, találkozóhelyi és közösségi téri funkciókra alkalmassá tétele, rendezett zöldfelületének növelése.	Tisza István tér	2009.	2011.	124.298.740	KMOP
Nagykovácsi Általános Iskola energetikai korszerűsítése	A Projekt keretében sor került a Nagykovácsi Általános Iskola nyílászáróinak cseréjére, az intézmény homlokzatának és tetőinek szigetelésére, valamint a fűtés korszerűsítésére.	133 hrsz	2010.	2011.	141.432.148	KEOP
Nagykovácsi Kispatak Óvoda Kaszáló utcai új épületének bővítése	A projekt eredményeként a 2010-ben átadott új óvoda két csoportszobával, 56 férőhellyel bővült.	4561/4 hrsz	2013.	2013.	57.850.028	KMOP
A Kispatak Óvoda Dózsa György utcai épületének bővítése, átalakítása, energetikai korszerűsítése	Az óvoda egy csoportszobával és egy tornaszobával bővül, valamint az intézmény melegvíz-ellátását napkollektorok elhelyezésével biztosítják.	721	2014.	2014.	116.394.184	KMOP
Bölcsődeépítés	Új, akadálymentes, napkollektoros bölcsőde építése, amelyben új bölcsődei intézmény létesül 24 fő gyermek (2 csoport) számára.	4420/115	–	–	141.977.215	KMOP

³ Az egyes specifikus célok megvalósítása szorosan összefügg, s egymásra való hatásuk erőteljes. Az egyes elemek jelentősége azonos, egyik cél háttérbe kerülése sem engedhető meg, mert az elkerülhetetlen hangsúlyeltolódásokat okozna, s esetleg a rehabilitáció sikerességét is veszélyeztetné.

- **Esztétikai megújulás**

A településkép esztétikai megújulásának egyik kulcs eleme, hogy a község kiemelten kezeli a településközpontban található közterületeit, illetve középületeit, mivel a településközpont jelenti az igazi „belépőt” a településre érkezőnek, az itt szolgáltatást igénybe vevő lakosságnak. Nagykovácsi sajátosságából fakadóan a települési funkciók jellemzően a Kossuth Lajos utcára fűződnek fel, illetve a jövőben a Bánya utca - Nagyszénás utca - Kazal utca - Kaszáló utcák által határolt tömbben kerülnek kialakításra.

Az épületek és környezetük megújításának hosszabb távon nemcsak településképi, hanem gazdasági szempontból is jelentősége lehet (növekvő tökevonzás). Az Önkormányzat saját tulajdonú épületeinek, területeinek rekonstrukciójával jó példát mutathat az itt élőknek, s elérheti, hogy a **középületek és közterületek megújítása a magántulajdonú ingatlanok megújítását vonja maga után.**

A közterületek - kiemelten a főutca - rehabilitációja új funkciók megjelenését eredményezheti. Mindezzel az önkormányzat elérheti, hogy további **vállalkozások, beruházások számára is vonzó környezet alakuljon ki a központban**, s ezekhez kapcsolódóan közép- és hosszú távon új kereskedelmi egységek, szolgáltatások jelenjenek majd meg. A településnek fontos, hogy az új településközpont egységes legyen településképi szempontból. A település a fejlesztések környezetében egységes arculat kialakítására törekszik.

- **Ellátás színvonalának növelése, közösségfejlesztés**

A település lakónépessége nagy ütemben növekszik, s ezzel kapcsolatban az Önkormányzatnak kötelezettsége, hogy az intézményi hálózatot és a szolgáltatásokat fejlessze. Az intézményrendszer átalakulása szükségessé teszi a meglévő funkciók erősítését, új funkciók elhelyezését. Az önkormányzati intézmények számára kijelölt fejlesztési terület a Bánya utca - Nagyszénás utca - Kazal utca - Kaszáló utca által határolt tömb. A cél, hogy a területen olyan integrált közösségi tér jöjjön létre, ahol a lakosok igénybe vehetik a közszolgáltatásokat, ahol helyet kaphatnak a közoktatás és köznevelés intézményei, ahol a rekreációs szolgáltatások igénybe vehetők. A Polgármesteri Hivatal működésének javítását szolgálja a Hivatal számára új épület építése.

Nagykovácsi a településkép megújításával, a közösségi terek rehabilitációjával, új településközpont hosszú távú rendezésével indukálja az akcióterületen a gazdaságélénkítést, új szolgáltatások megjelenését. A helyi gazdaság és turizmus egyik kulcsa a Főutca program. Cél, hogy a központ megfelelő átépülését, a vonzó üzleti környezet kialakítását, megfelelő infrastruktúra biztosítását követően a magántőke további üzleti beruházásokat vigyen véghez. Cél a magánszféra új beruházásának megjelenése a területen, új szolgáltatások telepítése. Ehhez igen fontos a már jelenleg is példamutató kommunikáció továbbfejlesztése, az üzleti szféra bevonása a döntéselőkészítésbe, s a megvalósításba, továbbá kapcsolat az állami szereplőkkel.

A település idegenforgalmának javítását szolgálja egy új információs központ kialakítása, az információs hálózat felülvizsgálata.

Bár lehet azt gondolni, hogy a közösségfejlesztés elsősorban szocio-kulturális kérdés, azonban fejleszteni kell a közösségi események műszaki hátterét (területek, épületek), az emberek találkozásának helyszínét. Ezeket az épületeket, tereket az Önkormányzatnak kell kialakítania és fenntartania. A településközpont valóban közösségi központtá, találkozóhellyé válhat, új funkciót adva a jelenleg csak átmenő forgalmat biztosító, azonban jelentős településképi értékkel rendelkező közterületeknek. Közterületei megtelhetnek élettel, középületei számos eseménynek adhatnak helyet. Fontos, hogy az Önkormányzati fejlesztések minden korosztály számára szolgáljanak eredménnyel.

Az épületek és területek biztosítása mellett az eseményeknek van igazán jelentősége a közösségformálásban. Az akcióterületi beruházásokhoz kapcsolódó, tervezett rendezvények a fejlesztések elfogadtatásában, népszerűsítésében, s a közösségformálásban egyaránt jelentős szerepet játszanak.

• Közlekedésfejlesztés

Nagykovácsi hosszú távon meg kívánja őrizni a zsákfalú jelleget, azonban nagyon fontos infrastruktúra beruházásra van szükség, hogy a túlterhelt főutca el tudja látni szerepét. A Kossuth utca felújítása jól előkészített. A projekt közvetlenül összefügg az esztétikai megújulás specifikus céllal. A főutca megújítása során tervbe van véve a gyalogos- és kerékpáros infrastruktúra biztonságos kialakítása, parkolóhelyek biztosítása az üzletek megfelelő és kulturált megközelítésére, egységes utcabútor kihelyezése. Az akcióterületen belül javítani kell az Új kertváros irányába az elérhetőséget, illetve rehabilitálni szükséges a Kolozsvár teret.

11. táblázat - Közsféra által megvalósítani kívánt projektek az akcióterületre vonatkozóan							
S s z	Projekt neve	Projekt rövid leírása	Projekt helyszíne	Előkészítettség	Megvalósítás lehetősége kezdete és vége		Tervezett összköltség (millió Ft)
1	Fő utca rendezése	Kossuth Lajos utca belterületi szakaszának Ady Endre utca és a Tisza István tér közötti teljes közterületi része, valamint a hozzá kapcsolódó Ady Endre utcai csomópont felújítása	Kossuth Lajos utca Ady Endre utca és Tisza István tér közötti, belterületi szakasza	Köztér-építészeti tanulmányterv készült	2015	2020	800
2	Turisztikai információs pont, helytörténeti gyűjtemény, közösségi tér kialakítása	A volt református imaház átalakításával egy olyan hely kialakítása, ahol minden Nagykováccsal kapcsolatos információ elérhető a településre érkezőknek	Tisza István tér 428 hrsz	Felújítás alatt	2013	2014	5
3	Templom köz - Kolozsvár tér - Kolozsvár utca felújítása	A közterület rendezése: patak rendezése, sétatér, parkoló kialakítása	Templom köz - Kolozsvár tér - Kolozsvár utca	Tervek engedélyezése folyamatban	2014	2015	40
4	Nagykovácsi Általános Iskola bővítése	Új tanterem kialakítása a növekvő gyerekszám miatt	Kossuth L. u. 101. 133 hrsz	Engedélyes tervek vannak	2014	2016	350
5	Művészeti Iskola elhelyezése önálló épületben	A Művészeti Iskola kiköltöztetése az Általános Iskolából és a feladatellátáshoz méltó környezet biztosítása	Kossuth u. 45. VAGY Kossuth utca 64.	-	2015	2018	100
6	Temető bővítése	Jelenlegi temető befogadóképességét növelni kell a sportpálya elköltöztetésével	Sport utca 212, 220 hrsz	-	2015	2020	50
7	Játszó-, ifjúsági- és szabadidő park létesítése	Műfüves sportpálya és egyéb pályák létesítése, park rendezése, játszóeszközök telepítése	Bánya utca - Arany János utca 4166 hrsz	Koncepcióterv készült	2015	2016	20
8	Polgármesteri Hivatal hasznosítása	Ingatlan értékesítése új Hivatal mellett	Kossuth L. utca 61. 167 hrsz	-	2015	2018	-50
9	Új településközpont létrehozása		Bánya utca - Nagyszénás utca - Kazal utca - Kaszáló utca tömb 4561/				
	• Komplex sportközpont létrehozása	Sportcsarnok, tanuszoda egyéb sportpályák létesítése		Koncepcióterv	2015	2020	300
	• Egészségház építése	A rendelőintézet új helyre költöztetése, szakorvosi ellátás biztosítása		-	2015	2020	150
	• Új Polgármesteri Hivatal építése	Hivatal új helyen történő létesítése, miután a jelenlegi helyen működő épület rossz állapotú, s nem alkalmas a hivatali struktúra működésére		-	2015	2018	150
	• Közterület rendezése	Az új településközpont közterületeinek kialakítása: központi tér, parkosítás, parkolás stb.		-	2015	2020	60

12. táblázat - Egyéb megvalósítani kívánt projektek a közsféra fejlesztései nyomán az akcióterületen

S s z	Projekt neve	Tervezett projekt önkormányzati vonatkozása	Projekt helyszíne	Projekt gazda	Előkészítettség	Megvalósítás lehetséges kezdete és vége
10	CBA létesítése	Kereskedelem, sport, szolgáltatás funkció telepítése az új településközpontban	Szeles és Kaszáló utca kereszteződése	CBA	engedélyezési terv	2015 2018
11	Teleki-Tisza kastély fejlesztése	Főzőkonyha létesítése (a települési közétkeztetés ellátásának céljából), középiskola	307, 919/1 hrsz	Magyar Cserkészszövetség	projekt tanulmányterv, kutatások	2015 2018

3.2. AKCIÓTERÜLETI FEJLESZTÉSEK PRIORIZÁLÁSA

Nagykovács közép-távú fejlesztési céljainak megvalósításához szükséges az egyes beavatkozások megfelelő ütemezése. A település azoknak a nagyobb léptékű (pontoszerű és az egész községet érintő) projekteknek ad prioritást, amelyek lehetővé teszik a jövőképpen meghatározott távlati célok megvalósulását, és ezzel megteremtik a további tevékenységek, projektek megvalósulásának feltételrendszerét.

A fejlesztések finanszírozására nincsen elegendő forrása az Önkormányzatnak, így prioritálni kénytelen a tervezett fejlesztéseket, az alábbiakat figyelembe véve: melyek azok a beruházások, amik halaszthatatlanok a megfelelő urbanizáltsági szint - az akcióterületi alapcélok - eléréséhez, amelyek elmaradása komoly kockázatot jelent, melyek azok, amelyek további fejlesztéseket (pilot projektek) indukálnak:

13. táblázat - Akcióterületi fejlesztések prioritizálása

Projekt neve	Projekt helyszíne	Fejlesztés hatása (kistérség/ település/településrész/ akcióterület)	Fejlesztés sürgőssége (elsőleges/másodlagos/harmadlagos)
Fő utca rendezése	Kossuth Lajos utca Ady Endre utca és Tisza István tér közötti, belterületi szakasza	települési	

13. táblázat - Akcióterületi fejlesztések priorizálása			
Projekt neve	Projekt helyszíne	Fejlesztés hatása (kistérség/ település/településrész/ akcióterület)	Fejlesztés sürgőssége (elsődleges/másodla- gos/harmadlagos)
Turisztikai információs pont, helytörténeti gyűjtemény, közösségi tér kialakítása	Tisza István tér 428 hrsz	települési, kistérségi	
Templom köz - Kolozsvár tér - Kolozsvár utca felújítása	Templom köz - Kolozsvár tér - Kolozsvár utca	települési	
Nagykovácsi Általános Iskola bővítése	Kossuth L. u. 101. 133 hrsz	települési, kistérségi	
Művészeti Iskola elhelyezése önálló épületben	Kossuth u. 45. VAGY Kossuth utca 64.	települési, kistérségi	
Temető bővítése	Sport utca 212, 220 hrsz	települési	
Játszó-, ifjúsági- és szabadidő park létesítése	Bánya utca - Arany János utca 4166 hrsz	településrészi, települési	
Polgármesteri Hivatal hasznosítása	Kossuth L. utca 61. 167 hrsz	települési	
Új településközpont létrehozása	Bánya utca - Nagyszénás utca - Kazal utca - Kaszáló utca tömb 4561/		
• Komplex sportközpont létrehozása		települési, kistérségi	
• Egészségház építése		települési, kistérségi	
• Új Polgármesteri Hivatal építése		települési	
• Közterület rendezése		települési	

„Elsődlegesen” fejlesztendőnek tartjuk azokat a programelemeket, melyek viszonylag kis anyagi-, eszköz- és egyéb ráfordítással, rövidtávon megvalósíthatók, s hatásaként további fejlesztések várhatóak. A „másodlagos” fejlesztések közé tartoznak a projektelemek, melyek rövid- és középtávon realizálhatók. A „harmadlagos” fejlesztések csoportja csak az akcióterületen vagy a településrészben éreztetik hatásukat, s nem igényelnek azonnali beavatkozást.

4. FENNTARTHATÓSÁGI SZEMPONTOK

4.1. A FENNTARTHATÓ KÖRNYEZETI FEJLŐDÉS PROGRAMJA

A fenntartható fejlődés az emberek életminőségének hosszú távú és tartós megőrzését, illetve javítását célozza.

A **Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia (NFFS)** a társadalom fejlődésének egy ennek megfelelő pályára való állítását elősegítő, hosszú távú, keretstratégiai jellegű dokumentum, mely valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmisítható jövőképpel megfelelő eszközrendszert és reformkeretet vázol fel.

Az NFFS-ben meghatározott alapelvek közül az alábbiak határozták meg az ITS kidolgozását:

- *A holisztikus megközelítés elve.* A dolgokat egymással összefüggésben kell vizsgálni, mivel a rendszerek egymással szoros kölcsönhatásban állnak. Bármilyen beavatkozás tovagyűrűző hatásokat okoz esetleg távoli rendszerekben is. A helyi kihívásokra adandó válaszokhoz szükséges a tágabb környezet és a globális trendek ismerete.
- *Integráció elve.* A szakpolitikák, tervek, programok, stratégiák kidolgozása, értékelése és végrehajtása során a gazdasági, a szociális és a környezeti szempontokat, azok összefüggéseit is egyaránt figyelembe kell venni annak érdekében, hogy azok kölcsönösen erősítsék egymást. A helyi, regionális és nemzeti szintű tevékenységeket is össze kell hangolni.
- *Helyi erőforrások hasznosításának elve.* Törekedni kell a közösségek szükségleteinek helyi szinten, helyi erőforrásokból történő kielégítésére. Őrizzük meg a helyi sajátosságokat, azok sokszínűségét. Fontos feladat az épített környezet védelme, esztétikai és használati megújulása.
- *Társadalmi részvétel elve.* Mindenki számára biztosítani kell a megfelelő hozzáférést a társadalmi-gazdasági közéletre, a döntéshozatali folyamatokra, a környezetre vonatkozó információkhoz. Javítani kell a fenntartható fejlődéssel, annak társadalmi-gazdasági és

környezeti vonatkozásaival, a fenntarthatóbb megoldásokkal kapcsolatos tájékozottságot. Erősíteni kell az állampolgárok döntéshozatalban való részvételét.

A helyzetelemzés alapján beazonosíthatóak azok a globális, Magyarország számára is releváns, továbbá a községre jellemző tendenciák, amelyek leginkább veszélyeztetik a hosszú távú fenntarthatóságot, és ezért e problémák kezelését kiemelten kell kezelni.

14. táblázat - Fenntarthatóságot veszélyeztető folyamatok és jelenségek összehasonlítása	
Megnevezés	Lokális jelenség Nagykovácsiban
Éghajlatváltozás	/
A környezet eltartóképességének csökkenése	/
Gyorsuló ütemben öregedő népesség	
Alacsony (hivatalos) foglalkoztatási arány	
Nemzetközi összehasonlításban romló átlagos színvonalú, a későbbi elhelyezkedést nem elég jól szolgáló, a társadalmi különbségeket felerősítő, irányítási és finanszírozási problémákkal küzdő közoktatás és felsőoktatás	
Rossz egészségi állapot, és problémás egészségügyi rendszer	
Jövedelem, egészségi állapot, képzettség, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés mentén növekvő társadalmi különbségek, leszakadó rétegek kialakulása	
Nem fenntartható (anyag- és energiaigényes) fogyasztói szokások	
Biológiailag aktív területek csökkenése, felaprózódása	/
Növekvő területhasználat (beépített terület)	/
Veszélyeztetett vízkészletek	
Gyenge kis- és középvállalkozások	
Külső függésben levő és a fosszilis energiahordozókra alapozott energiarendszer	X
A természeti erőforrások szűkösséget nem tükröző árképzés	
Feszültségeket rejtő államháztartási helyzet	
Lassú és nem kellően hatékony hatósági és szolgáltatási eljárások a közigazgatásban	/

/ - globális jelenség, azonban helyben is érezheti hatását
x - lokális jelenség

A településrészekre kitűzött célok és akcióterületi fejlesztések megvalósulása - közvetve vagy közvetlenül - összességében javulást eredményez a község egészének környezeti állapotában.

Az ITS készítése során jelentős szempont volt, hogy a társadalmi és gazdasági szempontból fenntartható fejlesztések hozzájáruljanak a **környezeti minőség fejlesztéséhez**, a környezeti elemek állapotának javulásához is.

A község településfejlesztési elképzeléseiben - a településfejlesztési koncepcióban és az annak értékrendje alapján készült ITS-ben - hangsúlyos szerepet kap a fenntarthatóság elvének érvényesítése, így a fejlesztési dokumentumokban horizontális célként jelenik meg. A stratégiai célok meghatározásakor a fejlesztési szempontok az alábbiak voltak:

- Lakossági szemléletváltás
- Fejlesztés eredményeképpen megvalósuló szolgáltatások fenntartható működtetése
- Építések és felújítások során a fenntarthatóság érvényesítése
- Alternatív energia hasznosítása.

A településrészekre kitűzött célokra az **épített és természeti környezet** állapotára való hatását, illetve a negatív környezeti hatások kompenzálására **tervezett intézkedéseket** a következő táblázat mutatja be:

15. táblázat - Célstruktúra, a településrészi célok környezeti szempontú vizsgálata		
A helyzetértékelés következtetései és a célstruktúra egyes elemei	Várható környezeti hatás	A környezeti probléma enyhítését célzó stratégiai javaslatok
Az ingatlanok közel 30%-a nem rendelkezik szennyvízbekötéssel	Romlik a talaj- és a felszín alatti vizek minősége	Szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztési program, a rákötések növelése
A településen az egy főre jutó köztéri zöldfelület aránya alacsony	Zöldfelületek túlterhelése	Települési akciók megvalósítása során törekedni kell a közparkok felületének minőségi növelésére
Alacsonyan hasznosított megújuló energiaforrások	Az ÜHG kibocsátás nem csökken	Megújuló energiaforrások felkutatása és alkalmazása

4.2. ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM

Az önkormányzat és a KSH adatait⁴ alapul véve a községben nem lehet meghatározni olyan településrészt, amit szegregáció veszélyeztetne, vagy ahol megindult volna már a szegregáció folyamata. Ez indokolja, hogy területi alapon a településen nem kell foglalkozni anti-szegregációs stratégia kidolgozásával.

5. STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1. A STRATÉGIA FŐBB KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1.1. Illeszkedés, összhang a településfejlesztési koncepcióval, településrendezési eszközökkel

Az ITS-ben megfogalmazott stratégiai és településrészi célrendszerek meghatározásánál messzemenőig figyelembe vettük a helyi adottságokat, a fejlesztési lehetőségeket, továbbá a hatályos településrendezési eszközök (településfejlesztési koncepció, településszerkezeti terv, szabályozási terv) elhatározásait.

- **Illeszkedés a településfejlesztési koncepcióhoz**

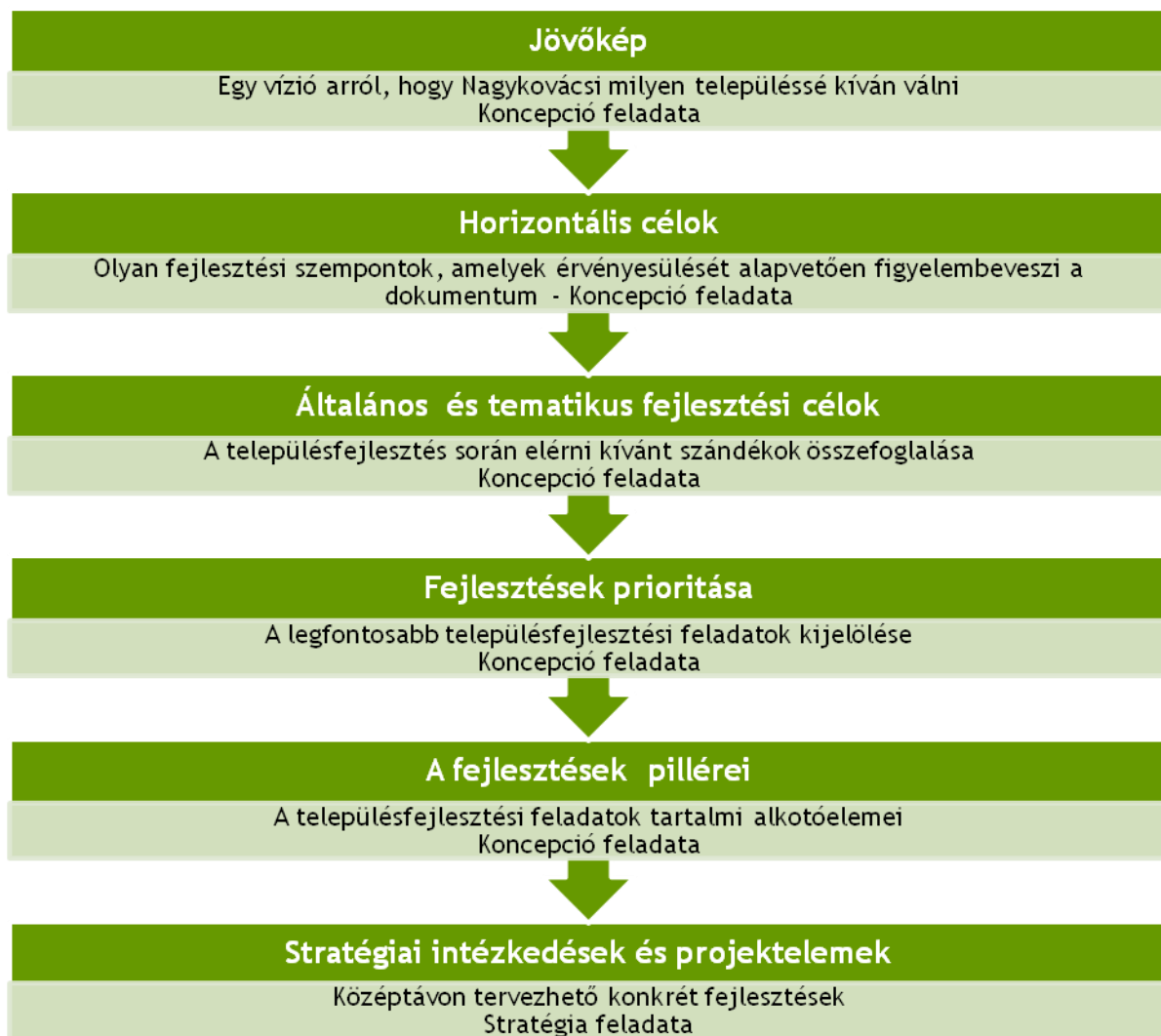
Természetesen az ITS-sel egyidőben készülő koncepció tökéletes összhangban van a településfejlesztési stratégiával, hiszen a koncepcióra alapozva, annak elhatározásait kibontva készült az ITS.

A koncepcióban megfogalmazott hosszútávú **jövőkép** („Legyen Nagykovácsi az a település, ami büszke múltjára, megbecsüli jelenét, és tudja, hova akar eljutni”) középtávon az ITS-ben is megjelenik. Az ITS-ben megfogalmazottak összhangban vannak a településfejlesztési koncepcióban meghatározott alapcéllal, a koncepció céljaival összhangban a stratégia fogalmazza meg a célok eléréséhez szükséges eszközrendszert, beavatkozásokat.

⁴ A 2011-es népszámlálás adatai alapján megtörtént a településen található szegregátumok lehatárolása. A lehatárolás a Városrehabilitációs Kézikönyvben meghatározott ún. szegregációs mutató alapján történik. A Kézikönyvben foglaltak szerint azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 50%-ot. (A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő.)

A települési kartogramot jelzi, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak, vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel. A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területnek számítanak. (Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = szürke, 40-49%=narancs, 50-100%=barna)

A településfejlesztés tervezési szintjei Nagykovácsi koncepciójában és az ITS-ben

A koncepcióban megfogalmazott fejlesztési pillérek az ITS-ben stratégiai intézkedések, részintézkedések szintjéig kerültek kibontásra, a koncepcióval összhangban.

Az intézkedések, részintézkedések egymásra épülve, a szinergikus hatásokra figyelemmel készültek. Az ITS készítése során a koncepcióra vonatkozó visszacsatolások megtörténtek. Az átjárás biztosított. **A fentek alapján biztosított, hogy az ITS a koncepcióval összhangban van.**⁵

- **Illeszkedés a településrendezési eszközökhöz**

A településszerkezeti terv⁶ a községet egységes szerkezetben jelöli. A településszerkezeti terv jól elkülöníti a központi lakóterületektől és kiszolgáló területektől a külterületi területfelhasználásokat.

Nagykovácsi hatályos szabályozási terve és helyi építési⁷ szabályzata alapjául szolgál a fejlesztési elképzelések kialakításának. **A fejlesztések a hatályos szabályozási terv és helyi építési szabályzatban megfogalmazott előírásokkal összhangban vannak.** A szabályozási terv rövid-, közép- és hosszú távon is biztosít a fejlesztési igényeknek megfelelő szabályozási környezetet:

⁵ A településfejlesztési koncepció az ITS elfogadásával egy időben kerül jóváhagyásra, biztosítva az összhangot a településfejlesztési dokumentumok között.

⁶ Nagykovácsi településrendezési terve Nagykovácsi Önkormányzat Képviselőtestületének 25/2004 (III.04.) határozatával került jóváhagyásra.

⁷ Nagykovácsi nagyközség helyi építési szabályzata a 19/2009. (IX.01.) Kt. sz. rendelettel került jóváhagyásra, majd ennek módosítását az 1/2012. (I.13.) rendelettel fogadták el.

rövid- és középtávon a meglévő szabályozási paraméterek megengedik a tervezett fejlesztéseket; hosszútávon is meghatározza a tervezett fejlesztések szabályozási kereteit. A szabályozási terv és a helyi építési szabályzat a településszerkezeti tervvel összhangban készült el.

Nagykovácsi a településfejlesztési dokumentumok elkészítését követően tervezi településrendezési eszközeinek felülvizsgálatát, melyben figyelemmel lesz az ITS-ben meghatározott fejlesztési célokra, az előkészített és megvalósítandó projekt javaslatokra. A felülvizsgálat során meg kell vizsgálni, hogy a fejlesztések, projektek megvalósíthatósága szempontjából az építési övezeti paraméterek (rendeltetés, beépítettség, épületmagasság stb.) módosítása szükséges-e.

5.1.2. Önkormányzati ágazati vagy tematikus stratégiával való összhang

- **Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának 2010-2014 időszakra vonatkozó Ciklusprogramja**

A Ciklusprogram a 2010-2014 közötti időszakra készült, s a megfogalmazásakor érvényes, a 2007-2013 közötti európai uniós programozási időszak prioritásaira, illetve a 2013-ig érvényes térségi fejlesztési tervdokumentumokra, operatív programokra támaszkodik. A gazdasági programban meghatározott célok és feladatok a település társadalmi, gazdasági, földrajzi helyzetéből adódó lehetőségekkel, a település fejlesztési tervében megfogalmazott célokkal, a Széll Kálmán Tervvel, a regionális és ágazati operatív programokkal, valamint a kistérségi fejlesztési szándékokkal összhangban kerültek kidolgozásra.

A gazdasági program a Nagykovácsi Nagyközség 2007-2013 közötti időszakra vonatkozó területfejlesztési stratégiájában és operatív programjában megfogalmazott célokhoz kapcsolódva a gazdasági versenyképesség, a társadalmi és humán erőforrás fejlesztés és a környezetminőség prioritásai alapján került kidolgozásra. A megjelölt prioritásokhoz kapcsolódóan olyan programok kerültek kidolgozásra, melyek egy-egy ágazatot, szakmacsoportot vagy a község életében jelentős beruházásokat érintenek.

Célok

- Legyen mindenkinek esélye arra, hogy békében és harmóniában élhessen közösségében, épített és természeti környezetében.
- Törekszünk arra, hogy természeti környezetünket óvjuk, épített környezetünket a természeti környezetünkkel összhangban alakítsuk.
- Váljanak elérhetővé az egészséges élet lehetőségei széles kör számára, legyen hatékony egészségmegőrzés, nagyobb figyelmet fordítsunk a megelőzésre.
- Legyen minden gyermek egyaránt érték, függetlenül attól, hogy szegény vagy gazdag családban él, kapjon minden fiatal esélyt a korszerű, munkaerő-piaci versenyképességet biztosító tudás megszerzésére.
- Kapjon az iskolában nagyobb hangsúlyt a nyelvoktatás, a számítástechnikai műveltség, javuljanak a kreativitásra, megértésre és nyitottságra való nevelés körülményei.
- Erősödjön a szolidaritás, szociális helyzetük megrendülésekor a családok, az egyének kapják meg a szükséges segítséget.
- Fejlődjön a kulturális sokszínűség, kapják meg a kultúrateremtő, -közvetítő, -őrző alkotók, alkotóközösségek azt a támogatást, mely teremtő munkájukhoz nélkülözhetetlen.
- Javuljon a közbiztonság, a vagyonbiztonság, a közlekedési rend és morál, a lakosság, a polgárország, a rendőrség és az önkormányzat összefogásával.
- Megfontolt vagyongazdálkodás megvalósításával gyarapodjon a közösség vagyona.
- Emelkedjen a helyi szolgáltatások, kötelező önkormányzati feladatellátások, illetve az önként vállalt feladatok ellátási színvonala.

Mindezeket figyelembe véve a Képviselő-testület alkotó együttműködésre törekszik minden Nagykovácsiban élő polgárral;

- a községben működő minden gazdasági és társadalmi tényezővel, melyekkel kölcsönös érdekek alapján az együttműködés keretei kialakíthatóak, s amelyekkel az együttműködés a község lakóinak életminőségét javítja;
- a községi intézmények vezetőivel és dolgozóival annak érdekében, hogy az intézmények kínálta szolgáltatás színvonalas legyen, és egyben az ott dolgozók részére a munkakörülmények javuljanak;

- a községben működő érdekképviseletekkel, szakmai szervezetekkel, a civil szférával, mert javaslataikat, észrevételeiket, cselekvő részvételüket nélkülözhetetlennek tartjuk,
- a községben működő kutató- és szellemi műhelyekkel, az itt élő tudósokkal, művészekkel, humán, műszaki és agrár értelmiségiekkel, értékeink megőrzéséért, gyarapításáért,
- a község területén működő egyházakkal,
- a kistérség és a megye önkormányzataival annak érdekében, hogy a térség sokszínűségéből adódó értékek mindenki számára hasznosuljanak.

Feladatok

- Tudatosan kell törekednünk arra, hogy a közszolgáltatások ellátásába további külső szereplőket vonjunk be, mellyel csökkenthetjük önkormányzatunk anyagi terheit, s egyben színesíthetjük a meglévő ellátási rendszert.
- Önként vállalt feladataink egy részét is átadhatjuk külső partnerek számára, melynek feltételeit feladat-ellátási szerződésben kell rögzíteni.
- Az eddigi támogatási rendszerünket felülvizsgálva szorgalmaznunk kell a kétoldalú feladat-ellátási szerződések megkötését.
- A szolgáltatási díjtételek megállapításakor figyelembe kell venni a szolgáltatást igénybevevők fizetőképességét, az adott társaság fejlesztési igényeit, a kintlévőségek várható alakulását, és nem utolsósorban az áremelés szociális kiadásainkra gyakorolt várható hatását, mivel ezek a község költségvetési helyzetét több ponton is képesek befolyásolni.
- Az önkormányzatnál maradó szolgáltatásszervezési felelősség a feladat elvégzésének szorosabb ellenőrzését igényli, így ez kedvezően hat a szolgáltatás színvonalára.
- Mivel beruházásaink jelentős része - mint áthúzódó feladat - több éven keresztül jelenik meg a költségvetésünkben, különösen fontos a költségek és a hozamok pontos számítása.
- Nagyléptékű fejlesztési elképzeléseink csak külső források, hitelek, esetleg kötvények igénybevételeivel valósíthatók meg, ugyanakkor továbbra is kerülnünk kell a működési jellegű hitelfelvételeket.
- Saját bevételeink sorában évről-évre nagy jelentőséggel bírnak a helyi adóbevételek. Fenntartásuk kötelező feladataink ellátásához, azok finanszírozásához elengedhetetlen forrást jelentenek. A szűkülő központi finanszírozás miatt a jövőben sem mondhatunk le adóbevételeink bővítéséről, de annak mértékét továbbra is a községben élők fizetőképességének és a gazdasági fejlődés biztosíthatóságának figyelembevételével kell megállapítanunk.
- A település adósságszolgálatát (tekintettel a nemzetgazdasági helyzetre is) párhuzamba kell állítani a vagyongazdálkodással, valamint törekedni kell újabb hitelfelvétel elkerülésére.
- Nem feledkezhetünk meg a felügyeleti rendszer és a teljesítménymérés szükségességéről.

A Ciklusprogramban szereplő fejlesztési programok teljes egészét lefedi az ITS:

Ciklusprogram céljai

ITS fejlesztési pillére

- Helyi gazdaságfejlesztés		II. Helyi gazdaság megerősítése
- Környezetvédelem		III. Természeti környezet megóvása
		Horizontális cél: Fenntartható fejlesztések
- Művelődés és sport		II.4. Szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése
- Társadalomszerveződés		I.2. Közösségi élet erősítése
		Horizontális cél: Kommunikáció
- Községüzemeltetés és fejlesztés		II.1. Közszolgáltatás fejlesztése
- Oktatás		I.1. Oktatás fejlesztés
- Szociálpolitika és egészségügy		II.1. Közszolgáltatás fejlesztése
- Ügyfélbarát Polgármesteri Hivatal		II.1. Közszolgáltatás fejlesztése

- **Nagykovácsi Nagyközség Környezetvédelmi programja**

A program felépítése hasonló a Nemzeti Környezetvédelmi Programhoz. Nagykovácsi Nagyközség képviselő-testülete környezetvédelmi programjának megalkotásával azt a célt tűzte ki, hogy - megalapozott környezetállapot-értékelésből kiindulva - megteremtse a feltételeit a környezetminőség-romlás megállításának és belátható időn belül történő érzékelhető javításának. Az önkormányzat felelősségi körébe tartozó területeken meghatározza a célokat, az azok eléréséhez szükséges eszközöket, erőforrásokat és az intézkedések ütemezését. Az ITS több programelemében - települési és településrészi stratégiai célban - megfelel a környezetvédelmi program azon céljának, hogy a fejlesztésekkel egyidejűleg javuló környezetminőség legyen a településen:

- Közintézményi energiatakarékosság csökkentése
- Lakossági tájékoztatás az energiatakarékossági lehetőségekről
- Természeti értékek leltárának létrehozása
- Lakossági szemléletformálás
- Parkok, zöldfelületek, játszótér karbantartása, fejlesztése

Ennek megfelelően biztosított a koherencia az ITS-ben és a környezetvédelmi programban megfogalmazott programelemekkel.

5.1.3. Területi fejlesztési tervdokumentumok

Ebben a fejezetben áttekintjük azokat az elmúlt években megszületett térségi és ágazati stratégiákat, amelyek relevánsan befolyásolhatják a jelen fejlesztési dokumentumot. **Nagykovácsi településfejlesztési koncepciójának és Integrált Településfejlesztési Stratégiájának megalkotása során fontos szempont volt, hogy a megszületendő anyag ne csak önmagában legyen koherens, hanem az ebben szereplő fejlesztési elképzelések kapcsolhatóak legyenek a már megszületett térségi stratégiákhoz.** Ennek megfelelően kiemelten vizsgáltuk a releváns területi fejlesztési dokumentumok (Közép-magyarországi Régió Stratégia, Budapesti Agglomeráció fejlesztési tervei, Pest megyei fejlesztési tervek) községre vonatkozó fejlesztési elképzelésit, s azok megállapításait beépítettük a települési szintű fejlesztési dokumentumokba.

Nagykovácsi településfejlesztési dokumentumai a 2014-2020 közötti időszakra épülő regionális fejlesztési dokumentumok megszületése előtt kerültek megfogalmazásra, így csak korlátozottan vehetők figyelembe a korábbi, megismert programok és stratégiák a 2007-2013. közötti tervezési időszakból.

Az alábbiakban bemutatjuk az elkészült, 2014-ig felülvizsgált térségi fejlesztési dokumentumokhoz való kapcsolódási pontokat.

- **Országos Területfejlesztési Koncepció⁸**

MAGYARORSZÁG TERÜLETI JÖVŐKÉPE: A cél egy olyan harmonikus és fenntartható társadalmi-gazdasági-környezeti térszerkezet és területi rendszer létrejötte, amely a helyi adottságokra épülő, saját arculattal és identitással rendelkező térségekben szerveződik, amely szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe, s amelyben a társadalom számára az alapvető esélyeket meghatározó közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében nincsenek jelentős területi egyenlőtlenségek.

A területfejlesztési politika átfogó céljai:

- Térségi versenyképesség
- Területi felzárkóztatás
- Fenntartható térségfejlődés és örökségvédelem
- Területi integrálódás Európába
- Decentralizáció és regionalizmus

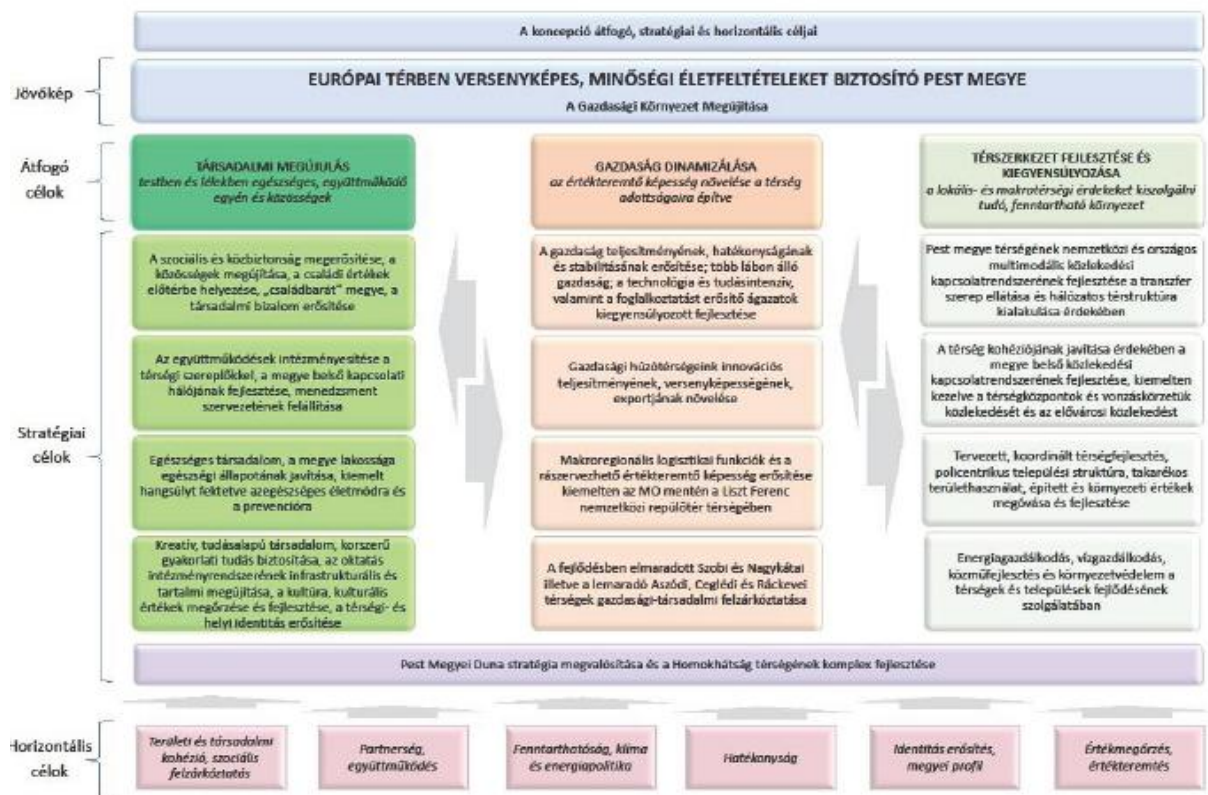
Az OFK az országos területi célokat 2013-ig határozza meg.

⁸ Az Országgyűlés 97/2005. (XII.25.) OGY határozata az Országos Területfejlesztési Koncepcióról *(Továbbiakban OTK)*

• **Pest Megyei Területfejlesztési Koncepció⁹**

Jövőkép értelmében az „Európai térben versenyképes, minőségi életfeltételeket biztosító Pest megye” kíván lenni. A következő ábra bemutatja Pest megye átfogó, stratégiai és horizontális céljait.

A területfejlesztés átfogó és stratégiai célkitűzései, melyek megjelennek Nagykovácsi településfejlesztési dokumentumaiban:

- Társadalmi megújulás -testben és lélekben egészséges, önmaga sorsáért felelős egyén, együttműködés a közösségek, valamint az egyén és közösségek között
  - o Az együttműködések intézményesítése
  - o Egészséges társadalom
  - o Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása, az oktatás intézményrendszerének infrastrukturális és tartalmi megújítása, a kultúra, kulturális értékek megőrzése és fejlesztése, a térségi és helyi identitás erősítése
- Gazdasági dinamikálás; az értékteremtő képesség növelése a térség adottságaira építve
  - o Gazdasági húzóerőseink innovációs teljesítményének, versenyképességének, exportjának növelése.
- Térszerkezet fejlesztése és kiegyensúlyozás; a lokális és makrotérségi érdekeket kiszolgáló tudó, fenntartható környezet
  - o Energiagazdálkodás, vízgazdálkodás, közműfejlesztés és környezetvédelem a térségi és települések fejlődésének szolgálatában

A Pest Megyei Területfejlesztési koncepció horizontális céljai közül számos terület megjelenik Nagykovácsi ITS-ben:

⁹ Javaslattevő fázis, 2013. december

Horizontális cél a Pest Megyei koncepcióban

ITS célrendszer eleme

- Fenntarthatóság, klíma és energiapolitika → Horizontális cél: Fenntartható fejlesztések
- Partnerség, együttműködés → Horizontális cél: Kommunikáció
- Értékmegőrzés, értékteremtés → III. Települési környezet fejlesztése

I.2. Közösségi élet erősítése

A Közép-dunántúli Régió stratégiai fejlesztési céljának elérését négy specifikus fejlesztési cél támogatja:

A Régió sokszínű és nemzetközi figyelemre is számottartó turisztikai vonzerejére számos termékfejlesztési terv, térségi projektterv készült. Az elképzelések kidolgozása, a projektfeltételek kialakítása az esetek többségében azonban vagy még nem valósult meg, vagy megrekedt, vagy még napjainkban is viták tárgyát képezi. Ezek közül a fontosabbak:

5.2. A STRATÉGIA FŐBB BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

A stratégiában kitűzött célok a helyzetértékelésben azonosított, a SWOT analízisben összefoglalt problémák megoldására, illetve a meghatározott potenciálok kihasználására épülnek. Fontos, hogy a település a lehetőségeihez mérten folyamatos növekedési pályán maradjon, s a felvázolt jövőkép valós értékeken, erőforrásokon alapuljon. A célrendszer a belső struktúráját tekintve következetes.

A településfejlesztés beindításához (fejlesztési és beruházási) az azonosított erőforrások elegendők, azonban a stratégiában megfogalmazott célok eléréséhez nem elegendők. Az akcióterületen megjelenő fejlesztések indikatív hatásúak, hiszen a települési központ megteremtésével és ezzel együtt az urbanizáltsági szint emelésével megfelelő környezetet biztosít az Önkormányzat az egyéb településrészekben, más ágazatokban, illetve a településen túlmutató fejlesztésekhez. Az Önkormányzatnak a további fejlesztéseket generáló célok megvalósulását kell elsősorban segítenie.

A *célrendszer szinergia vizsgálata* című fejezetben bemutattuk az ITS célrendszerén belüli kapcsolatokat.

A célrendszer településrészekre történő lebontása igazolja, hogy az egyes településrészek fejlesztése összhangban van a község egészének fejlesztésével, annak stratégiai célkitűzéseivel. A településrészek közötti feladatmegosztás során alakultak ki az egyes fejlődési irányok, a meglévő adottságokat figyelembe véve:

- Ófalu településrészben a településközpont jellegének megerősítése, közösségi szolgáltatások fejlesztése; lakókörnyezeti minőségi fejlesztések; infrastruktúra fejlesztések;
- Hegyalja településrészben közösségi területek fejlesztése; lakókörnyezeti minőségi fejlesztések;
- Új kertváros településrészben települési alközpont kialakítása; lakókörnyezeti minőségi fejlesztések;
- Egyéb lakóterületek településrészben lakókörnyezeti minőségi fejlesztések; különleges területek fejlesztése.

Az alábbi mátrixban összesítve mutatjuk be a településfejlesztési koncepció és ITS célrendszerére valamint a településre, településrészekre vonatkozó fejlesztések közötti kapcsolatokat.

16. táblázat - Településfejlesztési koncepció és ITS célrendszere valamint a települési, településrészi fejlesztések közötti szinergia					
CÉLOK	NAGYKOVÁCSI	TELEPÜLÉSRESZEK			
		Ófalu	Hegyalja	Új kertváros	Egyéb lakóterület
1.1. Oktatásfejlesztés					
1.1.1. Oktatási-nevelési intézmény kapacitásbővítése		X		X	
1.1.2. Iskolai intézményfejlesztés (gimnázium)	X	X			

16. táblázat - Településfejlesztési koncepció és ITS célrendszere valamint a települési, településrészi fejlesztések közötti szinergia					
CÉLOK	NAGYKOVÁCSI	TELEPÜLÉSRESZEK			
		Óralu	Hegyfalja	Új kertváros	Egyéb lakóterület
1.1.3. Művészeti képzés fejlesztése	X	X			
1.2. Közösségi élet erősítése					
1.2.1. Integrált közösségi és szolgáltatási, szabadidős terek kialakítása	X				
1.2.2. Civil kezdeményezések, lokálpatriotizmus ösztönzése	X				
1.2.3. Ifjúsági programok támogatása	X				
2.1. Közszolgáltatás fejlesztés					
2.1.1. Közigazgatási szolgáltatásfejlesztés		X			
2.1.2. Közellátás fejlesztése	X				
2.2. Helyi gazdaság megerősítése					
2.2.1. Mezőgazdaság fejlesztése	X				
2.2.2. Helyi foglalkoztatás bővítése	X				
2.3. Turizmus fejlesztése					
2.3.1. Turizmus fogadási feltételeinek javítása	X				
2.3.2. Turisztikai infrastruktúra fejlesztése	X				
2.4. Szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése					
2.4.1. Sport és rekreációs fejlesztések	X			X	
2.4.2. Helyi kulturális élet támogatása	X				
3.1. Épített környezet fejlesztése					
3.2.1. Építés szabályozása	X				
3.2.2. Épített értékek védelme és hasznosítása	X	X			
3.1.3. Közterületek rendezése	X				
3.2. Települési infrastruktúra fejlesztése					
3.2.1. Úthálózat és azzal összefüggő infrastruktúra fejlesztése	X				
3.2.2. Közműfejlesztés	X				
3.3. Természeti és táji környezet					
3.3.1. Értékvédelem	X				
3.3.2. Természeti környezet fejlesztése	X				

A településrészek fejlesztési céljai egymástól jól elkülöníthetők, ezért semleges hatást gyakorolnak a településrészek egymásra. Nem találtunk olyan hatást, mely máshonnan funkciókat vonna el. Mindez következik a településrészek településszerkezeti sajátosságok és eltérő adottságok okozta lehatárolásából is.

6. A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

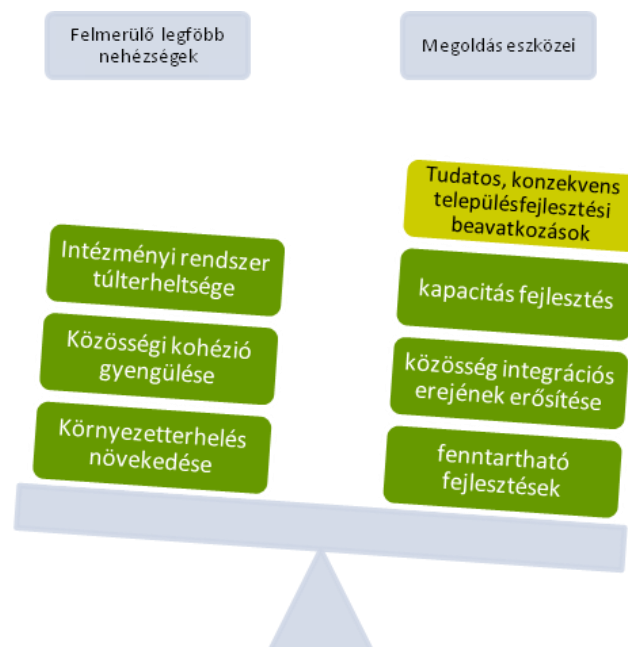
Ebben a fejezetben végezzük el az ITS stratégiai céljainak elérését veszélyeztető kockázatok beazonosítását. A stratégia tervezése és megvalósítása során nem szabad megfeledkezni a kockázati tényezőkről, azok kezelésére és megelőzésére megoldást kell találni.

Nagykovácsi elmúlt hatvan évét meghatározták a különböző vándorlási hullámok. A folyamat eleje az 1946-48 között lezajló sajnálatos lakosságcsere, ami során több mint 2000 fő sváb lakosnak kellett elhagynia szülőfaluját. Helyükre az Alföldről és a Felvidékről érkeztek új lakosok. A 70-es években 2000 zártkertet parcellázott ki a községi tanács ami következtében sorra épültek a nyaralóházak a településen. Ekkor vált a budapestiek egyik kedvenc célpontjává a település és a későbbiekben nagyon sokan választották állandó lakóhelyükké is Nagykovácsit. Az ekkor beköltözők jellemzően a „középrétegből kerültek ki”, akik érettségivel ill. felsőfokú végzettséggel és átlagos anyagi helyzettel rendelkeztek. A következő hullámban kezdődött meg az alkotó értelmiség és a művészek bevándorlása a településre. A kétezres évek elején felgyorsult a szuburbanizációs folyamat és egyre nagyobb tömegben érkeztek új lakosok Nagykovácsiba, akik jellemzően a magas státuszúak, és jó anyagi helyzettel rendelkeznek. Feltétlenül kiemelendő jellegzetessége a lakosság összetételének a rendkívül magas gyermeklétszám, és a több-, illetve sokgyermekes családok nagy száma. A kétezres évek elején nagyjából 5 ezer fős település jelenlegi lakossága 7 ezer fő körül alakul és az előrejelzések szerint 2025 körül Nagykovácsi lakossága meg fogja haladni a 10 ezer főt.

A leírtakból jól látszik, hogy Nagykovácsit intenzív társadalmi folyamatok jellemzik. A lakosság szám intenzíven növekszik, a helyi társadalmi szerkezet folyamatosan átalakul, akik jelenleg „őslakosoknak” számítanak (40-50 évvel ezelőtt beköltözők), néhány év múlva a település „kisebbségéhez” fognak tartozni. Nagykovácsi településfejlesztésének legfontosabb kihívása, hogy ezt a rendkívül intenzív társadalmi folyamatot hogyan tudja kezelni.

A felmerülő társadalmi változásból származó legnagyobb kihívások:

- **Túlterheltség:** A megnövekedett lakosság számot miként tudja lekövetni a helyi intézményrendszer kapacitása, a települési funkciók miként tudnak lépést tartani a megváltozott lakossági igényekkel.
- **Közösség kohéziója:** Nagykovácsi egyik legfontosabb erőforrása a helyi közösség aktivitása, alkotó ereje, lokálpatriotizmusa. Az intenzíven növekvő lakosság szám csökkentheti a közösségi kohéziót, nehezebben mozgósítható a helyi lakosság, csökkenhet a helyi ügyekben tanúsított aktivizmus.
- **Környezetterhelés:** 2025-re Nagykovácsi lakosság száma 10 ezer fölé növekszik, ami az jelenti, hogy 20 év alatt megduplázódik a falu lakossága. Ez a lakosságnövekedés nagyon sokrétű környezetterhelési problémát jelent a település számára.

Természetesen az intenzív lakosság szám emelkedésre nemcsak mint problémára kell tekinteni, hanem mint ami számos lehetőséget is magában rejt. Egy jó Integrált Településfejlesztési Stratégia a fejlesztési eszközeivel képes kezelni a felmerülő kockázatokat, de mindemellett a lehetőségekre koncentrálni, azok optimális kihasználására.

Az alábbi táblázatban a kockázatok beazonosítása során külön csoportba soroltuk a település „belső” kockázati tényezőit (lakosság, Önkormányzat, környezet, ütemezhetőség) és a községtől függetlenül kialakuló „külső” kockázatokat (jogszabályi környezet, finanszírozás országos tendenciák a gazdasági és társadalmi környezetben).

17. táblázat - Kockázatok beazonosítása és kezelése					
Kockázatok azonosítása	Kockázat hatásának értékelése	Bekövetkezés valószínűsége	Hatása az ITS céljaira	Kockázatok kezelése, kockázatok valószínűségének csökkentése	
BELSŐ	A lakónépesség számának erőteljes gyarapodása	Az intézményrendszer és a települési funkciók nem tudják lekövetni a megnövekedett lakossági igényeket	közepes	nagy	Következetes népessépolitika mellett fontos, hogy a település ellátó képességének megfelelő méretű intézményrendszer jöjjön létre
		A közösség kohéziója csökken			A beköltözők integrálása a településbe. A horizontális cél értelmében hangsúlyos szerepet kap a kommunikáció
		Fokozódó környezetterhelés			A fenntarthatóságra kiemelt figyelmet kell fordítani. A horizontális cél értelmében minden döntésnél, illetve beruházásnál figyelembe kell venni.
	Nem mobilizálható lakosság	A lakossági támogatottságnak nagy hatása van a fejlesztésekre. Támogatás híján megakadhatnak a fejlesztések.	kicsi	nagy	Lakosság folyamatos bevonása a fejlesztésekbe: tájékoztatás, közösségi tervezés
	Gazdasági szervezetek nem kapcsolódnak be a fejlesztésekbe	A fejlesztések fenntarthatatlanná válnak	közepes	közepes	Önkormányzati ösztönző program létrehozása
	Projekttek megvalósítása	Az egyes fejlesztések eltérő előkészítettségi fokon állnak. A fejlesztésekhez kapcsolódó eljárások (engedélyezés, közbeszerzés, jogi viták stb.) felborítják az ütemezést.	közepes	közepes	A fejlesztések összehangolása a projektmenedzsment révén
	Nem megfelelő humán erőforrás a stratégia végrehajtásához	Önkormányzati struktúra nem képes megbirkózni a településfejlesztés koordinációs feladataival	kicsi	kicsi	Felelősök meghatározása feladatkörrel, külső szakértők bevonása.
KÜLSŐ	Egyes befektetői szándékok nem egyeznek a község fejlesztési elképzeléseivel	A vállalkozók nincsenek tájékoztatva a településfejlesztés során megfogalmazott célokról, az azokhoz való kapcsolódáshoz.	kicsi	közepes	A nagy volumenű fejlesztések támogatása nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységen keresztül.
	Az Önkormányzat irányítási rendszere nem megfelelő a stratégia végrehajtásához	A hiányos monitoring rendszer és nem optimális szervezeti struktúra késlelteti a megvalósítást és nem biztosítja a fenntarthatósági szempontok érvényesülését	közepes	nagy	Az irányítási rendszer fejlesztése, csatlakozás a fenntarthatóságot erősítő szervezetekhez
	Gazdasági környezet hanyatlak országos szinten	A település jó költségvetési politikát folytat, azonban a makrogazdasági változások a község működtetését megnehezítik.	közepes	közepes	A külső kockázatok és hatásainak befolyásolására az Önkormányzatnak kevés eszköz áll rendelkezésre, kisebb a ráhatása. Az országos folyamatokhoz, tendenciákhoz illeszteni kell az Önkormányzat programjait, céljait; kistérségi szinten aktív résztvevőként kell befolyásolni a fejlesztési politikát.
	Támogatási források elapadnak	A település sikeresen pályázott a korábbi időszakokban külső forrásokra, azonban további külső forrást csak korlátozottan tud igénybe venni	kicsi	közepes	
	Az országos politikai irányítás és döntéshozás változása befolyásolja a stratégia megvalósítását	A jogi- és politikai környezet a település működését megnehezíti.	kicsi	közepes	
	Budapest fejlesztéspolitikája megköti a települést	Budapest jelentős hatással van a közvetlen szomszédságában, illetve az agglomerációban fekvő települések fejlődésére	kicsi	közepes	A településfejlesztési döntések során a partnerség kialakítása fontos, véleményezni kell a főváros agglomerációt és a települést érintő dokumentumait és folyamatait
	M0 autópálya kialakítása, megnövekvő forgalom	A település elérhetősége egyrészt javulni fog, másrészt nem szabad, hogy tovább szűküljön a főváros irányába tartó utak keresztmetszete	kicsi	közepes	Környezeti hatástanulmányok készítése, mely foglalkozik a település és Budapest elérhetőségével

A kockázatok elemzése során kiemeltük azokat a tényezőket, amelyek bekövetkezési valószínűsége és hatásának mértéke nagy, azaz kiemelten szükséges kezelni, megoldást kell találni a kockázat elkerülésére. A jelentősnek ítélt kockázatok:

- Források bizonytalanságából eredő kockázatok;
- A lakónépesség számának erőteljes gyarapodása;
- Nem mobilizálható lakosság.

Fontos megemlíteni, hogy **a legnagyobb kockázata annak van, ha a stratégia által felvázolt fejlesztések elmaradnak!** A településfejlesztési akciók megvalósításának társadalmi-gazdasági eredményeit a stratégia nyomonkövetése (monitoring) során mutatószámok jelzik. Ebben a folyamatban ki kell térni a kockázatok időszakonkénti értékelésére is, és amennyiben szükséges, változtatást eszközölni.

II. RÉSZ - INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI

7. A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet önkormányzat által végzett olyan, nem beruházási jellegű tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják a fejlesztési és rehabilitációs célok elérését. Nagykovácsiban vannak már sikeresen alkalmazott tevékenységek

- Kiszámítható és transzparens szabályozási környezet,
- Szabályozási tevékenységek, tervalku;

illetve vannak olyan eszközök, melyekkel a jövőben élni kíván

- Helyi adórendszer felülvizsgálata,
- Hatékony és következetes településmarketing tevékenység, pozitív arculat és identitás erősítés,
- Funkcióvesztett, kiüresedett, használaton kívüli épületek és területek hasznosítása.

Az ITS végrehajtásánál legcélszerűbb minden egyes beavatkozást megelőzően megvizsgálni, hogy az egyedi szituációban mely módszer alkalmazása a legoptimálisabb.

7.1. KISZÁMÍTHATÓ ÉS TRANSPARENS SZABÁLYOZÁSI KÖRNYEZET

A településfejlesztési stratégia megvalósításához elengedhetetlen az **önkormányzat következetes és kiszámítható jogalkotói és jogalkalmazói magatartása**, mely biztosítja és fenntartja a transzparens és támogató adminisztratív és szabályozási környezetet.

A fentieknek köszönhetően csökken a gazdasági bizonytalanság, a befektetési kockázat, s a társadalmi, valamint a gazdasági szereplők számára biztonságos befektetői környezet jön létre. Felismerve a biztonságos környezetben rejlő előnyöket, előtérbe helyeződnek a közsféra és magánsféra együttműködésén alapuló projektmegvalósítási konstrukciók, mely biztosítja a befektetések költséghatékonyágát, az önkormányzat pénzügyi forrásainak szabadabb felhasználhatóságát, a beruházások gyorsabb megvalósulását.

7.2. SZABÁLYOZÁSI TEVÉKENYSÉGEK, TERVALKU

Az önkormányzatokról és az épített környezetről szóló törvények értelmében a területek felhasználásának, illetve a területeken az építés szabályainak meghatározása a települési önkormányzat joga. **Nagykovácsi település rendelkezik mindazokkal a településrendezési eszközökkel, amelyek szükségesek a település fejlődéséhez.** A település a településfejlesztési dokumentumok megalkotását követően, az abban foglalt célok megvalósítása érdekében, megkezdi a településrendezési eszközök módosításának előkészítését.

A rövidtávú fejlesztési célok úgy kerültek meghatározásra, hogy azok a hatályos, helyi építésügyi jogszabályok keretein belül megvalósíthatók legyenek. Át kell tekinteni, hogy mely projektek és programok igénylik a településrendezési eszközök felülvizsgálatát. A stratégia „másodlagos”, „harmadlagos” elemei szerint alakíthatják a további településrendezési eszközöket (településszerkezeti terv, szabályozási terv és helyi építési szabályzat).

Befektetői és lakossági kezdeményezésre az Önkormányzat csak **településrendezési szerződés** keretén belül módosítja terveit, indokolt esetben. A **tervalku** lehetővé teszi, hogy nagy beruházások esetén, a beruházó és az önkormányzat között olyan szerződés kötessen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír.

Az Önkormányzat számára az építési törvény több, a **településrendezési terv megvalósulását biztosító jogintézményt** (építésjogi követelmények, - változtatási, telekalakítási és építési - tilalmak, telekalakítás, elővásárlási jog, kisajátítás, helyi közút céljára történő lejegyzés, útépítési és közművesítési hozzájárulás, településrendezési - beépítési, helyrehozatali és beültetési - kötelezések, kártalanítási szabályok, településrendezési szerződés) is biztosít arra, hogy részt vegyen a településkép formálásában. A településrendezési eszközök készítése során a település eddig is tudatosan használta ezeket az eszközöket, s várható, hogy hosszú távon is alkalmazni fogja.

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének a **településképi véleményezési eljárásról szóló 6/2013. (III.1.) önkormányzati rendelettel** deklarált célja Nagykovácsi építészeti, településképi, illetve természeti értékeinek védelme és igényes alakítása érdekében az építésügyi hatósági engedélyhez kötött építési munkákkal kapcsolatban - a helyi adottságok figyelembe vételével - a városépítészeti illeszkedéssel és a településfejlesztési célokkal összefüggő követelmények kiegyensúlyozott érvényesítése, összességében az épített környezeti kultúra kialakítása, fenntartása. A jogszabályban meghatározott esetekben a véleményezési eljárásba a főépítész, illetve a helyi tervtanács kerül bevonásra. A településképi véleményben a polgármester a tervezett építési tevékenységet engedélyezésre javasolja, vagy feltétellel javasolja, ha a feltétel műszakilag egyértelműen meghatározható vagy nem javasolja.

7.3. HELYI ADÓKEDVEZMÉNYEK

Helyi adókedvezmény, építési **illeték-kedvezmény nincs a településen**. Amennyiben a későbbiekben erre sor kerül, úgy fontos, hogy világos, következetes és egyértelmű legyen ennek szabályozása. Közép- és hosszútávon érdemes lenne megfontolni bizonyos kedvezmények bevezetését (pl. bérlakás fejlesztési program) A magántőke bizonyos esetekben mobilizálható ezen eszközzel. Mindez rögzíthető a tervalkuban, vagy településrendezési szerződésben.

7.4. HATÉKONY ÉS KÖVETKEZETES TELEPÜLÉSMARKETING TEVÉKENYSÉG, POZITÍV ARCULAT ÉS IDENTITÁS ERŐSÍTÉS

Nagykovácsinak a közép- és hosszútávú célok elérése érdekében ki kell dolgoznia, illetve el kell fogadni a **Településmarketing stratégiáját**, melyben megfogalmazott célkitűzések és tevékenységek megvalósulása révén vonzóvá válik a település az ott élők, az oda látogatók számára, valamint a befektetői döntéseket meghozó üzletemberekre. A településmarketing célja tehát, hogy segítse:

- a versenyképesség kialakítását és fenntartását,
- a települési közvéleménycsoportok elégedettségének javítását;
- a helyi attraktivitásának növelését;
- a település-imázs megtartását és javítását;
- valamint a környező kistérség esetében az ismertség növelését, az imázs javítását és az együttműködés és kölcsönös támogatás biztosítását.

Nagykovácsi imázsa, jó híre a pontos településideitás programszerű meghatározásával és kommunikációjával alakítható a legkönnyebben. Az identitás a lakosok felé és a külső célcsoportok felé irányuló, a település célkitűzéseire alapozott önábrázolás és magatartás. A jól kialakított, a település összetéveszthetetlen jegyeit tartalmazó identitás biztosíthatja, hogy a konkurensokkal szemben jobb pozíciót foglalhasson el a település. Az identitás az imázson túl nélkülözhetetlen kötőanyag is egyben, amely összetartja az itt élők közösségét. A települési identitás elemei: a településarculat, a településkultúra továbbá a településkommunikáció.

A jól felépített településmarketing tevékenység nagyban támogatja a településfejlesztési stratégia megvalósítását. A célok meghatározásával párhuzamosan meg kell határozni a településkommunikáció potenciális külső és belső célcsoportjait.

- Külső célcsoport: kívülálló, nem helyben lakó befektetők, turisták stb. Cél az érdeklődés felkeltése, fenntartása, növelése. A településtermék vonzerő-központként jelenik meg. (Imázs!)
- Belső célcsoport: összességében a település lakói, hiszen az adott vállalkozások, szervezetek, intézmények dolgozói mind a település állandó vagy ideiglenes lakói. Cél a lakók bevonása a település életébe, fejlesztésbe. A tervek megvalósulatlanok maradnak, ha nem találkoznak a helybéli polgárok akaratával. (Identitás!)

Nagykovácsi esetében a településmarketing egyik fő elemeként a kommunikációt határozzuk meg, ma a legtöbb problémát az alul- vagy rosszul "informáltság" okozza. A településkommunikációnak az alábbi alapvető tevékenységeket kell felölelnie:

- Kapcsolattartás a település fontos célcsoportjaival:
  - o kiállítások, vásárok, konferenciák rendezése
  - o polgármesteri fogadás, polgármesteri látogatások szervezeteknél
  - o rendszeres vállalkozói és civil fórum
  - o német kisebbséggel történő kapcsolattartás
- Önkormányzaton belüli kapcsolatok:
  - o önkormányzati információs hálózat kiépítése (elektronikus posta, hirdetőtáblák, faliújság)
  - o feladat és hatásköri jegyzék újragondolása
  - o koncepciók, hatályos rendeletek gyűjteményes kiadványa
  - o Önkormányzati Híradó
  - o önkormányzati intézményekkel közös kiadványok
  - o figyelemfelkeltő kampányok rendezése - különböző szervezetekkel közösen és a sajtóban is
  - o közvetlen ügyfélkapcsolatok fejlesztése
  - o sajtóközlemények és a sajtótájékoztatók rendszerének kialakítása, illetve továbbfejlesztése.
- Sajtókapcsolatok:
  - o sajtóinformációs szolgálat
  - o önkormányzati intézmények sajtómunkájának koordinálása
  - o közkapcsolatok fejlesztése
- Kiadványpolitika:
  - o hagyományos nyomtatott kiadványok (turisták, látogatók, befektetők számára, önkormányzati, exkluzív, egyéb nyomtatott)
  - o számítógépes kiadványok
- Média:
  - o Önkormányzat által fenntartott médiumok: Nagykovácsi Hivatalos Honlapja, Nagykovácsi Böngésző
  - o Nem önkormányzat által fenntartott médiumok: Hirdetési Újságok

A települést a közérdekű adatok közzétételére jogszabályok is kötelezik.

Nagykovácsi arculatának kialakítása, a célrendszer megállapítása során minden cselekedetével meg kell jeleníteni, hogy a település nagy múlttal, értékekkel rendelkezik, nyitott, innovatív, befogadó, tudásban gazdag és intelligens, kooperatív. Az ITS-hez kapcsolódóan a marketingakciókat az ágazati és területspecifikus szemléletmód, a rendszerszemlélet és a mérhetőség jellemzi.

7.5. FUNKCIÓVESZTETT, KIÜRESEDETT, HASZNÁLATON KÍVÜLI ÉPÜLETEK HASZNOSÍTÁSA

Az önkormányzat korlátozott mértékben rendelkezik eszközökkel arra, hogy a **funkcióvesztett épületek hasznosítását ösztönözze**. Ezen épületek hasznosítására, funkcióváltására az önkormányzat folyamatosan keresi a lehetőségeket. (Nagyon jó példa az Öregiskola rekonstrukciója és hasznosítása.)

A településarculat, a településkultúra egyik fontos eleme lehet, hogy a település kiemelten kezeli, előnyben részesíti a funkcióvesztett, kiüresedett, használaton kívüli épületek hasznosítását - kiemelten kezelve a településközponti, az akcióterületen található ingatlanokat. Ily módon a településkép fejlesztése érdekében megtörténhet a már meglévő épületállomány hasznosítása, rehabilitációja.

8. AZ INTEGRÁLT STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSÁVAL KAPCSOLATOS SZERVEZETI ELVÁRÁSOK

8.1. ÖNKORMÁNYZATI HIVATALON BELÜLI SZERVEZET

Nagykovácsi Település Önkormányzat fő tevékenységi köre az általános közigazgatás. Ezen kívül ellát helyi hatósági feladatokat. A Hivatal egységes szakapparátusként működik. Az Önkormányzatnak, mint közigazgatási szervezetnek az ügyfélkörébe tartozik a lakosság, a gazdálkodó és civil szervezetek.

Az Önkormányzat képviselő-testületének a feladata a településfejlesztés irányvonalainak, valamint a fejlesztési tevékenységek kereteinek a meghatározása. A településfejlesztés irányait az alábbi, képviselő-testület által jóváhagyott dokumentumok tartalmazzák: településfejlesztési koncepció, településrendezési eszközök (településszerkezeti terv és leírás, illetve a helyi építési szabályzat és melléklete, a szabályozási terv), illetve az Integrált Településfejlesztési Stratégia, egyéb ágazati stratégiák.

Az Önkormányzat gyakorolja a tulajdonosi jogokat a település vagyona fölött, továbbá a képviselő-testület kompetenciájába tartozik a költségvetés elfogadása is, azaz közvetlen eszközei is vannak az Önkormányzatnak a fejlesztésekre, továbbá az átfogó fejlesztési programokra.

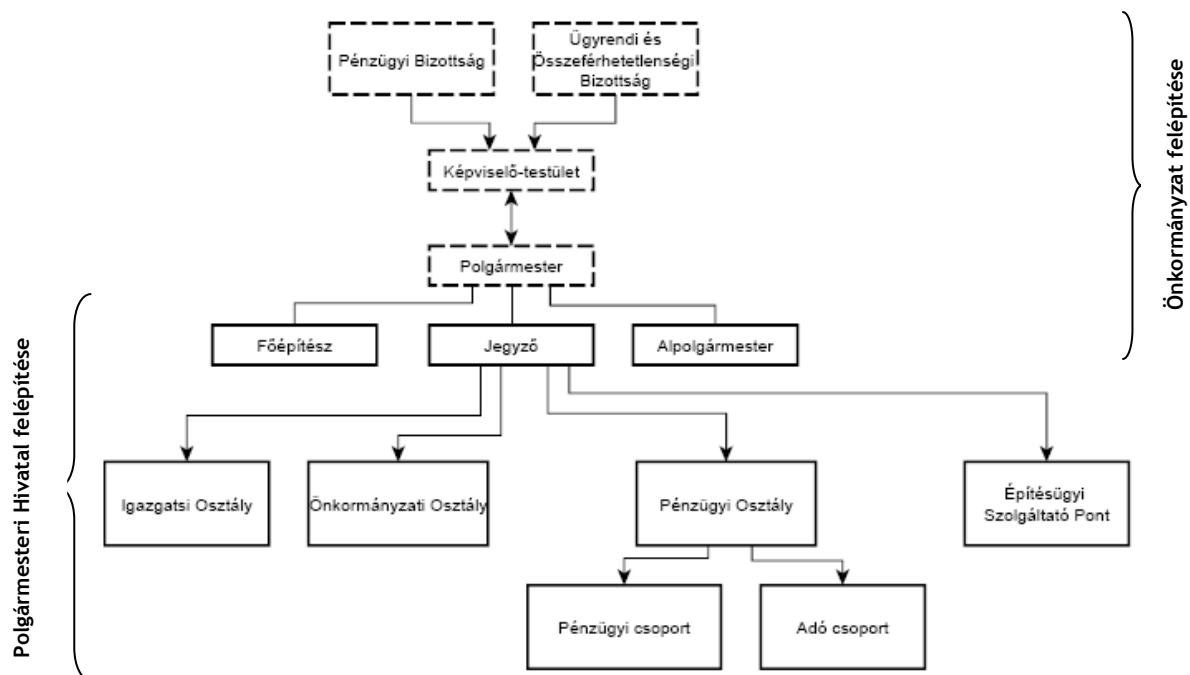
Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2011. (IV.4.) rendelete a Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának Szervezeti és Működési Szabályzatáról (*továbbiakban SZMSZ*) határozza meg a szervezeti és működési rendet. A képviselő-testület a legfontosabb döntéshozó testület, amely egyes feladat- és hatásköröket a polgármesterre átruház. Az SZMSZ értelmében két állandó bizottság működik: Pénzügyi Bizottság, Ügyrendi és Összeférhetetlenségi Bizottság, illetve további speciális kérdésekben, egy konkrét feladat ellátására ideiglenes bizottságo(ka)t hozhat létre.

A Pénzügyi bizottság településfejlesztéssel összefüggő feladatai:

- véleményt alkot a költségvetési koncepcióról;
- közreműködik a település gazdasági programjának kidolgozásában;
- figyelemmel kíséri a Vagyongazdálkodási Koncepcióban foglaltakra tekintettel az Önkormányzat pénzügyi és vagyongazdálkodási munkáját, ezen túl gondoskodik a vagyont és költségvetést érintő Képviselő-testületi döntésekben a vagyongazdálkodási és pénzügyi gazdálkodási összhangjáról, szem előtt tartva a hosszú távú egyensúly követelményeit;
- szükség szerint javaslatot tesz a vagyongazdálkodási rendeletet módosítására;
- munkájával segíti az Önkormányzat Hivatalának pályázati munkáját a pályázati források minél jobb megszerzése érdekében és a beruházások megvalósításához pályázati lehetőségeket tár fel, külön Képviselő-testületi felhatalmazással összehangolja egyes kiemelt pályázatok elkészítését;
- a jegyző és a polgármester kérésére közreműködik a költségvetési előirányzat 25 millió forintot meghaladó volumenű beruházási projektejeinek megvalósításában.

A Hivatal egységes szakapparátusként működik, így a különböző kisebb szervezeti egységek az egységes polgármesteri hivatalt képviselik munkájuk során. A Hivatal az alábbi belső szervezetekre tagozódik: Igazgatási Osztály, Önkormányzati Osztály, Pénzügyi Osztály, és azon belül Pénzügyi csoport, Adó csoport. Mindhárom osztályt osztályvezető vezeti.

Az Önkormányzati Osztály, és a Pénzügyi Osztály illetékes ügyintézői (műszak, építésügy, pénzügy stb.), illetve az egyes településüzemeltetési feladatokat végző szakosodott cég (Nagykovácsi Településüzemeltetési Nonprofit Kft.) működik közre a fejlesztési feladatok előkészítésében és megvalósításában.

Az ITS készítése során az Önkormányzat nem hozott létre menedzsment szervezetet. A fejlesztési dokumentum kidolgozásában a Polgármesteri Hivatal szakreferensei, valamint a megbízott szakértők vettek részt. A stratégiai döntések, fejlesztési irányok meghatározásában részt vettek a mediációs alkalmak résztvevői, civil szervezetek meghívottai, illetve szakértők.

Nagykovácsi Település Önkormányzata, ahogyan a korábbi fejezetekben bemutattuk, számos pályázat megvalósításában és végrehajtásában vett részt.

8.2. ÖNÁLLÓ SZERVEZET KIALAKÍTÁSA

Annak érdekében, hogy a feladatok és jogosultságok tisztán és világosan szétválaszthatóak legyenek, az ITS megvalósításához stratégiai (döntéshozó) és operatív (végrehajtó, adminisztratív) szervezet kialakítása szükséges. A stratégia eredményességét a kiválasztott indikátorok értékei és a várható hatások folyamatos megfigyelése, monitoringja, valamint szükség esetén a megfelelő korrekciók alkalmazása biztosítja.

Jelen fejezet javaslatot tesz a stratégiai és operatív menedzsment kialakítására, amit a konkrét akcióterületi fejlesztések megvalósítását megelőzően felül kell vizsgálni. Az operatív menedzsment nagysága az akcióterületi beruházás nagyságrendjétől, illetve a pályázati forrás nagyságától függően változhat.

8.2.1. Stratégiai menedzsment

Menedzsment szervezet felépítése, feladata

Az Önkormányzaton belül a stratégiai menedzsment szint biztosítja a stratégia nyomon követését, az eredmények és célok elérését, szükség szerint a fejlesztési dokumentumok korrigálását - a monitoring adatok alapján.

Ezen a szinten kerülnek meghatározásra a stratégiák, a fő célkitűzések, továbbá kerül elfogadásra az operatív menedzsment éves beszámolója, illetve terve. A stratégiai menedzsment tagjai évente 2-4 alkalommal gyűlnek össze. A stratégiai menedzsment tagjai:

- Polgármester,
- Jegyző,
- Pénzügyi Bizottság elnöke,
- Önkormányzati Osztály vezetője,
- Főépítész.

A stratégiai menedzsment fő feladata:

- A fejlesztések megvalósulásának nyomon követése, az ITS megvalósulásának értékelése;
- Az ITS cél- és eszközrendszerének módosítása a településre ható belső és külső körülményeket figyelembe véve;
- A projekthez kapcsolódó tájékoztatói, nyilvánossági feladatok biztosítása, partnerségi egyeztetések (lakók, civilek, vállalkozók, egyéb);
- Kapcsolattartás a megvalósításban részt vevő csoportokkal (lakosság, vállalkozók, civil szervezetek stb.)
- Operatív menedzsment munkájának meghatározása, eredményeinek értékelése.

Kapcsolódás a stratégiai menedzsment szervezethez

Stratégiai döntések előterjesztői a stratégiai menedzsment, vagy azok tagjai tehetnek. Az előterjesztésekről döntést, határozatot a képviselő-testületi ülés keretében hoznak. A képviselő-testület ad tehát felhatalmazást az operatív menedzsmentnek feladatainak elvégzésére.

Az ITS megvalósítását koordináló menedzsment kapcsolódik a Pénzügyi Bizottság munkájához, hiszen a Bizottság határozza meg az SZMSZ értelmében a vagyongazdálkodási, vagyonkezelési, üzemeltetési és fejlesztési feladatokat. A Bizottsággal közösen kerül meghatározásra, hogy az ITS elemei közül mely beruházást kell megvalósítani a meglévő források és külső lehetőségek, pályázatok, illetve az ütemezés alapján.

8.2.2. Operatív menedzsment

Menedzsment szervezet feladata

Az operatív menedzsment a felelős a stratégia által kijelölt akcióterületi alapú fejlesztések hatékony megvalósulásáért, a stratégiai menedzsment által meghatározott feladatok végrehajtásáért, továbbá beszámolási kötelezettséggel tartozik a végrehajtással kapcsolatban.

A település viszonylag kis méretéből következően nem érdemes településfejlesztő társaságot, önálló jogi személyiségű társaságot létrehozni, mivel annak fenntartása nagy anyagi vonzattal járna, illetve az önkormányzati szervezeten belül jobban biztosítható a folyamatos munka. Az Önkormányzaton belüli szervezet, illetve menedzsment kockázata: a merev hivatali szervezet, és ebből következő erős belső szabályozás, a bürokrácia, valamint a nagyfokú függőség a képviselő-testületi döntésektől. A hivatalon belüli szervezeti és működési szabályok speciális kialakításával kell biztosítani, hogy világos ellenőrzési és felelősségi feltételek teremthetők meg.

Az operatív projektmenedzsment szervezet feladatai: a településfejlesztési és az akcióterület stratégiai fejlesztési céljainak, illetve programjainak érvényesítése, különösen a horizontális elemek tekintetében, azaz a fenntarthatóság és a kommunikáció, a nyilvánosság biztosításában. Közreműködik a projektek megvalósulásában. Kapcsolatot tart a hatóságokkal, a lakossággal és a helyi civil és érdekképviselői szervezetekkel, valamint a vállalkozókkal.

Az operatív projekt menedzsment szervezet további feladatai:

- Stratégiai feladatok
  - Magánberuházások ösztönzése, koordinálása, a befektetőkkel történő tárgyalások lebonyolítása;
  - A meghatározott indikátorok teljesülésének figyelemmel kísérése, indikátorok mérése;
  - Adminisztratív feladatok (dokumentumok tárolása, kapcsolattartás) ellátása.
  - Folyamatos beszámoló a stratégia és a projekt megvalósításáról a képviselő-testület és a Polgármester felé.

- Operatív feladatok
  - o Fejlesztési ügynökség és Közreműködő szervezet felé történő kapcsolattartás;
  - o A beruházások megkezdéséhez szükséges terület-előkészítési munkálatok lebonyolítása, terveztetés;
  - o Az önkormányzati beruházások irányítása, a kivitelezők közbeszerzés útján történő kiválasztásának előkészítése, a vállalkozói szerződések megkötése, a megvalósítás nyomon követése, ellenőrzése, stb.;
  - o A projektek megvalósításának előkészítése, a tervezés és engedélyeztetés koordinálása;
  - o Adminisztratív feladatok (dokumentumok tárolása, kapcsolattartás) ellátása;
  - o Az Akcióterületen megvalósuló „soft” projektelemek koordinálása;
  - o A projektek pénzügyi folyamat-menedzsmentje, a folyamatos pozitív cash-flow biztosítása.

A menedzsment szervezet felépítése

Az Önkormányzat (a megvalósításért felelős szervezet) biztosítja a projektek lebonyolításában résztvevő szakértőket, egy részt a meglévő önkormányzati szakemberekre támaszkodva, másrészt szerződéses viszony útján szakértőkkel. Az Önkormányzat a már pályázati lebonyolítási tapasztalatot szerzett szakembereit, munkatársait kívánja igénybe venni a megfogalmazott fejlesztések, projektmenedzsment feladatok végrehajtására. A projekt előkészítésében résztvevő önkormányzati tisztségviselők előkészítői és irányítói voltak korábbi beruházásoknak.

A stratégiai és operatív menedzsment munkáját az Önkormányzati Osztály segíti, mint adminisztratív szervezeti egység, mivel az ITS beavatkozásainak legjelentősebb része műszaki, építészeti jellegű tevékenységeket takar.

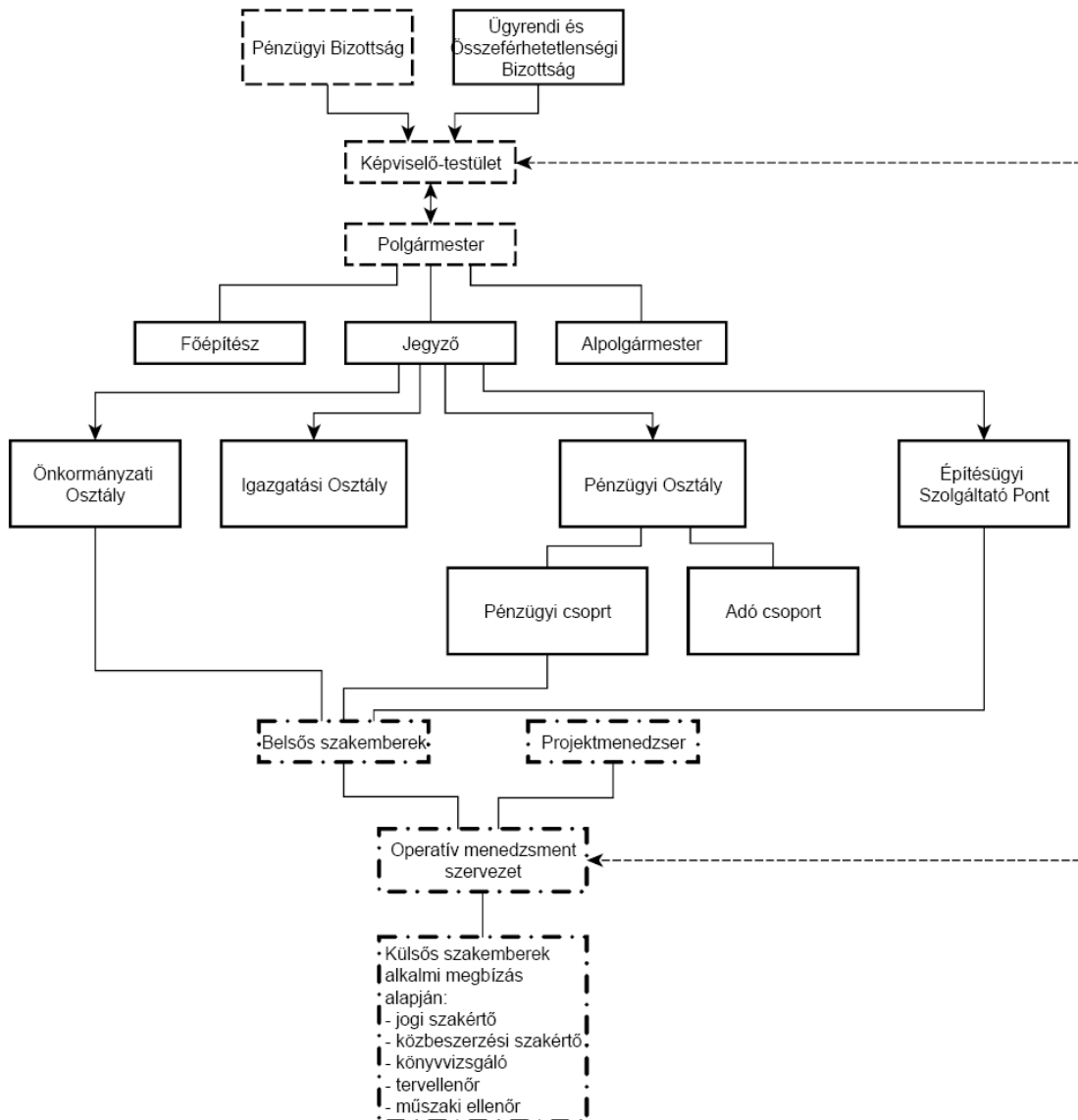
A projektmenedzsment szervezet felépítésére vonatkozóan azt követően kell javaslatot adni, hogy realizálódna az akcióterületi fejlesztések, s a meg kell valósítani a projekteket. A menedzsment elvi felépítésére vonatkozóan az alábbi javaslatot teszi az ITS:

- A program fő felelőse az operatív menedzsment szervezetben a projektmenedzser, aki a kapcsolatot tartja a belső és a külső szakértőkkel. A menedzsment belső szakértői a pályázati referens, a műszaki referens, a pénzügyi referens.
- A pályázati referens feladata a program támogatott elemeinek nyomon követése, az előrehaladási és fenntartási jelentések összeállítása, adminisztratív feladatok ellátása lesz.
- A műszaki referens feladata a beruházások megkezdéséhez szükséges terület-előkészítési feladatok lebonyolítása, a beruházási jellegű programelemek megvalósításának előkészítése, a tervezés és engedélyeztetés koordinálása. Szükséges kompetencia: műszaki végzettség, legalább 2 éves műszaki tapasztalat.
- A pénzügyi referens feladata a kifizetés igénylési dokumentáció összeállítása. Szükséges kompetencia: legalább 3 év szakmai tapasztalat, vagy hasonló nagyságrendű projekt menedzselésében szerzett tapasztalat.
- A projektmenedzsment működtetését **a projektmenedzser vezeti**. A projektmenedzser feladata a menedzsment vezetése, a stratégia céljainak érvényesítése, beszámoló készítése a stratégiai döntéshozók számára, kapcsolattartás. Szükséges kompetencia: legalább 5 éves vezetői tapasztalat, vagy hasonló nagyságrendű projekt menedzselésében szerzett tapasztalat.
- Jelenleg nincsen az operatív menedzsmenttel kapcsolatban szabályozás. Az abban részt vevő önkormányzati dolgozók munkaköri leírását ki kell egészíteni a menedzsment feladatok elvégzésével. A szabályzat az akcióterületi terv készítésével párhuzamosan kerül meghatározásra.
- Menedzsment szervezethez kapcsolódó szakértők

Az Önkormányzati operatív menedzsment tagjai mellett külső szakértő szervezetek is részt vesznek a projektek megvalósításában. Az Önkormányzat a menedzsment jobb működtetése érdekében a belső szakemberek igénybevétele mellett külső szolgáltató alkalmazásával kívánja biztosítani a végrehajtás szakmai szervezeti hátterét.

A külső szolgáltató kiválasztása során fontos, hogy a szakemberek folyamatosan rendelkezésre álljanak, illetve hogy hatékonyan el tudják látni a projekt lebonyolítását, ellenőrzését, és hogy nagyfokú tapasztalatokkal rendelkezzenek EU által támogatott projektek végrehajtásában.

A külső szakértő segíti az operatív menedzsment szervezetet a projekt támogatási szerződés szerinti megvalósításában a projekt megkezdésétől a projekt zárásáig, illetve a fenntartási időszakban. A külső szakértők a referenciák, illetve a fajlagos költségek alapján kerülnek kiválasztásra. A szakértőknél kompetencia az adott irányú szakmai végzettség, s legalább 2 éves tapasztalat, vagy hasonló nagyságrendű projekt menedzselésében szerzett tapasztalat. Igénybe vehető szakértők alkalmi megbízás alapján: jogi szakértő, közbeszerzési szakértő, könyvvizsgáló műszaki ellenőr, tervellenőr.

1. ábra –Stratégiai és projektmenedzsment viszonya az Önkormányzati szervezettel

9. TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI

A településközi koordináció célja az ITS településközi egyeztetése, melynek jellege a település térségi szerepkörétől függ. Nagykovácsi a kistérségben, illetve az agglomerációban - zsákfalujellege következtében - periférikus elhelyezkedésű. Nagykovácsi térségi szinten feladatellátás szempontjából elsősorban Remeteszőlőssel van kapcsolatban.

A területfejlesztési együttműködések terén jelenleg a legmeghatározóbbak:

- Budakörnyéki Önkormányzatok Társulása,
- Fővárosi Agglomerációs Önkormányzatok Társulása
- a - Partnerséget építünk című HUSK pályázat keretében - határon átnyúló kapcsolat Komárno

Fontos, hogy a település tervezett fejlesztései a szomszédos, kistérség településeinek egyetértésével és támogatásával valósuljanak meg. Ennek érdekében az előkészítés során már tájékoztatta az Önkormányzat vezetése a környező településeket a településfejlesztési koncepció és ITS készítéséről. Az Önkormányzat az előzetes véleménykérő levélben kérte, hogy Nagykovácsi területére vonatkozóan ismertesse:

- a rendezési feladat ellátásához szükséges - nyilvántartásuk részét képező - mindazon adatokat, amelyek a településfejlesztési dokumentumok elkészítésével kapcsolatosak, továbbá;
- a hatáskörükbe tartozó kérdésekben a jogszabályon alapuló követelmények érvényre juttatásának feltételeit. (Lehetőség szerint a vonatkozó jogszabályi helyek pontos megjelölésével.);
- fejlesztési elképzelések a településre és kistérségére vonatkozóan.

Az egyeztetési idő lejártáig a környező települések jelezték, hogy részt kívánnak venni a településfejlesztési koncepció és az ITS egyeztetésében (lásd: *Melléklet*). Az egyeztetés folyamán Nagykovácsi ismerteti a fejlesztési célkitűzéseit.

Nagykovácsi település figyelembe veszi az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítésénél a térségi és regionális fejlesztési dokumentumokban megfogalmazott célkitűzéseket. (lásd: *5. Stratégia külső és belső összefüggései*) A célrendszerek mellett a településen javuló szolgáltatások segítik a környező települések ellátását is. A környező településeket is érintő települési célok:

- Humán erőforrás fejlesztés
  - o Oktatásfejlesztés
  - o Turisztikai marketing és kommunikáció;
  - o Idegenforgalmi együttműködések megszervezés;
- Települési funkciók erősítése
  - o Turizmusfejlesztés
  - o Szabadidő eltöltési lehetőségek bővítése
- Horizontális cél: Kommunikációs csatornák fejlesztése

10. INGATLANGAZDÁLKODÁSI KONCEPCIÓ ELKÉSZÍTÉSE

A település jól gazdálkodik a rendelkezésre álló forrásokkal, aminek köszönhetően nincsen hitele a településnek.

10.1. STRATÉGIAI INGATLANGAZDÁLKODÁS

Az ingatlangazdálkodási terv elkészítésének célja, hogy forgalomképes ingatlanjait a település stratégiai ingatlangazdálkodás keretében hasznosítsa. Fontos, hogy forgalomképtelen ingatlanjai esetében is felmérje a település, hogy azok hogyan állíthatóak a **településfejlesztő célok szolgálatába**.

A fejlesztések fenntarthatóságát nagymértékben segítik a fejlesztési célokkal összehangolt ingatlangazdálkodási intézkedések. Amennyiben egy önkormányzat fejlesztései átláthatóak és kiszámíthatóak, a tőke is sokkal szívesebben vesz részt a településmegújítási folyamatokban saját beruházásaival.

A településen az ingatlanok legnagyobb százalékban magántulajdonban vannak. A **közösségi fejlesztések** azonban **kizárólag önkormányzati és állami illetve részben egyházi tulajdonú ingatlanokon** valósulhatnak meg. Az állami és az önkormányzati ingatlanok jelentős része azonban forgalomképtelen ingatlan.

10.1.1. Az önkormányzati ingatlanvagyon

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzatának teljes ingatlanvagyonára a **2013. december 31-i Ingatlankataszter** alapján 404 db ingatlan (lásd *Helyzetelemzés munkarész „Önkormányzati ingatlanvagyon” ábra*). Ezek eloszlása a következő:

- törvény vagy helyi döntés alapján forgalomképtelen 309 ingatlan, amelyből 2 ingatlan Remeteszőlős területén található
- törvény vagy helyi döntés alapján korlátozottan forgalomképes 36 ingatlan
- vagyonkezelésre átadott 13 ingatlan
- az önkormányzat üzleti vagyona: 46 forgalomképes ingatlan

10.1.2. Az önkormányzati vagyongazdálkodás jogszabályi keretei és elvei:

Nagykovácsi Önkormányzat helyi szinten 2012-ben hagyta jóvá helyi vagyonrendeletét: Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testületének 35/2012.(XI.26) önkormányzati rendelete Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat vagyonáról, és vagyongazdálkodásának szabályairól (*továbbiakban: vagyonrendelet*).

A rendelet hatálya kiterjed Nagykovácsi Település Önkormányzatának tulajdonában lévő, vagy tulajdonába kerülő - tulajdoni hányad nagyságától, illetve a részesedés mértékétől függetlenül - alábbi vagyontárgyakra, vagyon elemekre -

- ingatlanra
- ingó dologra,
- vagyoni értékű jogokra,
- üzletrészre, társasági részesedésre és részvényre (üzletrészre)
- értékpapírra.

E rendelet definiálja a vagyonelemek minősítését:

A nemzeti vagyonról szóló törvény értelmében a helyi önkormányzat vagyona törzsvagyon¹⁰ és üzleti vagyon¹¹ lehet.

¹⁰ 1. Forgalomképtelen vagyon: kizárólagos önkormányzati tulajdonban álló nemzeti vagyon, mely nem idegeníthető el, nem terhelhető meg (kivéve vagyonkezelői jog, használati jog, szolgalmi jog), azon osztott tulajdon (amikor az épület tulajdonjoga az építkezőt és nem a föld tulajdonosát illeti) nem létesíthető. Ezt a forgalomképtelen vagyoni kört a törvény határozza meg:

- a) helyi közutak, műtárgyak,
- b) terek parkok,
- c) nemzetközi kereskedelmi repülőtér,
- d) vízek, közcélú vízi létesítmények(kivéve vízi közművek).

2. Törvény, vagy önkormányzati rendelet alapján **nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon** az erről rendelkező jogszabály erejénél fogva kerül elidegenítési és terhelési (kivéve vagyonkezelői jog, használati jog, szolgalmi jog), osztott tulajdon létesítésének tilalma alá. Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű az a vagyon, melynek az önkormányzat tulajdonában történő megőrzése hosszú távon indokolt. Abban különbözik az 1. pontban említett forgalomképtelen vagyoni körtől, hogy fő szabályként nem koncesszióköteles a hasznosításuk, de szintén forgalomképtelennek minősülnek

3. **Korlátozottan forgalomképes** vagyoni kör, mely eladható, megterhelhető törvényben, rendeletben meghatározott módon.

¹¹ Kizárólag az üzleti vagyonelem korlátlanul forgalomképes, így a piaci forgalom része.

- Az Önkormányzat törzsvagyonából a törvény alapján forgalomképtelen vagyon körébe tartoznak az alábbiak:
  - a helyi közutak és műtárgyaik,
  - a terek, parkok
  - a vizek és víziközműnek nem minősülő közcélú vízellátási létesítmények,
  - az önkormányzatok és intézményeik, illetve közüzemeik, valamint jogelődjeik levéltári anyaga,
  - azok a vagyon elemek, amelyeket a törvény forgalomképtelenné nyilvánít.
- Az Önkormányzat törzsvagyonából a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon körébe tartoznak azok a vagyonelemek, amelyek önkormányzati tulajdonban történő megőrzése hosszú távon indokolt.
- Az Önkormányzat törzsvagyonából a korlátozottan forgalomképes vagyon körébe tartoznak az alábbiak:
  - a műemlék jellegű épületek,
  - a kulturális javak,
  - a védett természeti terület,
  - a közművek,
  - az Önkormányzat intézményei elhelyezésére szolgáló épületek, egyéb önkormányzati középületek,
  - azok a vagyon elemek, amelyeket az Önkormányzat e rendelettel korlátozottan forgalomképtelenné nyilvánít.
- Az Önkormányzat vagyonából az üzleti vagyon körébe tartoznak az előzőekben fel nem sorolt vagyonelemek.

10.1.3. Ingatlangazdálkodási (stratégia) főbb céljai

Az ingatlanvagyonnal való gazdálkodás, az ingatlanok hasznosítása tekintetében a tulajdonosi jogok gyakorlója, a képviselő-testület rendelkezik. Az önkormányzat vagyona elsősorban a működés biztosítását szolgálja. A Vagyonrendelet 3. alcíme részletezi a gazdálkodási és rendelkezési szabályokat az Önkormányzat ingatlanvagyonával kapcsolatban.

A Vagyonrendelet 1. melléklete tartalmazza a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási tervet.

Az ingatlangazdálkodási stratégia főbb elemeit törzsvagyon és üzleti vagyontárgyak szerinti részletezésben mutatjuk be.

Törzsvagyon részét képező ingatlanok esetében:

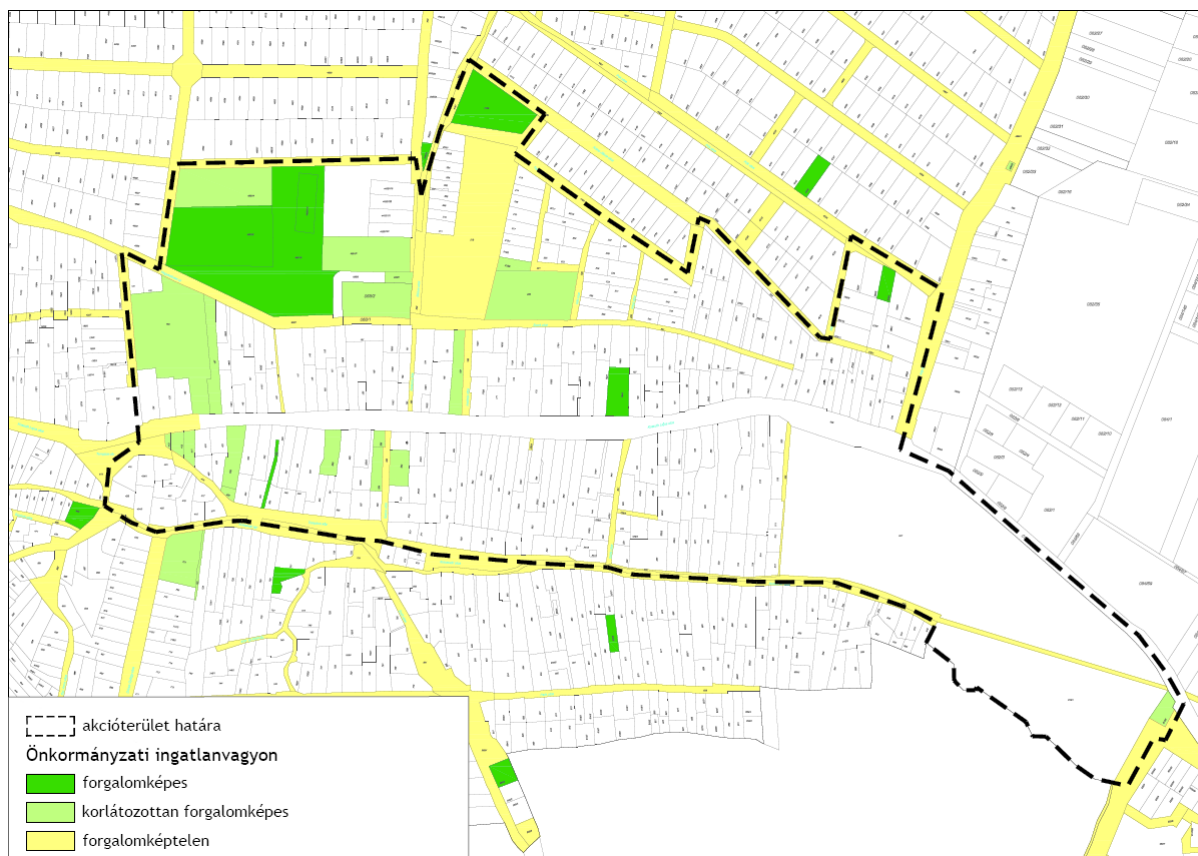
- az ingatlanállomány költséghatékony és funkcionális működtetése, üzemeltetése;
- az ingatlanállomány tudatos és költséghatékony módon történő felhasználása a települési közszolgáltatási funkciók és kötelezettségek ellátásához
  - az épületállomány fenntartása és fejlesztése a jogszabályi előírásoknak megfelelő működés, Ötv. szerinti alapellátás és a mindenkori felhasználói igények kielégítése érdekében (a hasznosítás során az üzemeltetési költségek csökkentése érdekében külső tőkebevonás lehetősége megvizsgálható (például az alapellátást kiegészítő funkciók üzemeltetése));
  - a közművagyon fenntartása és fejlesztése annak érdekében, hogy az elvart minőségben és a jogszabályi előírásokban foglaltaknak megfelelően legyen képes működni;
  - kulturális, rekreációs, sport és egyéb célú létesítmények, valamint közterületek fejlesztése, hogy azok funkcióikat az elvárások szerint, javuló minőségben legyenek képesek ellátni (eladásuk nem javasolt, de működtetésükre bevonható külső források);
  - közterületek (önkormányzati utak, terek, közparkok) fenntartása és fejlesztése (csökkenthető az üzemeltetési és fenntartási költségek rendezvények helybiztosításából származó bérleti díjból, reklámszabályozással stb.)
  - köztéri műalkotások, védett építmények állagának megőrzése, annak hasznosítása.

Üzleti vagyon részét képző ingatlanok esetében:

- a forgalomképes ingatlanok értékének megőrzése, növelése;
- az ingatlanállomány tudatos és költséghatékony felhasználása a települési funkciók ellátásához, bővítéséhez;
  - ingatlanállomány növelése önkormányzati bérlakások kialakításával: lakások vásárlása, új lakások építése;
  - szerkezetváltások, ágazati stratégiák módosulásai miatt módosult használatú, önkormányzati ingatlanok értékesítése (pl. iroda, vagy egyéb célú önkormányzati épületek, épületrészek);
  - beépítésre szánt területek értékesítési célból csak korlátozottan állnak rendelkezésre;
  - beépítésre nem szánt területek jellemzően mezőgazdasági művelésre alkalmas területek, valamint kivett területek (számuk a településben elenyésző).

10.2. AKCIÓTERÜLETI INGATLANGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat feladata, hogy az egyes akcióterületen található forgalomképes korlátozottan forgalomképes, illetve forgalomképtelen ingatlanok fejlesztési lehetőségét felmérje.

Az akcióterületi fejlesztés általános célja:

- vállalkozói és gazdasági együttműködések és fejlesztések generálása;
- közösségi terek kialakítása, erős partnerség kialakítása a civil szférával és a lakossággal;
- az építészeti és közösségi terek karakterének megőrzése;
- középületek további fejlesztése;
- a település történelmileg kialakult településszerkezetének alkalmassá tétele a távlati elvárások megvalósítására, továbbá a jelenlegi hiányosságok felszámolása.

A településen a következő akcióterületi ingatlangazdálkodással érintett földrészletek találhatók:

18. Táblázat - Akcióterületéken található önkormányzati ingatlanok javasolt hasznosítási módja				
Ingatlan		Forgalomképesség	Hasznosítás	Fejlesztési elképzelés
Kaszáló utca 16-18.	4561/4	korlátozottan forgalomképes	Kaszáló utcai óvoda	Főzőkonyha kialakítása
Kaszáló utca	4561/5	forgalomképes	üres telek	Sportcsarnok, tanuszoda és egyéb sportpályák létesítése
Nagyszénási út (Kaszáló utca)	4561/7	forgalomképes	üres telek	Közterületrendezés
Kaszáló utca	4420/115	forgalomképes	Bölcsőde, védőnő	Intézmény fenntartása
Bánya utca	4561/2	korlátozottan forgalomképes	Református templom	Közösségi fejlesztés a fennmaradó területen
Bánya utca	939/3	korlátozottan forgalomképes	Dobos Károly tér	Közterület fenntartása
Arany János utca - Bánya utca sarka	4166	forgalomképes	játszótér	Játszó-, ifjúsági- és szabadidő park létesítése
Jókai utca	218/3	korlátozottan forgalomképes	sportpálya	Sport öltözők
Jókai utca - Rét utca - Sport utca sarka	220	korlátozottan forgalomképes	sportpálya	Temető fejlesztése közép- és hosszú távon
Kossuth utca - Antónia utca - Sport utca sarka	167	korlátozottan forgalomképes	Polgármesteri hivatal; sportöltöző	Kereskedelmi célú értékesítés
Kossuth utca (Nagyszénási út)	133	korlátozottan forgalomképes	Nagykovácsi Általános Iskola	Tenterem fejlesztés
Kossuth utca - Nagyszénási út)	137	korlátozottan forgalomképes	utca; általános iskola parkolóterülete	Közterület fenntartása
Tisza István tér	413	korlátozottan forgalomképes	buszforduló	Közterület fenntartása
Tisza István tér	412	korlátozottan forgalomképes	buszforduló	Közterület fenntartása
Tisza István tér	411	korlátozottan forgalomképes	parkoló	Közterület fenntartása
Kossuth utca 78.	405	korlátozottan forgalomképes	Óreg iskola: művelődési ház, könyvtár	Intézmény fenntartása
Templom köz			inkubátor ház	„B” épület építése
Kossuth utca 64.	390	korlátozottan forgalomképes	gyermek háziorvosi szolgálat; védőnői szolgálat	Művészeti Iskola létrehozása
Kossuth utca (58.) - Száva utca sarka	385	korlátozottan forgalomképes	fogorvosi rendelő és körzeti megbízotti iroda	Intézmény fenntartása
Száva utca 4.	384	korlátozottan forgalomképes	felőtt háziorvosi rendelő	Épület fejlesztése, felújítása
Száva utca 7.	380	korlátozottan forgalomképes	Száva utcai óvoda	Intézmény fenntartása
Kossuth utca - Ybl Miklós utca sarka	919/2	korlátozottan forgalomképes	Szent Sebestyén kápolna	Közterület rendezése
Kossuth utca 45.	1685/1	korlátozottan forgalomképes	volt patika	Művészeti Iskola létesítése vagy egyéb közcélú fejlesztés

11. PARTNERSÉG

11.1. TÁRSADALMI RÉSZVÉTEL, INTÉZMÉNYESÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS

A településfejlesztési stratégia társadalmisításának rövid távú céljai:

- a közösség érdekeinek azonosítása, figyelembevétel;e;
- jól működő társadalmi párbeszéd kialakítása és fenntartása;
- a lakosság körében a társadalmi felelősség, a fejlesztések iránti elkötelezettség erősítése;
- társadalmi kohézió növelése a közös érdekek és célok mentén való együttműködés érdekében;
- nyitottabb településfejlesztés kialakítása;
- konfliktuskezelés.

11.1.1. Társadalmi részvétel a településfejlesztés során

A társadalmi részvétel biztosított volt a lakossági vélemények meghallgatásán, fórumok tartásán keresztül, így sikerült leginkább bevonni az ITS-ben érintett szereplőket. A lakosság bevonása a széles társadalmi közvéleményt elérő események rendezésén keresztül képzelhető el leginkább. Ennek leghatásosabb formája a lakossági megkérdezés, fórum, egyéb tájékoztatási módok a helyben szokásos módon (kérdőívek, interjúk, webes felület, települési újság, helyi TV). A lakosság megkérdezése során kitértek arra, hogy a település lakói milyen fejlesztési irányokat szeretnének látni a településen, és ezek megvalósítását milyen szakterületeken képzelik el, valamint hogy a közvélemény milyen funkciókat (közösségi, gazdasági, közszféra stb.) erősítene a községben.

19. Táblázat - Partnerségi egyeztetések bemutatása		
Fórumok, egyeztetések időpontja	Helye	Tárgya
2014. február	Nagykovácsi, Polgármesteri Hivatal	Képviselő-testületi döntés
2014. március 24.	Nagykovácsi, Polgármesteri Hivatal	Munkaindítás, helyszíni bejárás
2014. április	Nagykovácsi	Kérdőíves lekérdezés
2014. április 8.	Nagykovácsi, Öregiskola	Első nyitott fórum csoportjainak SWOT analízise
2014. április 22.	Nagykovácsi, Öregiskola	Második nyitott fórum - Fejlesztési célok
2014. április 29.	Nagykovácsi, Öregiskola	Harmadik nyitott fórum - Fejlesztések
2014. május	Nagykovácsi Általános Iskola	Általános iskolás tanulók településfejlesztéssel kapcsolatos ötletpályázata
2014. május 12.	Nagykovácsi, Polgármesteri Hivatal	Egyeztetés a településfejlesztési koncepció irányvonalairól
2014. május 22.	Nagykovácsi, Öregiskola	Képviselő-testületi döntés a településfejlesztési koncepció vitaanyagának az elfogadásáról, további fejlesztési dokumentumok készítéséről
2014. május 27.	Nagykovácsi, Polgármesteri Hivatal	Egyeztetés az önkormányzati fejlesztésekről
2014. június 19.	Nagykovácsi Általános Iskola	Közmeghallgatás

A Nagykovácsi Önkormányzat nagy hangsúlyt fektetett a lakosság informálására. A társadalmi részvétel egyik fontos módja volt a településfejlesztési koncepció és az ITS megalkotása során a kérdőíves megkérdezés, illetve a mediációs módszerek alkalmazása. A kérdőívet mindenki számára elérhetővé tettük: a minden háztartásba eljutó Nagykovácsi Böngészőben, illetve felkerült Nagykovácsi Település honlapjára is. A válaszadók önállóan töltötték ki a kérdőíveket, majd az Önkormányzatban vagy ahhoz kapcsolódó intézmények valamelyikében leadták azokat. Lehetőség volt az interneten keresztüli leadásra is. (A kérdőíves felmérés nem reprezentatív, azonban viszonylag egységes képet mutatott a lakosság fejlesztéssel szembeni tapasztalatairól és elvárásairól.)

A településfejlesztésbe bevont tervezők régi tapasztalata, hogy a civil szféra megerősödésével egyre nagyobb az igény arra, hogy a helyi lakosok bekapcsolódhassanak, részt vegyenek településük életében. A különböző fejlesztési dokumentumok (fejlesztési koncepciók, stratégiák készítése) nagyon alkalmas fórum arra, hogy a döntéshozók és a lakosok párbeszéde meginduljon és közös érdekek mentén kezdjenek el munkálkodni. A közös érdekek és értékek megtalálása fontos, hogy a gyökereknél kezdődjön. Erre jó lehetőség nyílik - a tervezők által kutatott, s több településen alkalmazott - közösségi mediációs módszerek alkalmazásával. A feltárt problémákra, hiányokra alapuló, közmegegyezéssel kialakított fejlesztési elképzelés közösségformáló ereje vitathatatlan. A közösen kialakított fejlesztési elvek előremutatják, hogy a megvalósításon is együtt tudnak dolgozni a felek.

Nagykovácsiban jelentős számú aktív civil szervezet van jelen, akiknek a településfejlesztéssel kapcsolatos gondolatait be kívánta csatornázni a készülő fejlesztési dokumentumokba az Önkormányzat. A koncepcióalkotás során, az elmúlt időszakban három nyitott fórum került megtartásra, ahol nagyon aktívan részt vettek a civil élet szereplői, Nagykovácsi jövőjéről együtt gondolkodni hajlandó lakosok. Nagykovácsiban nagy utat jártak be a fórumok résztvevői. Első alkalommal feltárára kerültek a település erősségei, gyengeségei, lehetőségei és veszélyei. Erre alapozva a második alkalommal kiforrtak a település lehetséges fejlesztési irányai, legfontosabb céljai, amelyek részletes - egyes esetekben intézkedésig lebontott - programjának kidolgozása várta a harmadik fórumot. A fórumokon folytatott munka jó alapot jelentett a településfejlesztési dokumentumok megalkotásához

A település honlapjára a készülő munkaközi anyagok felkerülnek, véleménynyilvánításnak lehetőséget biztosítva 2014 augusztusától. A nyilvánosság biztosítása érdekében a

településfejlesztési dokumentumok célkitűzéseiről tájékoztatást adott a helyi média (újság, webes megjelenés). A megvalósítás időszakában is nagy hangsúlyt kíván fektetni az Önkormányzat a nyilvánosság biztosítására, s ennek előkészítését már a tervezés során megkezdi.

11.1.2. Társadalmi részvétel a településfejlesztést követően

A tervek szerint a civil szervezetek a településfejlesztési stratégia megvalósításának aktív részesei kell, hogy legyenek, hiszen ők tudják, hogyan érhető el a lakosság megfelelő módon, milyen eszközökkel vonható be a közös munkába, s személyes megkeresésük, személyes kapcsolataik révén nagy hatással lehetnek a lakosságra.

A lakosság az előzetes egyeztetéseket követően, illetve a lakossági igényfelmérések alapján a megvalósításban is aktív szerepet kap. A lakosság aktív partner, azaz nem csak nézője, de megvalósítójává, aktív szereplőjévé válik, s így nem csak az eseménynek, de az ezzel kapcsolatos fejlesztésnek is részese. Számolunk a lakosság aktivitásával, s természetes érdeklődésével, nem megfélemlítve arról, hogy napjainkban embereket megmozgatni csak igazán izgalmas akciókkal lehet.

A tevékenységekbe való bekapcsolódást több síkon kell szervezni, hogy mindenki megtalálja a maga számára legmegfelelőbb, legtesthezállobb formát. A lakosokat bevonó események szervezése során azzal kell számolni, hogy előállhat az a helyzet, hogy a lakosság bekapcsolódásának forintosítható eredménye elmarad a létrehozott termék értéke mellett. Ennek ellenére a lakosság bekapcsolódásának hosszútávú szempontjai, az identitástudat erősítése, a megvalósuló projektek elfogadása, tisztelete, ennél nagyságrendekkel nagyobb eredményt hoznak hosszú távon.

A soft elemek, azaz a programok sikerének biztosítója lehet az is, hogy megszervezésükhöz, megvalósításukhoz többségében helyi civilszervezet kapcsolódjanak. A fentiekben ismertetettek mellett szükséges a hagyományos, már jól bevált kommunikációs eszközökön keresztüli tájékoztatás is:

- lakossági fórumok;
- civil fórum;
- vállalkozói fórum;
- közmeghallgatás;
- internetes fórumok (honlap, kérdőív);
- helyi újság;
- helyi TV.

11.2. PARTNEREK BEAZONOSÍTÁSA, KAPCSOLATÉPÍTÉS

A települési (önkormányzati) intézmények, szervezetek közötti partnerség erősítésével az intézmények működése is hatékonyabbá válhat, és ezáltal a településmenedzsment és érdekérvényesítő képessége is javulna. A következő táblázatban pontosan beazonosításra kerülnek az ITS-ben érintett csoportok, szereplők és feladatok.

20. Táblázat - Partnerség építése az ITS előkészítése és végrehajtása során			
Célkitűzés	Végrehajtandó feladatok	Résztevő csoportok	Eszközök
A társadalmi párbeszéd gyakorlatának kialakítása, beépítése a településfejlesztés folyamatába (lakosság-településvezetés-közigazgatás)	Tájékoztatás: a partnerség építés fontosságáról, tartalmáról, módszereiről	Lakosság Vállalkozók Önkormányzati és intézményi dolgozók Civil szervezetek	Fórumok (civil, vállalkozói, lakossági, online) Mélyinterjúk Webes megjelenítés Településmarketing stratégia elkészítése
Az erőforrások összehangolása	Együttműködési szándékok feltérképezése	Lakosság Vállalkozók Befektetők Egyház Civil szervezetek	Fórumok Tervek, elképzelések megismerése Programnapár
Az önkormányzat és a magánszféra között a településfejlesztési célok összehangolása, konszenzusteremtés, együttműködés megteremtése	Vállalkozók bevonása	Vállalkozók Befektetők Civil szervezetek	Fórumok Kapcsolattartás Személyes egyeztetések

20. Táblázat - Partnerség építése az ITS előkészítése és végrehajtása során			
Célkitűzés	Végrehajtandó feladatok	Résztevő csoportok	Eszközök
A programok finanszírozási hátterének feltérképezése	Piaci igényfelmérés	Vállalkozók Befektetők KKV vezetői Civil szervezetek	Személyes egyeztetések
Az integrált településfejlesztés eredményességének, hatásának feltérképezése	Elégedettségmérés	Lakosság Vállalkozók Önkormányzati és intézményi dolgozók Civil szervezetek	Fórumok Felmérések
Az integrált településfejlesztés és a kistérség fejlesztéseinek összehangolása	Kistérségi települések tájékoztatása	Környező települések, kistérség képviselői	Személyes egyeztetések Kistérségi ülés

A partnerség kialakítása a következő intézkedések keretében képzelhető el:

- Partnerségi hálózatok feltérképezése
- A kommunikációs csatornák feltérképezése, fejlesztése
- A partnerek jellemzése kommunikációs szempontból
- Kommunikációs, információs rendszer fejlesztése és fenntartása

A megújuló kommunikációs és információs rendszer egyik legfőbb eredménye, hogy hatékonyabbá és gyorsabbá válik az információáramlás a partnerek között. Várhatóan javul az önkormányzat és a település belső kommunikációja.

A településfejlesztési stratégia megvalósítása szempontjából fontos értékelni a partnerségben érdekelt csoportokat. Az erőforrás potenciál, az érdekérvényesítő képesség alapján tudja meghatározni és alakítani az Önkormányzat a kommunikációs csatornákat.

21. Táblázat - Településfejlesztésben részt vevő csoportok értékelése				
A településfejlesztésben érdekelt csoportok	Erőforrás potenciál	Érdekérvényesítő képesség	Elvárás	Előkészítésben, végrehajtásban betöltött szerep
Lakosság	Mérsékelt szakismeretek, tapasztalatok, elsődleges települési ismeretek	Gyenge	A település fejlődése, élhetőbb lakókörnyezet, magasabb szintű szolgáltatások	Az elvárásaik beazonosítása
KKV	Mérsékelt érdeklődés, alacsony investíciós képesség	Közepes	Tervezhetőség, átlátható szabályozási környezet	Igényeik beazonosítása, lehetséges partnerek
Civil szervezetek	Nagyfokú ismeretek, tapasztalat, összetartás	Közepes	A települési lakosságnak és a szervezet céljainak megfelelő fejlesztések	Az elvárásaik beazonosítása, monitoring szereplők
Külső szakértők	Tervezői, stratégiai, pályázatkészítői tapasztalatok	Közepes	Együttműködés minden résztvevő csoporttal	Folyamatszervezés, tanácsadás
Hatóságok és szakhatóságok	Kompetenciák, szaktudás, engedélyezési szerepkör	Erős	Jogszabályoknak és szakpolitikai irányvonalaknak megfelelő fejlesztések végrehajtása	Szakmai kontroll és koordináció, jóváhagyó szerep
Környező települések	Közösen végzett kistérségi feladatok	Gyenge	A települések igényeit kiszolgáló intézményrendszer, elérhetőség	Az elvárásaik beazonosítása
Önkormányzat dolgozói / projektmenedzser	Nagyfokú ismeretek, szakmai potenciál	Gyenge	Az ITS végrehajtásában és nyomon követésében aktív részvétel	A pályázat előkészítése és végrehajtása

A település kommunikációs eszközei között közvetlen és közvetett eszközök állnak rendelkezésre. A kommunikáció ezen eszközök kombinált felhasználásával tehető hatékonyabbá.

12. AZ ITS EREDMÉNYEINEK NYOMON KÖVETÉSE ÉS AZ ITS RENDSZERES FELÜLVIZSGÁLATA, AKTUALIZÁLÁSA

A stratégia megvalósulásának folyamatos nyomon követése, felülvizsgálata a település érdeke elsősorban. A monitoring célja felhívni a döntéshozók és a megvalósításért felelős szervezet figyelmét a céloktól való esetleges eltérésre, és összegezni az elvégzett feladatokat. Figyelni kell arra, hogy a célkitűzések elérése érdekében tett lépések a megfelelő időben történjenek, a megfelelő eszközökkel. A monitoring számos komplex feladatot foglal magában az adatgyűjtéstől a stratégia esetleges szükséges módosításáig.

A stratégia és az ahhoz kapcsolódó fejlesztések (akcióterületi terv) megvalósulásához indikátor célértékek kerültek meghatározásra, melyeknek évenként a megvalósítás és fenntartás során teljesülni kell. Indikátorok, konkrét számszerűsített számok kerültek meghatározásra az alábbi táblázatokban: Települési és településrészi célokhoz rendelt indikátortábla, összefoglaló indikátor tábla, további szakmai indikátorok, fenntarthatósági és esélyegyenlőségi kötelező indikátorok. Az áttekintés során megállapíthatók a fejlesztés indikátorainak értékei, ezek alapján értékelhető a célok irányába történő előrelépés mértéke. Az akcióterületi fejlesztés éves értékeléséhez kapcsolódva megtörténik az ITS évenkénti áttekintése is.

A legfontosabb monitoring feladatok a következők:

- Évenkénti rendszerességgel meg kell vizsgálni, hogy milyen lépések történtek a stratégiai célkitűzések elérésére. Eltérés esetén be kell avatkozni, a kívánt cél elérése érdekében módosítani kell a stratégiai eszközöket.
- Figyelemmel kell kísérni a projekt végrehajtása során az indikátorok alakulását (stratégia elfogadásakor érvényes bázisérték, a beszámoló időszakában aktuális érték, a stratégiában megfogalmazott célérték, valamint az előző Képviselő-testületi beszámoló alkalmával elfogadott értékhez képest történt elmozdulást).
- Az ITS felülvizsgálata, aktualizálása kétevenként szükséges, az elkészült felmérések, legfrissebb statisztikai adatok, egyéb új információk ismerete, illetve a stratégia megvalósulási folyamataiból levonható következtetések alapján.
- Figyelemmel kell kísérni a külső környezet változásait, amellyel szükség esetén összhangba kell hozni a stratégiai célkitűzéseket, illetve azok megvalósulási eszközeit, valamint a stratégiához közvetlenül nem kapcsolódó projektek stratégia célrendszerére gyakorolt vélelmezett vagy tényleges pozitív és negatív hatásait.
- Ki kell értékelni a már végrehajtott feladatok eredményeit, különös tekintettel a pályázati úton megvalósított fejlesztések esetén a pénzügyi és fizikai megvalósulásra (a stratégia megvalósításának kezdete óta, valamint az előző képviselő-testület által elfogadott beszámoló óta megvalósult forrásfelhasználást).

Az Integrált Településfejlesztési Stratégiában bemutatott projektek sikeres megvalósulása érdekében a menedzsment követi figyelemmel az indikátorok teljesülését, változását. Az indikátorokat figyelembe véve készíti el a kontrolling menedzsment az éves jelentését a közreműködő szervezet és a képviselő-testület felé. Az indikátorok mérésénél a kontrolling menedzsment munkáját a megvalósításban érintett szervezetek vezetői, illetve felelős tisztségviselők is segítik.

A településfejlesztési feladatok teljesítéséről a menedzser félévente **beszámolót** tart a Képviselő-testület illetékes Pénzügyi Bizottságának és évente egyszer a Képviselő-testületnek az akcióterületi fejlesztések állásáról. A Településfejlesztési Bizottság mellett szükséges a **közvélemény folyamatos tájékoztatása** a helyi sajtón keresztül, illetve a helyben szokásos módon közmeghallgatások keretében.

A **stratégia végrehajtásának és eredményeinek nyomon követését** az átfogó cél, valamint a tematikus célok és a településrészi célok mellé rendelt **indikátorrendszer biztosítja**. A célrendszer bemutatásánál mutattuk be az átfogó, tematikus és településrészi célokhoz rendelt indikátorokat, megjelölve azok adatainak forrásait, az elérendő célértékeket.

MELLÉKLETEK

1. SZ. MELLÉKLET - AZ ELŐZETES VÉLEMÉNYEZÉSI ELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ ÁLLAMIGAZGATÁSI SZERVEK VÉLEMÉNYEINEK ÖSSZAFOGLALÁSA

	VÉLEMÉNYEZŐ	RÉSZT KIVÁN VENNI	NEM KIVÁN RÉSZT VENNI	NEM VÁLASZOLT	MEGJEGYZÉS
1.	FOSTER GYULA NEMZETI ÖRÖKSÉGGAZDÁLKODÁSI ÉS SZOLGÁLTATÁSI KÖZPONT		X		–
2.	PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL - ÁLLAMI FŐÉPÍTÉSI IRODA	X			<p>A koncepció készítésével, valamint az egyeztetési eljárással kapcsolatban az Étv-ben, az OTÉK-ban, valamint a 314/2012. (XI.8.) Korm. rendeletben (továbbiakban: R.) foglaltakat kell figyelembe venni és alkalmazni.</p> <p>Az eljárással kapcsolatos jelentősebb előírások:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ITS egyeztetési eljárása kapcsán a R. nem ír elő előzetes tájékoztatási kötelmet. - Előzetes tájékoztatási kötelezettséget az állami főépítész tekintetében a R. melléklete nem állapít meg. - R. 4.§ (1) bekezdése alapján a településfejlesztési koncepció kidolgozása sorát kéri figyelembe venni az OTrT és a BATrT-ben foglaltakat. - A lakosság, az érdekképviselői szervek stb. egyeztetési eljárásba történő bevonása R. 29.§-alapján kell lefolytani.
3.	KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI FELÜGYELŐSÉG	X			<p>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</p> <p>A tervek készítése során a Felügyelőség egyeztetés céljából szívesen áll a tervezők rendelkezésére.</p> <p>A véleményezésre nem elegendő digitális formátumban benyújtani a tervet, szükséges legalább a rajzi munkarészeket nyomtatottan is megküldeni.</p> <p>A tervezés során figyelembe veendő jogszabályok: 1995. évi LIII. törv.; 1996. évi LIII. törv.; 9/2007. (IV.3.) ÖTM rend.; 2005. évi LXIV. törv.; 2003. évi XXVI. törv.; 1996. évi XXI. törv.; 2012. évi CLXXXV. törv.; 72/2013. (VIII.27.) VM rend.; 45/2004. (VII.26.) BM-KvVM együttes rend.; 98/2001.(VI.15.) Korm. rend.; 5/2002. (X.29.) KvVM rend.; 23/2003. (XII.29.) KvVM rend.; 45/2012. (V.8.) VM rend.; 219/2004. (VII.21.) Korm. rend.; 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rend.; 306/2010. (XII.23.) Korm. rend.; 4/2002. (X.7.) KvMV rend.; 4/2011. (I.14.) VM rend.; 6/2011. (I.14.) VM rend.; 248/2007. (X.29.) Korm. rend.; 27/2008. (XII.3.) KvVM-EüM együttes rend.</p>
4.	KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI VÍZÜGYI IGAZGATÓSÁG	X			<p>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</p> <p>Tájékoztat, hogy már nem az Országos Vízügyi Főigazgatóság, hanem a területileg illetékes vízügyi igazgatóság az egyeztetési eljárásban résztvevő államigazgatási szerv.</p> <p>A rendezési terv az igazgatóság kezelésében lévő vízfolyást</p>

				<p>nem érint.</p> <p>Kérik az alábbi jogszabályok előírásainak betartását: 147/2010. (IV.29.) Korm. rend.; 30/2008. (XII.31.) KvVM rend.; 21/2006. (I.31.) Korm. rend.; 220/2004. (VII.21.) Korm. rend.; 28/2004. (XII. 25.) KvVM rend.; 58/2013. (II.27.) Korm. rend.; 1995. évi LIII. törv.; 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rend.; 1042/2012. (II.23.) Korm. hat.</p>
5.	BUDAPEST FŐTELEPÜLÉS KORMÁNYHIVATAL - NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZAKIGAZGATÁSI SZERV	X		<p>Az ITS és a településfejlesztési koncepció készítésénél a környezeti vizsgálat elvégzését szükségesnek tartja, a 2/2205. (I.11.) Korm. rendelet 4. melléklete alapján.</p> <p>A teljes dokumentációt digitális formában kéri megküldeni.</p>
6.	PEST MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG - KATASZTRÓFAVÉDELMI HATÓSÁGI OSZTÁLY	X		<p>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</p> <p>A véleményezési dokumentációt elektronikus adathordozón kéri.</p> <p>Kiemeli, hogy a településrendezési eszközök megalkotása során a tűzvédelmi követelmények közül kiemelt figyelmet kell fordítani az oltóvíz hálózat és föld feletti tűzcsapok kiépítésére, épületek közötti és melletti tűztávolságokra, az épületek megközelíthetőségére, tűzoltási felvonulási út és terület szükségességére a részletes követelmények megtartásával. (1996. évi XXXI. törvény; 28/2011. (IX. 6.) BM rendelet; 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet)</p>
7.	PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL KÖZLEKEDÉSI FELÜGYELŐSÉGE - ÚTÜGYI OSZTÁLY	X		<p>A terv általános célkitűzéseivel szemben elvi kifogást nem emel.</p> <p>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</p> <p>Az OTÉK 3. sz. mellékletében foglaltaknak megfelelően - mint I. fokú utügyi hatóság a szabályozási terveket véleményezni, és azt követően irattározni kívánja.</p>
8.	PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL - ÉRDI JÁRÁSI HIVATAL - JÁRÁSI ÉPÍTÉSÜGYI ÉS ÖRÖKSÉGVÉDELMI HIVATAL - ÖRÖKSÉGVÉDELMI OSZTÁLY	X		<p>A Kötv. 66. §-a szerint örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni a településfejlesztési koncepció kidolgozása során. Tartalmáról a 395/2012. (XII.20.) Korm. Rendelet 1. melléklete rendelkezik.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Javasolják, hogy a hatástanulmány térjen ki részletesebben a települési szövet és a beépítés morfológiájának vizsgálatára - Szükséges a műemléki környezetbe eső ingatlanok tételes felsorolása. <p>Tartalmi követelmény: a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet mellékletei örökségvédelemmel kapcsolatos pontjainak megfelelő tartalmi elemek mind a szöveges, mind a rajzi munkarészekre vonatkozóan.</p> <p>A véleményezési tervdokumentációt papír formátumban kéri. A terv jóváhagyását követően annak egy példányára igényt tartanak.</p> <p>Felhívja a figyelmet arra, hogy a településrendezési tervek és a helyi építési szabályzat elkészítésénél, ill. módosításánál a 2001. évi LXIV. törvény előírásait kell figyelembe venni.</p> <p>A régészeti érintettséggel kapcsolatban a következő megjegyzéseket teszi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendeletnek megfelelően kéri a régészeti érintettségű ingatlanok felsorolását is a HÉSZ külön mellékletében
9.	PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL FÖLDHIVATALA	X		<p>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</p>

				<p>A településrendezési eszközök módosításával kapcsolatban az alábbi megjegyzéseket teszi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A megkeresés nem tartalmaz szakmai állásfoglalásuk kialakításához alkalmas és értékelhető adatokat, ezért egzakt véleményt jelenleg nem áll módjukban adni. - Kéri feltüntetni az eljárás következő szakaszában a konkrét területeket érintő tervezések által érintett külterületi termőföldterületek helyrajzi számait, vagy mellékeljenek a dokumentációhoz az érintett területeket ábrázoló papíralapú térképkivonatot, melyen a hrsz-ok jól láthatóak, ellenkező esetben az övezeti átsorolásokhoz nincs lehetőségük hozzájárulni. - A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény - legyünk figyelemmel a termőföld védelméről szóló törvény átlagosnál jobb minőségű termőföldterületekre vonatkozó rendelkezéseire.
10.	PEST MEGYEI KORMÁNYHIVATAL ERDÉSZETI IGAZGATÓSÁG	X		<p><i>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</i></p> <p>Felhívja a figyelmet, hogy a Budapesti Agglomeráció Területrendezési Tervéről szóló 2005. évi LXIV. tv. 6.§ (2) bekezdés értelmében az erdőterületeként besorolt területfelhasználási egységek nagysága összességében nem csökkenhet.</p> <p>További a tervezés során figyelembe veendő jogszabályok: 2009. évi XXXVII. törvény; 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet.</p>
11.	PEST MEGYEI RENDŐR- FŐKAPITÁNYSÁG		X	-
12.	HONVÉDELMI MINISZTERIUM HATÓSÁGI HIVATAL	X		<p><i>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</i></p> <p>Nagykovácsi közigazgatási területén több HM vagyonkezelésű, honvédelmi érdekeket szolgáló ingatlan (0101;090/2; 096; 098/2 hrsz.) található.</p> <p>Felhívja a figyelmet, hogy csak olyan módosítást áll módjukban támogatni, amely az ingatlanok korlátozásmentes használatát továbbra is biztosítja.</p>
13.	MAGYAR Bányászati és Földtani HIVATAL BUDAPESTI Bányakapitányság	X		<i>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</i>
14.	NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG LÉGÜGYI HIVATAL		X	-
15.	NEMZETI MÉDIA ÉS HÍRKÖZLÉSI HATÓSÁG - HATÓSÁGI OSZTÁLY	X		<p><i>A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzászólást nem tett.</i></p> <p><i>Kéri, hogy a terv elkészültét követően, szíveskedjünk azt a Hatóság részére véleményezésre megküldeni, iktatószámuk válaszlevelünkön történő feltüntetésével és a hírközlési szakági munkarészek papír vagy CD alapú csatolásával.</i></p> <p>A település tervezésénél, rendezésénél biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét. További, a tervezés során figyelembe veendő jogszabályok: 253/1997. (XII.20.) Korm. rend. 26.§ (1) bekezdés; MSZ 7487 szabvány; 14/2013. (IX.25.) NMHH rendelet; 8/2012. (I.26.) NMHH rendelet.</p> <p>Kéri, hogy az elektronikus hírközlési építmények elhelyezését taglaló munkarész elkészítése során vegyék figyelembe a 14/2013. (IX. 25.) NMHH rendlet 18.§ f), g) pontjában, 26.§-ában, valamint 4. mellékletben foglaltakat.</p>
16.	NEMZETI KÖZLEKEDÉSI HATÓSÁG ÚTÜGYI, VASÚTI ÉS HAJÓZÁSI	X		<i>A nagyközséget érintő a gyorsforgalmi- és a főúthálózat hosszú távú fejlesztési programjáról és nagytávú tervéről szóló 1222/2011. (VI.29.) Korm. határozat</i>

	HIVATALA				alapján a II. programciklus (2017-2020) szerint várható az M0 autótút kiépítése, 18,2 km tervezett hosszban, M10-M1 gyorsforgalmi utak között.
17.	NEMZETI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTŐ ZRT.	X			Részt kívánnak venni tekintettel arra, hogy kihatással lehet az M0 autótút 10. sz. főút - 1. sz. főút közötti szakasz (nyugati szektor) projekt megvalósítására.
18.	NEMZETI KÖRNYEZETÜGYI INTÉZET KÖZÉP-DUNA-VÖLGYI KIRENDELTSÉGE	X			A hivatal a koncepció és az ITS témakörében érdemleges hozzáfűzést nem tett. Az alábbi jogszabályi előírások betartására hívja fel a figyelmet: 219/2004. (VII.21.) Korm. rend.; 27/2004. (XII.25.) KvVM rend.; 6/2009. (IV.14.) KvVM-EüM-FVM együttes rend.; 28/2004. (XII. 25.) KvVM rend.; 147/2010. (IV.29.) Korm. rend.; 1995. évi LIII. törv.; 1995. évi LII. törv.; 2011. évi CCIX. törv.; 58/2013. (II.27.) Korm. rend.; 201/2001. (X.25.) Korm. rend.; 240/2000. (XII.23.) Korm. rend.; 2011. évi CCIX. törv.; 25/2002. (II.27.) Korm. rend.; 90/2013. (X.7.) VM rend.
19.	PERBÁL KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA - POLGÁRMESTERI HIVATAL	X			A dokumentációkat elektronikusan, PDF formátumban kérik.
20.	PÁTY TELEPÜLÉS ÖNKORMÁNYZATA - POLGÁRMESTERI HIVATAL	X			A dokumentációt elektronikus formátumban kérik.
21.	BUDAPEST FŐTELEPÜLÉS II. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATA - FŐÉPÍTÉS	X			–
22.	TELKI KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA - POLGÁRMESTERI HIVATAL	X			Kérik az információkat elektronikus formában megküldeni.
23.	SOLYMÁR NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA - POLGÁRMESTERI HIVATAL	X			–
24.	REMETESZŐLŐS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA - POLGÁRMESTERI HIVATAL	X			Kéri a 37/2002. határozatával jóváhagyott, módosítással érintett településfejlesztési koncepciót papíron vagy elektronikus formában megküldeni.
	PEST MEGYEI FŐÉPÍTÉS			X	–
	DUNA-IPOLY NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁGA			X	–

2. SZ. MELLÉKLET - KÉRDŐÍVEK KIÉRTÉKELÉSE

A kérdőívet összeállította: Nagykovácsi Község Önkormányzata és a Völgyzugoly Műhely Kft.

A lekérdezés módja: a kérdőív a Böngésző Újság mellékletét képezte. Így jutott el Nagykovácsi minden háztartásába 2014. márciusában. A válaszadók önállóan töltötték ki a kérdőíveket, majd személyesen leadták azokat az előre megadott helyszínek egyikén. A kérdőív interneten keresztül is kitölthető volt. Összesen 104 darab kérdőív érkezett papíron és 43-an töltötték ki az internetes változatot. Az ilyen módon történő mintavétel nem reprezentatív, ezért a kutatás eredményei tájékoztató jellegűek.

Demográfia:

17. Az Ön neme:

Férfi	49,0%
Nő	45,6%
nem válaszolt	5,4%

18. Melyik korcsoportba tartozik Ön?

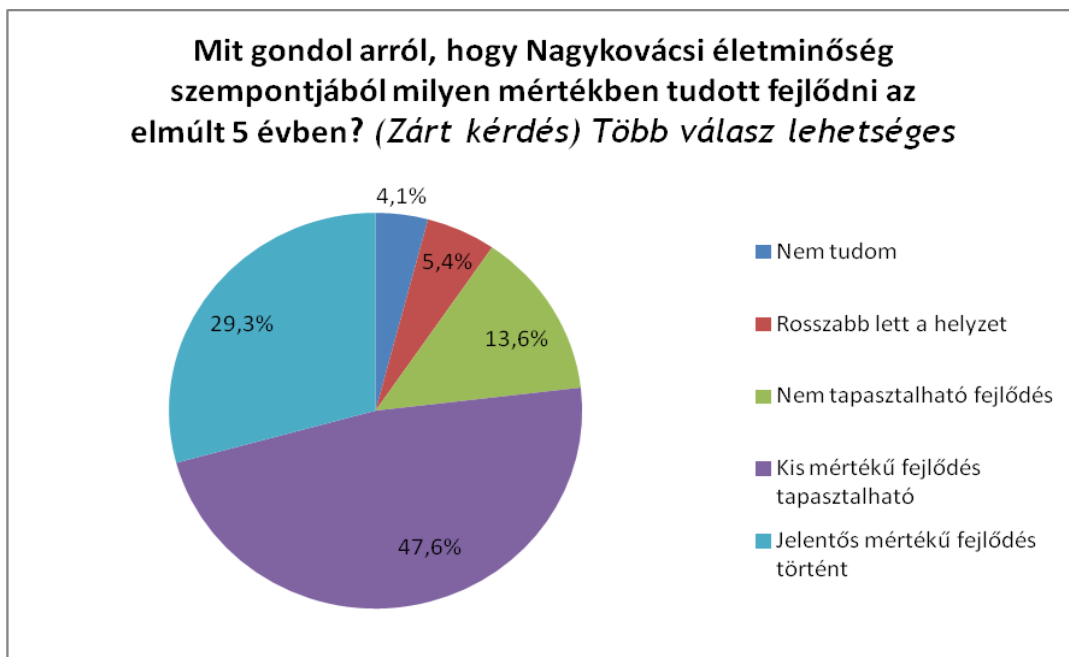
18-29 éves	6,1%
30-39 éves	23,8%
40-49 éves	29,3%
50-59 éves	12,2%
60-69 éves	13,6%
70 év és felette	10,2%
Nem válaszolt	4,8%

19. Mi a legmagasabb iskolai végzettsége?

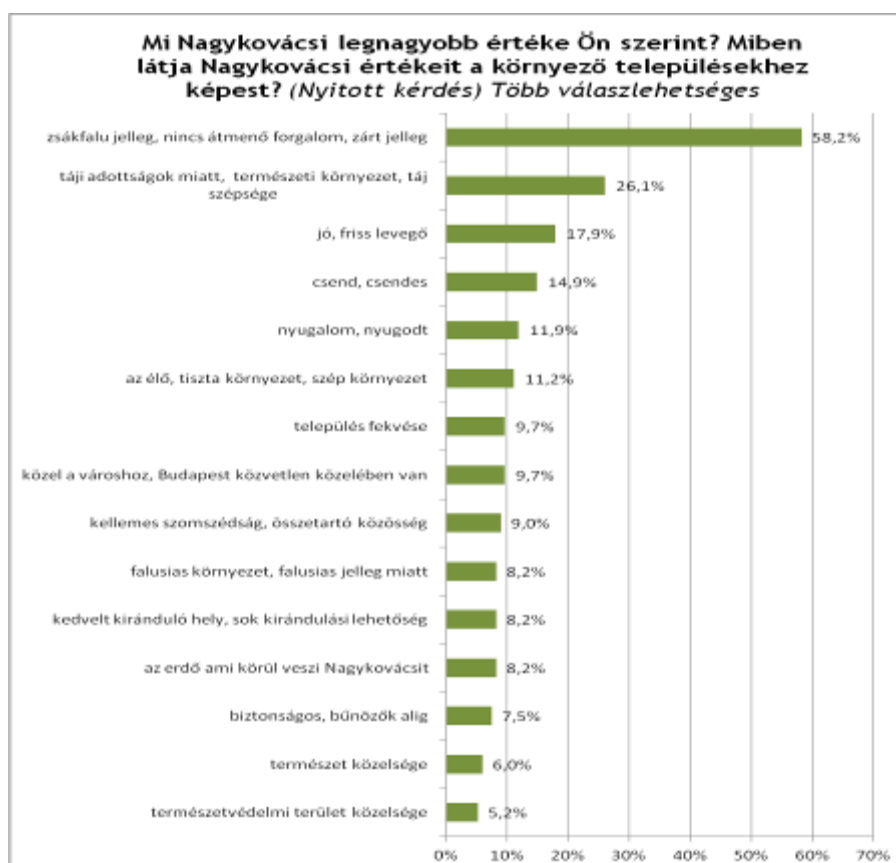
8 általános vagy kevesebb	1,4%
Szakmunkásképző	4,1%
Szakközépiskola	9,5%
Gimnázium, technikum	12,9%
Főiskola, egyetem	67,3%
Nem válaszolt	4,8%

A válaszadók 67,3%-a főiskolát vagy egyetemet végzett, ami lényegesen magasabb az ilyen végzettségűek Nagykovácsi lakosságon belüli arányánál. Valószínűleg ez a csoport az, amely fontosnak tartotta kitölteni a kérdőívet, viszont így az alacsonyabb végzettségű lakosok véleménye háttérbe szorult.

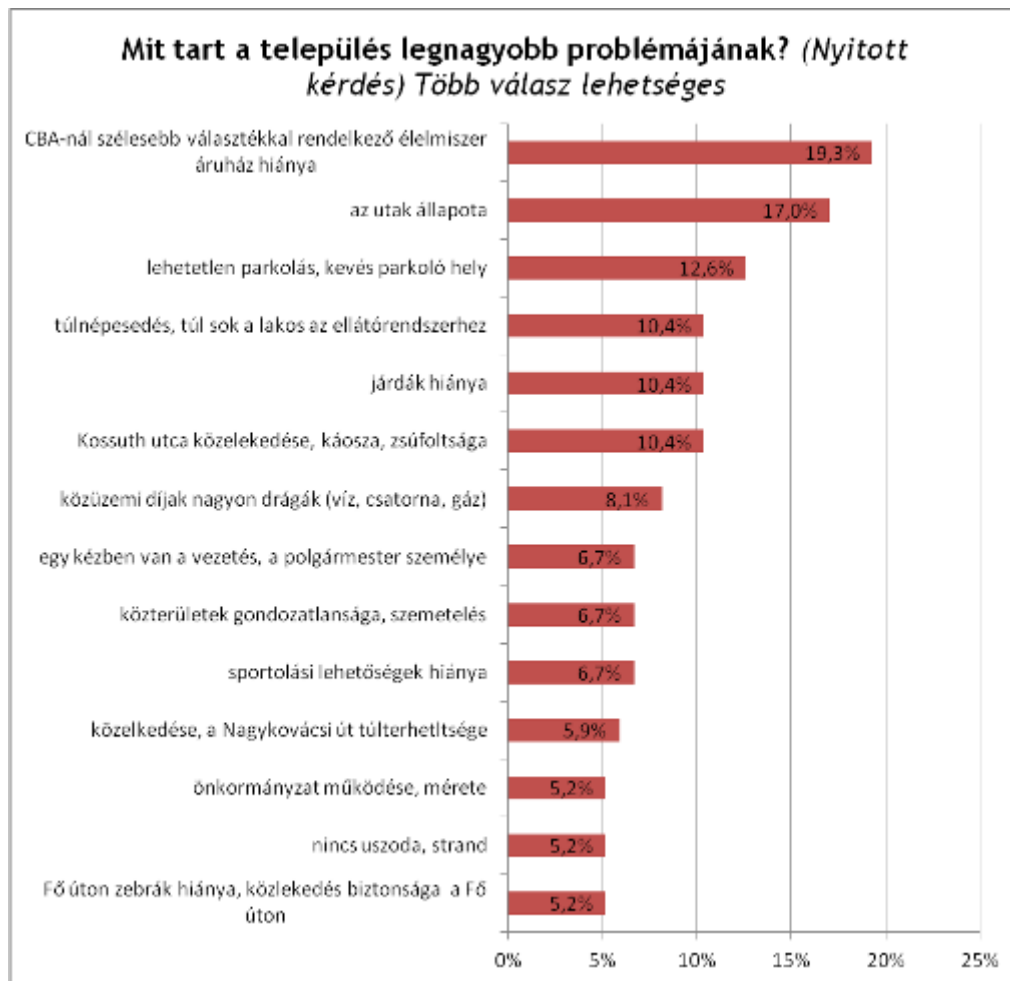

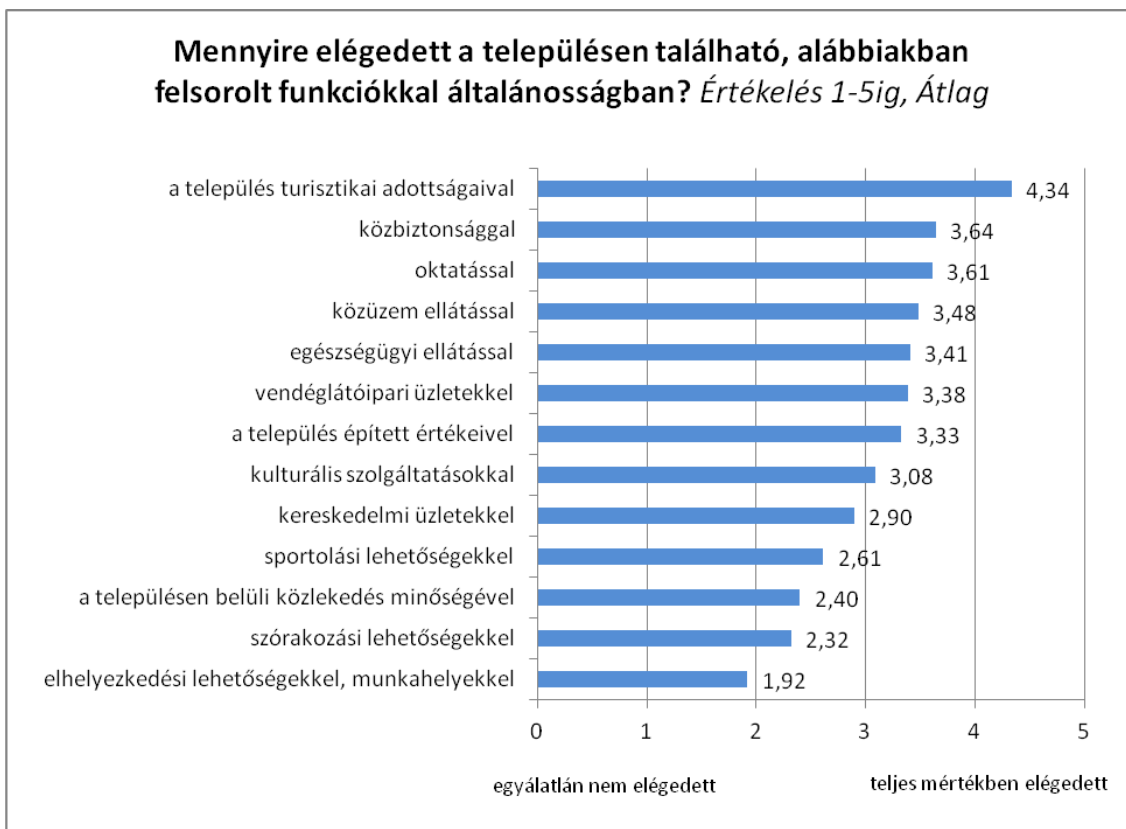
A válaszadók majdnem fele (47,62%) szerint az életminőség szempontjából kis mértékű fejlődés tapasztalható a településen, valamint több mint negyedük (29,3%) szerint tapasztalható jelentős mértékű fejlődés. Mindössze 19,0% azok aránya, akik szerint nem tapasztalható fejlődés, illetve rosszabb lett a helyzet.

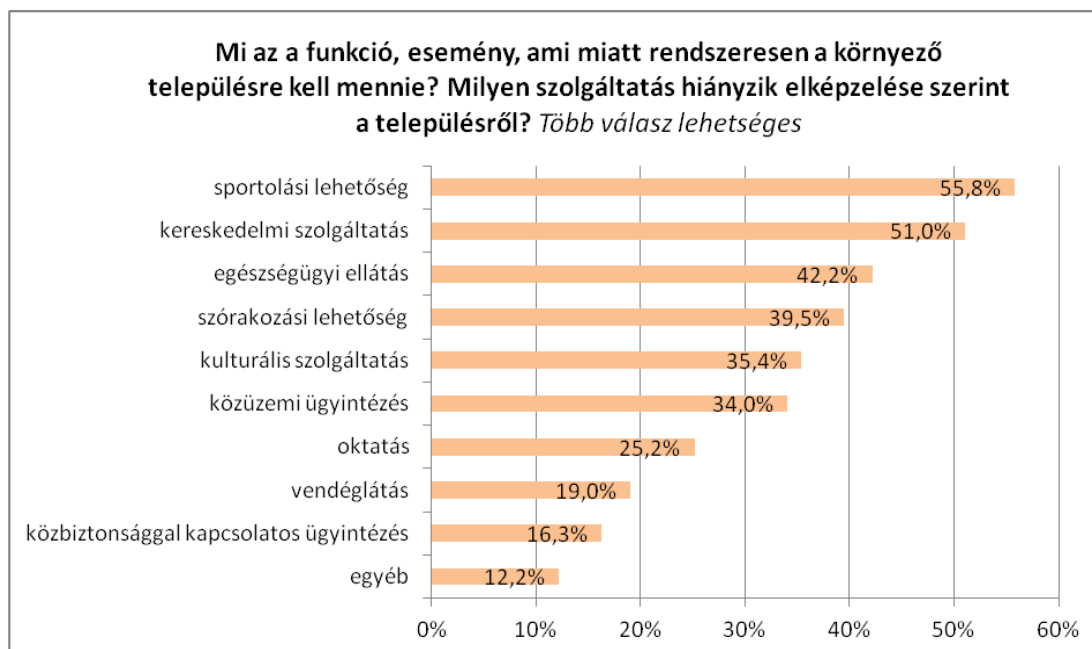
Először nyitott kérdésben kérdeztünk rá Nagykovácsi legnagyobb értékeire és legnagyobb problémáira. Legnagyobb értéként a válaszadók több mint fele (58,2%) említette a zsákfalu jellegét, az átmenő forgalom hiányát, a zárt jellegét. Emellett gyakran említették a táji adottságokat, természeti környezetet, táj szépségét (26,1%), a jó, friss levegőt (17,9%), a csendet, csendességet (14,9%) és a nyugalmat, nyugodtságot (11,9%).

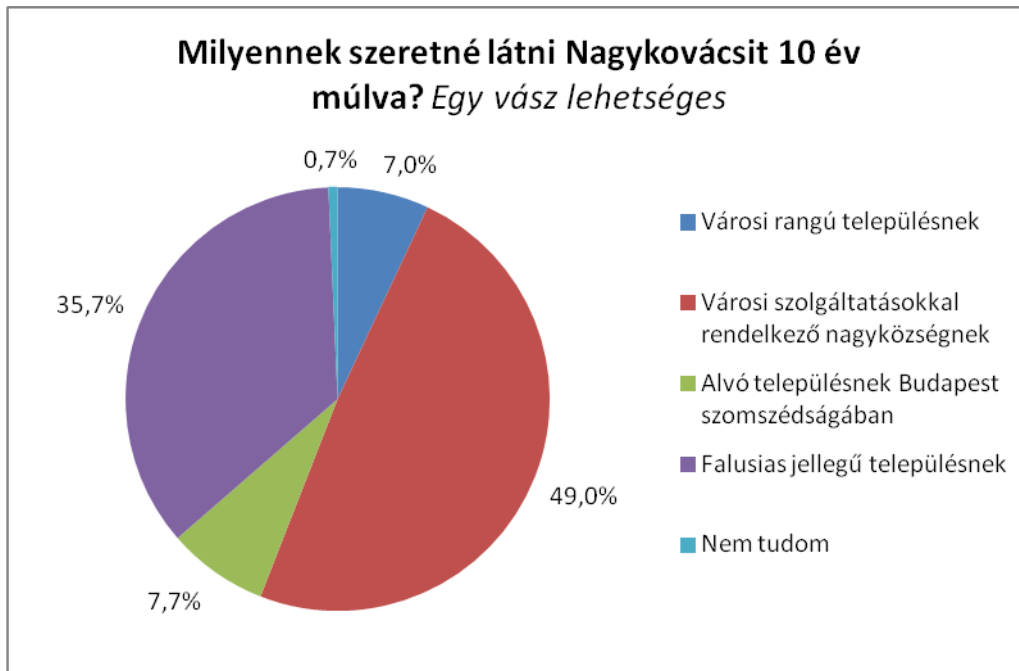
A település legnagyobb problémái a CBA-nál szélesebb választékkal rendelkező élelmiszer áruház hiánya (19,3%) és az utak állapota (17,0%). Emellett gyakran említették a lehetetlen parkolást, kevés parkoló helyet (12,6%), a túlnépesedést, a túl sok lakost az ellátórendszerhez képest (10,4%), a járdák hiányát (10,4%) és a Kossuth utca közlekedését, káoszáát, zsúfoltságát (10,4%).

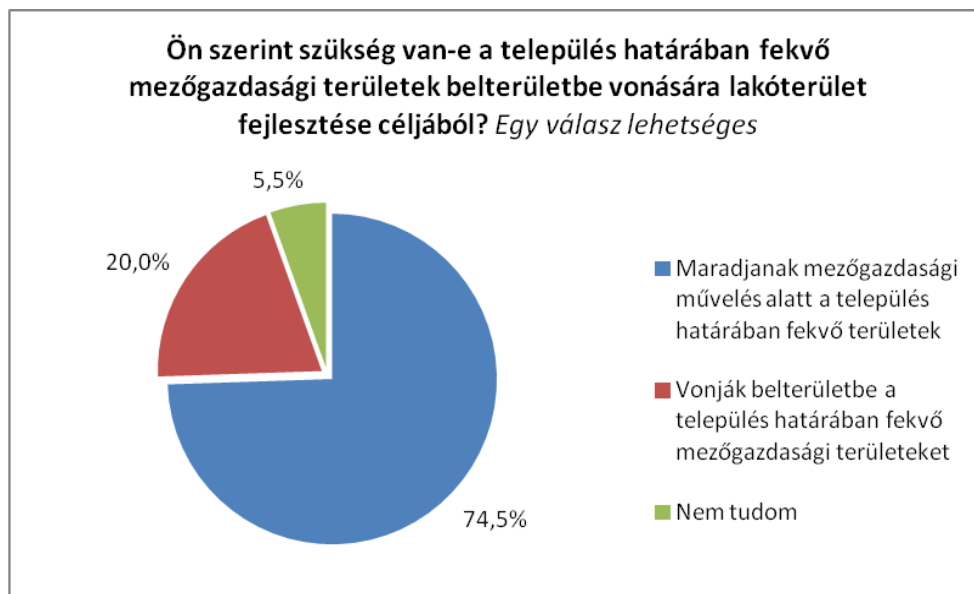
A következő kérdésben az általunk felsorolt funkciókat értékelték a megkérdezettek. Eszerint a legelégedettebbek a település turisztikai adottságaival (4,34), a közbiztonsággal (3,64) és az oktatással (3,61). A legkevésbé elégedettek a településen belüli elhelyezkedési lehetőségekkel, munkahelyekkel (1,92), a szórakozási lehetőségekkel (2,32) és a településen belüli közlekedés minőségével (2,88).

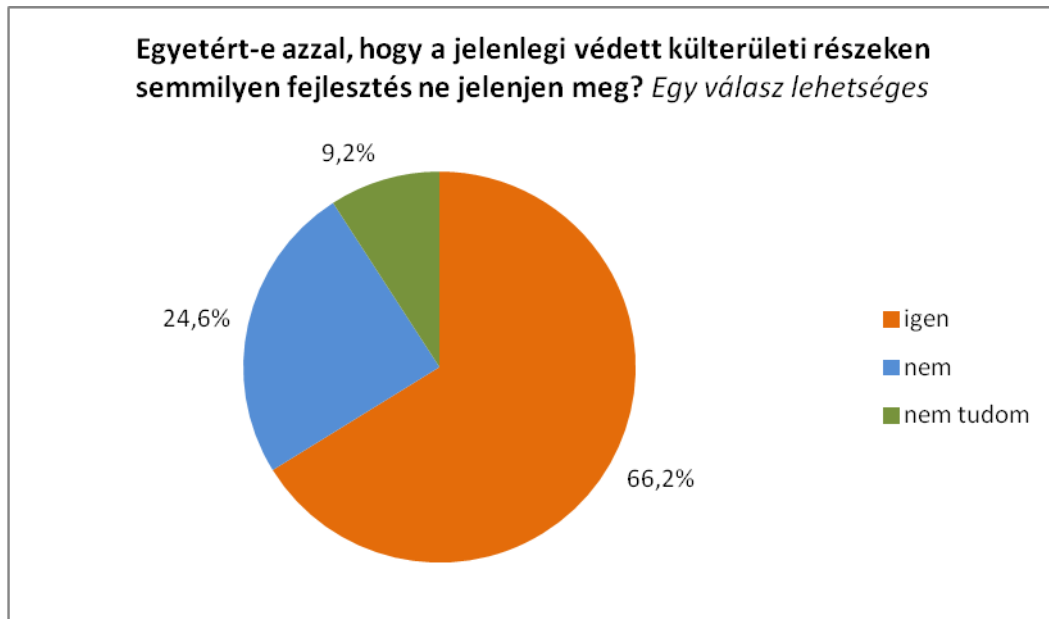
Ezután az általunk felsorolt listából választottak a válaszadók, hogy mik azok a funkciók, események, ami miatt a környező településre kell menniük. Leggyakrabban a sportolási lehetőségeket (55,8%), a kereskedelmi szolgáltatást (51,0%) és az egészségügyi ellátást (42,2%) említették.

A válaszadók fele (49,0%) települési szolgáltatásokkal rendelkező nagyközségnek, harmada (35,7%) falusias jellegű településnek szeretné látni Nagykovácsit.

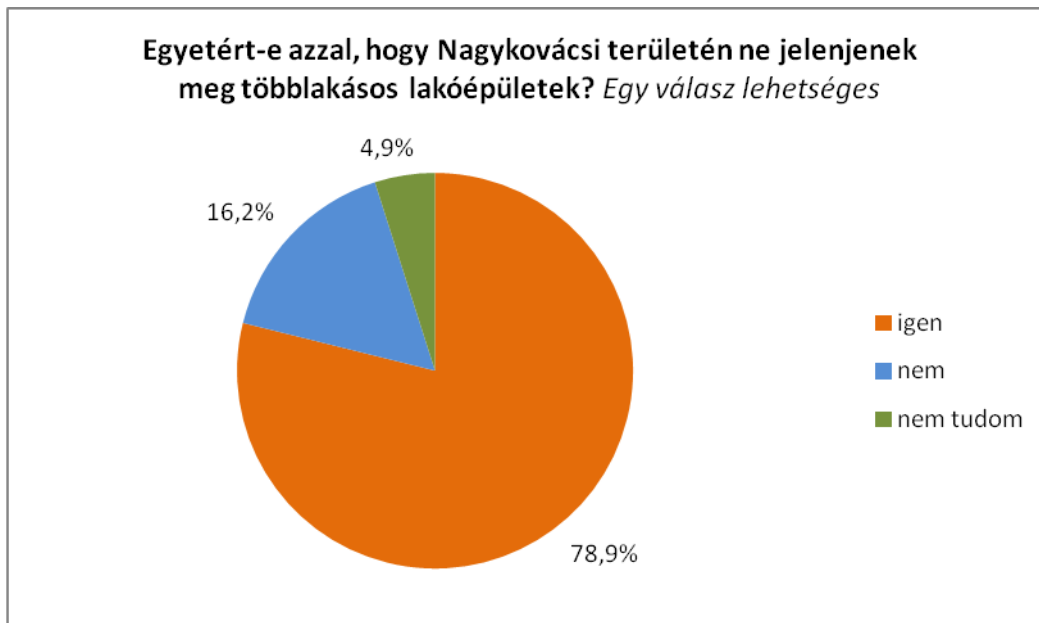
A válaszadók döntő többsége (74,5%) szerint nincs szükség a település határában fekvő mezőgazdasági területek belterületbe vonására lakóterület kialakítása céljából.

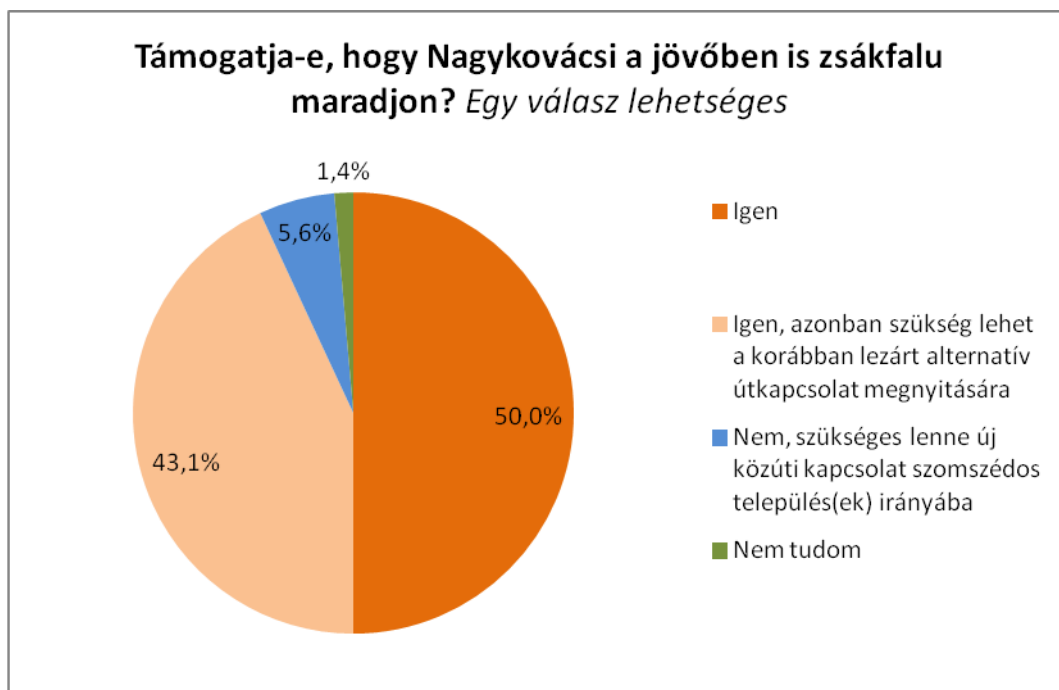
A válaszadók kétharmada (66,2%) egyetért azzal, hogy a jelenlegi védett külterületi részekon semmilyen fejlesztés ne jelenjen meg.

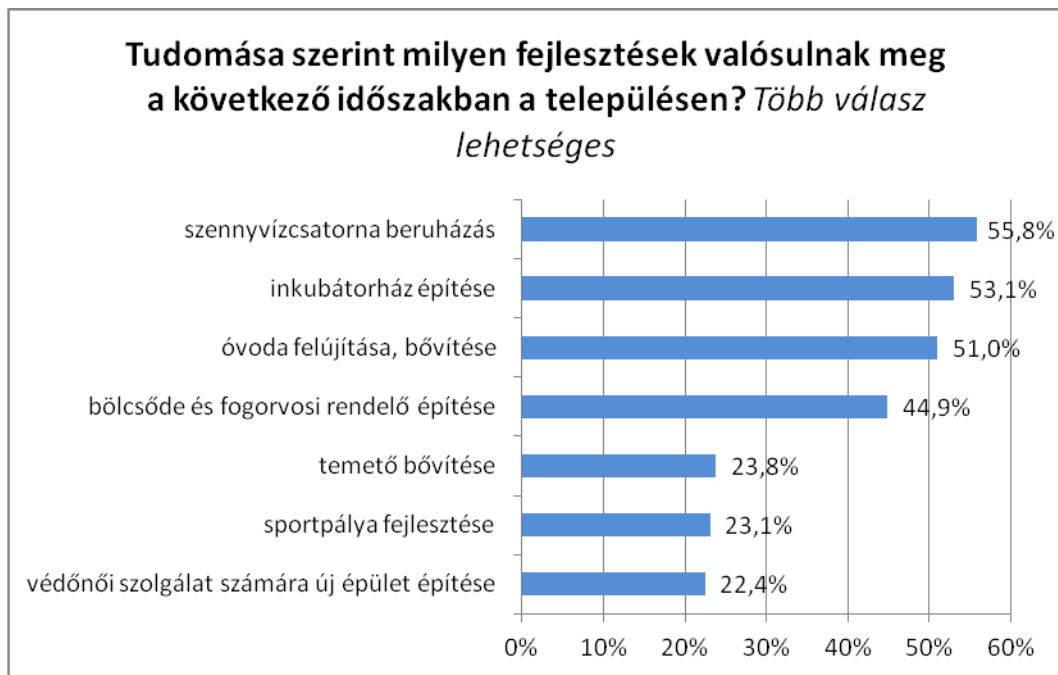
Az ipari terület kijelölésével kapcsolatban nem egyértelmű a lakosság véleménye. A válaszadók fele (52,8%) szerint nincs szükség a településen környezetet nem terhelő ipari jellegű vállalokozási, gazdasági területek kijelölésére.

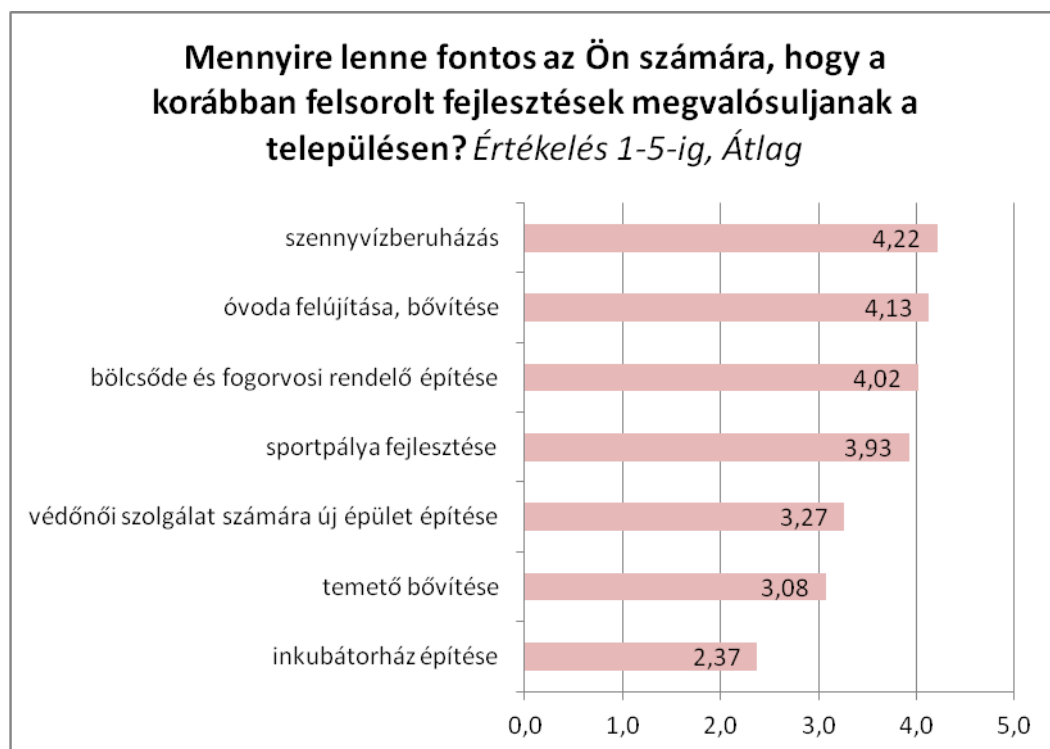
A megkérdezettek döntő többsége (78,9%) egyetért azzal, hogy a település területén ne jelenjenek meg többlakásos lakóépületek.

A válaszadók 93,1%-a mondta azt, hogy támogatja, hogy Nagykovácsi a jövőben zsákfalu maradjon. Ebből 43,1% azok aránya, akik szerint szükség van a korábban lezárt alternatív útkapcsolat megnyitására.

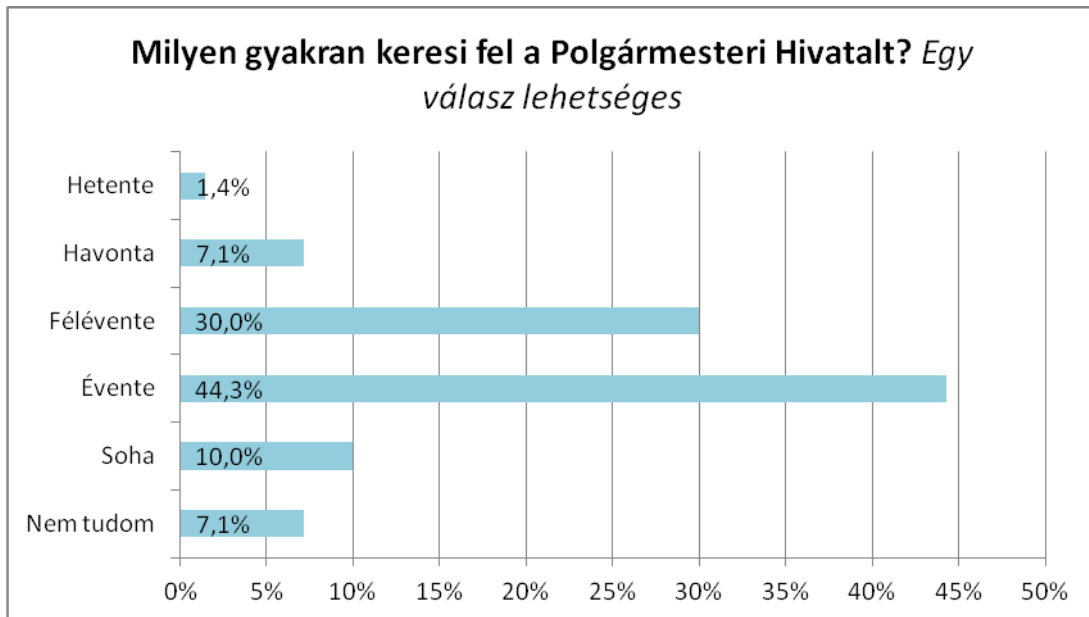

A településen készülő fejlesztések közül a legtöbben a szennyvízcsatorna beruházásról (55,8%), az inkubátorház építéséről (53,1%), az Óvoda felújításáról és bővítéséről (51,0%) és a bölcsőde és fogorvosi rendelő építéséről (44,9%) tudnak.

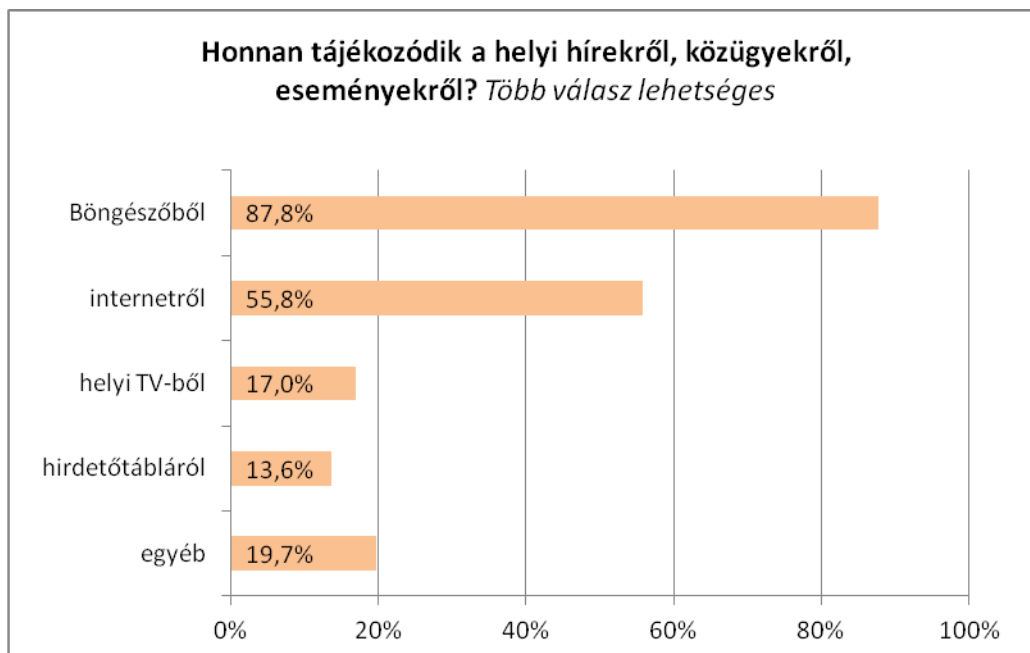

Megkérdeztük, hogy a korábban felsorolt fejlesztési célok mennyire fontosak a válaszadóknak. A válaszokból azt az eredményt kaptuk, hogy a legfontosabb fejlesztési cél a szennyvízberuházás (4,22) és az óvoda felújítása, bővítése (4,13). A legkevésbé fontos cél az inkubátorház (2,37) és a temető bővítése (3,08).

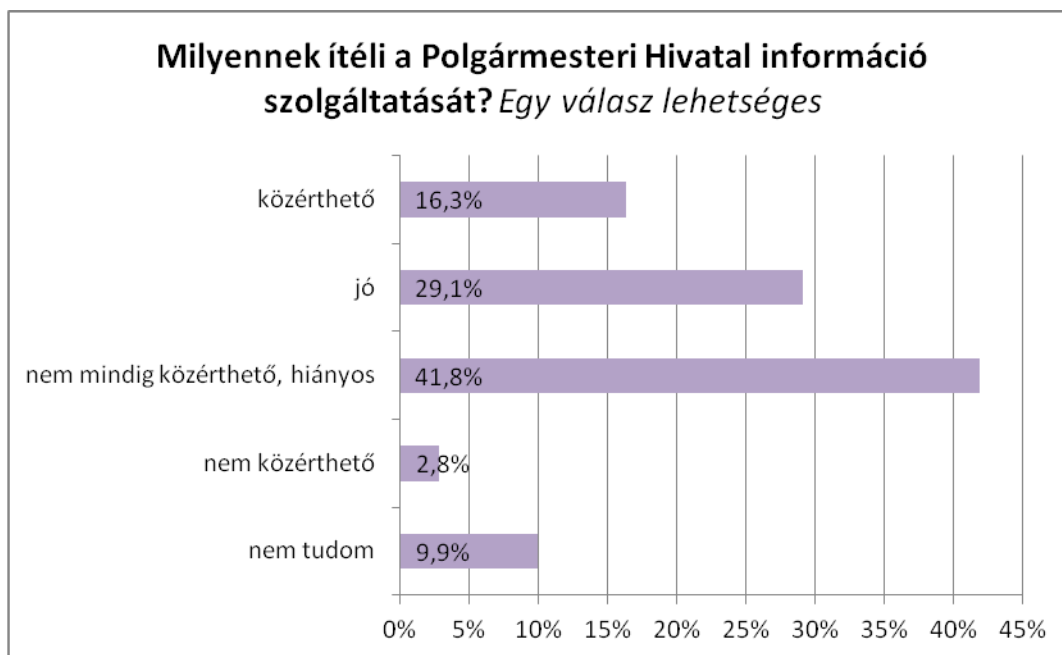

A válaszadók többsége (44,3%) évente keresi fel a polgármesteri hivatalt.

A válaszadók döntő többsége (87,8%) a Böngészőből tájékozik a helyi hírekről, közügyekről, eseményekről. A kérdőív a Böngésző melléklete volt, így ez is oka lehet ennek a magas aránynak. Magas még az internet említettsége is (55,8%). Az egyéb válaszok döntő többsége a szomszédokkal, ismerősökkel való beszélgetés volt.

A válaszadók majdnem fele szerint (41,8%) a Polgármesteri Hivatal információ szolgáltatása nem mindig közérthető, hiányos.

Összefoglalás:

A válaszadók döntő többsége szerint a településen az elmúlt 5 évben az életminőség szempontjából fejlődés tapasztalható. A lakosság 47,6% szerint kismértékű fejlődés tapasztalható, míg jelentős mértékű fejlődés tapasztalható 29,3% szerint.

Nagykovácsi legnagyobb értékei a zsákfalu jelleg, az átmenő forgalom hiánya, a zárt jelleg (58,2%), valamint a táji adottságok, természeti környezet, táj szépsége (26,1%). A település legnagyobb problémája a CBA-nál szélesebb választékkal rendelkező élelmiszer áruház hiánya (19,3%) és az utak állapota (17,0%).

A válaszadók a település turisztikai adottságaival (4,34) nagyon elégedettek. Legkevésbé a településen belüli elhelyezkedési lehetőségekkel, munkahelyekkel (1,92), a szórakozási lehetőségekkel (2,32) és a településen belüli közlekedés minőségével (2,88) elégedettek.

A válaszadók leggyakrabban a sportolási lehetőségeket (55,8%) és a kereskedelmi szolgáltatást (51,0%) említették, ami miatt a környező településre kell menniük.

A válaszadók fele (49,0%) települési szolgáltatásokkal rendelkező nagyközségnek, harmada (35,7%) falusias jellegű településnek szeretné látni Nagykovácsit. Döntő többség szerint (74,5%) nincs szükség a település határában fekvő mezőgazdasági területek belterületbe vonására lakóterület kialakítása céljából. Kétharmad (66,2%) egyetért azzal, hogy a jelenlegi védett külterületi részeken semmilyen fejlesztés ne jelenjen meg. 52,8% szerint nincs szükség a településen környezetet nem terhelő ipari jellegű vállalkozási, gazdasági területek kijelölésére. Háromnegyedük (78,9%) egyetért azzal, hogy a település területén ne jelenjenek meg többlakásos lakóépületek. Döntő többség (93,1%) támogatja, hogy Nagykovácsi a jövőben zsákfalu maradjon, a korábban lezárt alternatív útkapcsolat megnyitásával vagy anélkül.

A településen készülő fejlesztések közül a válaszadók leginkább a szennyvízcsatorna beruházásról (55,8%) és az inkubátorház építéséről (53,1%) tudnak. Legfontosabbnak ítelt a szennyvízberuházás (4,22) és az óvoda felújítása, bővítése (4,13). A legkevésbé fontos az inkubátorház (2,37) és a temető bővítése (3,08).

A válaszadók többsége (44,3%) évente keresi fel a polgármesteri hivatalt. Leggyarabban a Böngészőből (87,8%), illetve az internetről (55,8%) tájékozódnak a helyi hírekről, közügyekről, eseményekről.

3. SZ. MELLÉKLET - NYITOTT FÓRUMOK RÉSZTVEVŐI

JÖVENYÉRT A 2014. 04. 08-ÁN
TARTOTT ITS MEDIÁCIÓS AUKCIÓN
RÉSZTVEVŐKRŐL

RÉSZTVEVŐ NÉVE	ALÍRÁSA	STENDEGT NÉVE
Dr. Kőrösi Ferenc		Német Nemzetiségi Önkormányzat
Kóvess Péter		TREBAG KFT
Dr. Szirmai Livia		Nagykov. Ref. Gyülekezet Alapítvány
Dronzosi Péter		NOE, NATE
KISS BEÁTA		KISZATAK DUODA
Kéthelyi Mária		Völgyzugoly Műhely KFT.
Korsós Bernadette		Völgyzugoly Műhely KFT.
Kéthelyi Szabolcs		" "
Varga Mária		Nagykovácsi Waldorf Iskola
Kemenes Gabon		Alapítvány
Mátyus Anikó		Római Katolikus Plébánia
		Harangrud Alapítvány
		MÁTYUS ÉS MÁTYUS KFT
		CROSSKOVÁCSI SNE
GASPAR KORNÉLIA		NAMI
DIEWES GÁBOR		NAME
CASZNER ILDIKÓ		NATE
GRECZI ZOLTÁN		NAGYKOVÁCSI POLGÁRMESTER
TÓTHNÉ HALLÁS MENDIG		NYITÁR : FÉLÉPÍTÉS
BEJCSIK RÓZSIKA		ÉPÍTÉSSEL FOLGALMAZÓK PONT
FŐRÉK Tünde		POLGÁRMESTER
HUKATSY ZOLTÁN		VÖLGYZUGOLY MŰHELY KFT.
		Nagykovácsi USE

**JELENLÉTI ÍV A 2014.04.22-ÉN TARTOTT MEDIÁCIÓS ALKALOM
RÉSZTVEVŐIRŐL**

Résztevő neve	Képviselet szervezet neve	Résztevő aláírása
Bencsik Mónika Polgármester	Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat	Bencsik Mónika
Dr. Klein Ferenc	Német Nemzetiségi Önkormányzat	Dr. Klein Ferenc
Dér Zsuzsanna	Nagykovácsi Általános Iskola	-
Kiss Beáta	Kispatak Óvoda	-
Diószeghy Tünde	Öregiskola Közösségi Ház	Diószeghy Tünde
Varga Mária	Waldorf Óvodai Alapítvány	-
Borbély Andrea	Környezet a Gyermekekért Alapítv	-
Mészáros Ágnes	Nagykovácsi Óvodáért Alapítvány	Mészáros Ágnes
Németh István	Közműfejlesztési Egyesület	Németh István
Bárdos Zsuzsanna	NATE	Bárdos Zsuzsanna
Gáspár Kornélia	Nagykovácsi Művészeti Iskola	Gáspár Kornélia
Kövesd Péter	TREBAG Kft.	Kövesd Péter
Gaszner Ildikó	NAME	Gaszner Ildikó
Mátyus Attila	Nagykovácsi Turisztikai Egyesület	Mátyus Attila
Máriási Lilla	Zsíroshegyi Kilátások Egyesület	Máriási Lilla
Tokody Zoltán	Nagykovácsi Sportegyesület	Tokody Zoltán
Fodor Attila	Nagykovácsi Sólymok Sportegyes.	-
Lukátsy Zoltán	NUSE	Lukátsy Zoltán
Szmicsek Sándor	Nagykovácsi Harangszó Alapítv.	-
Dr. Zsigmond Livia	Nagykovácsi Református Gyülekezetért Alapítvány	Dr. Zsigmond Livia
Dvorzsák-Pintér Tünde	NOE Nagykovácsi Csoportja	-
Honti Zoltán	Készenléti Szolgálat	Honti Zoltán
Ferik Tünde	Völgyzugoly Műhely Kft.	Ferik Tünde
Korsós Renáta	Völgyzugoly Műhely Kft.	Korsós Renáta
Kéthelyi Márton	Völgyzugoly Műhely Kft.	Kéthelyi Márton
Kéthelyi Gergely	Völgyzugoly Műhely Kft.	Kéthelyi Gergely
Györgyi Zoltán	Polgármesteri Hivatal	Györgyi Zoltán
Jakab Balázs	Polgármesteri Hivatal	Jakab Balázs
Tóthné H. Hedvig	Polgármesteri Hivatal	Tóthné H. Hedvig
ELIAS ROBERT	NUSE	Elias Robert
DR. VÁJNA VIRÁG	MEDIATOR VÖLGYZUGOLYKFT	Dr. Vajna Virág
KOSA BRIGITTE	Waldorf Óvoda	Kosa Brigitta

**JELENLÉTI ÍV A 2014.04.29-ÉN TARTOTT MEDIÁCIÓS ALKALOM
RÉSZTVEVŐIRŐL**

Résztevő neve	Képviselet szervezet neve	Résztevő aláírása
Bencsik Mónika Polgármester	Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat	
Bárdos Iván	Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat	
Dr. Klein Ferenc	Német Nemzetiségi Önkormányzat	
Reindl Gyula	Nagykovácsi Általános Iskola	
Bokor Rózsa	Nagykovácsi Általános Iskola	
Kiss Beáta	Kispatak Óvoda	
Diószeghy Tünde	Öregiskola Közösségi Ház	
Varga Mária	Waldorf Óvodai Alapítvány	
Borbély Andrea	Környezet a Gyermekekért Alapítv	
Mészáros Ágnes	Nagykovácsi Óvodáért Alapítvány	
Németh István	Közműfejlesztési Egyesület	
Bárdos Zsuzsanna	NATE	
Gáspár Kornélia	Nagykovácsi Művészeti Iskola	
Kövesd Péter	TREBAG Kft.	
Gaszner Ildikó	NAME	
Mátyus Attila	Nagykovácsi Turisztikai Egyesület	
Máriássy Lilla	Zsíroshegyi Kilátások Egyesület	
Tokody Zoltán	Nagykovácsi Sportegyesület	
Fodor Attila	Nagykovácsi Sólymok Sportegyes.	
Lukátsy Zoltán	NUSE	
Éliás Róbert	NUSE	
Szmicsek Sándor	Nagykovácsi Harangszó Alapítv.	
Dr. Zsigmond Livia	Nagykovácsi Református Gyülekezetért Alapítvány	
Dvorzsák-Pintér Tünde	NOE Nagykovácsi Csoportja	
Honti Zoltán	Készenléti Szolgálat	
Kemenes Gábor	Nagykovácsi Harangszó Alapítvány	
Ferik Tünde	Völgyzugoly Műhely Kft.	
Korsós Renáta	Völgyzugoly Műhely Kft.	
Kéthelyi Márton	Völgyzugoly Műhely Kft.	
Kéthelyi Gergely	Völgyzugoly Műhely Kft.	
dr. Vajna Virág	Völgyzugoly Műhely Kft.	
Györgyi Zoltán	Polgármesteri Hivatal	
Jakab Balázs	Polgármesteri Hivatal	
Tóthné H. Hedvig	Polgármesteri Hivatal	
DIENES GÁBOR	NAME	

4. SZ. MELLÉKLET - A 2014. ÁPRILIS 8-I ELSŐ NYITOTT FÓRUM CSOPORTJAINAK SWOT ANALÍZISE

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • zsákfalú helyzetből adódó előnyök: nyugodtság, átmenő forgalomtól mentes • kiemelkedő táji és természeti adottságok • összetartó faluközösség • vonzó turisztikai célpont • nagy szellemi tőke • intenzív kulturális élet • fiatalok magas aránya • laza, falusias beépítés • sokszínű, jó minőségű közszolgáltatási ellátás • aktív mikroközösségek magas száma • megvalósult fejlesztések, település nagy fejlődése <ul style="list-style-type: none"> ○ burkolt utak arányának folyamatos emelkedése ○ a község folyamatos fejlődése (óvoda, templom, főtér, stb.) • az értékteremtés fontossága a lakosok számára • erősek és népesek az egyházi közösségek • sokszínű gyerek és felnőtt programok • termelői piac • aktív civil élet • aktív sportélet • individuális tisztelet • autonóm törekvések • környezettudatos építkezések, fejlesztések 	<ul style="list-style-type: none"> • zsákfalú helyzetből adódó közlekedési problémák, egy irányból való megközelítés, havária esetén veszély • tájvédelmi körzet körbeveszi a települést, korlátozza a fejlesztéseket • a térség településeitől való elszigeteltség (nem tartozik sem a Zsámbéki-medence, sem a pilisi térséghez) • a turizmusból származó bevételek hiánya az infrastrukturális kiépítetlenség miatt • helyi munkahelyek hiánya és az ezzel járó ingázás • a magas születésszámnak köszönhetően az ezzel járó feladatok folyamatos növekedése • az önkormányzat és a hivatal tekintélyéhez méltatlan környezete • nem megfelelő egészségügyi intézmény • megfelelő méretű kulturális intézmény hiánya • kerékpárút hiánya • identitászavar • konfliktus az „öslakosok” és a „gyüttmentek” között • gyalogos közlekedés biztonsága nem mindenhol megoldott • túlnépesedés • Tisza kastély elvesztése • tájidegen növényhasználat • nem elég szigorú helyi építési szabályzat • civil szervezetek, megmozdulások nem megfelelő összehangolása • nincs elég kocsmá • nincs megfelelő számú ifjúsági találkozóhely • szórakoztató és egyéb szabadidős lehetőségek hiánya (mozi, park...) • mecenatúra hiánya • nem megfelelő együttműködés a különböző szervezetekkel (pl.: Pilis Parkerdő Zrt.) • jogkörök hiánya

Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • a kulturális élet még intenzívebb kiaknázása • térségi együttműködés (turisztika, sport, gasztronómia, kulturális) • virtuális központ • infokommunikációs fejlesztés, ingyenes wifi hálózat az egész községben • kötöttpályás közlekedési kapcsolat kiépítése Budapesttel (és a hozzá kapcsolódó parkolók) • közösségi, vállalkozó által üzemeltetett buszjárat indítása Budapestre • munkahelyteremtés, a munkaerő helyben történő foglalkoztatása (pl. távmunka) • 12 osztályos iskola (gimnázium) létrehozása <ul style="list-style-type: none"> - ökológiailag fenntartható gondolkodás oktatása - jó szellemű, vonzó gimnázium - részben alapítványi • sportinfrastruktúra fejlesztése • vendéglátás fejlesztése (panzió, étterem...) • helyi adók újragondolása • alternatív energiaforrások hasznosításának elősegítése (pl. adókedvezmény) • vállalkozó önkormányzat • Ördög-árok potenciáljának felerősítése és kihasználása • szellemi tőke kiaknázása 	<ul style="list-style-type: none"> • Budapest szívó hatásának érvényesülése • az értékes természeti környezet túlterhelése, pusztulása • túlzott ütemű népességnövekedés, és az ezzel járó terhek, feladatok növekedése • az „adóreformból” következő esetleges bevételcsökkenés • az alternatív energiahasznosítás építményeinek tájképre gyakorolt negatív hatása • korrupció

5. SZ. MELLÉKLET - A 2014. ÁPRILIS 22-I MÁSODIK NYITOTT FÓRUM - FEJLESZTÉSI CÉLOK

C É L O K		
KÖZSZOLGÁLTATÁS	E N E R G I A →	← K O M M U N I K Á C I Ó →
• polgármesteri hivatal		
• egészségház		
• kisbusz		
• saját konyha		
• tűzoltó, mentő állomás		
• okmányiroda, kormányablak		
OKTATÁSFEJLESZTÉS		
• gimnázium/ 12 osztályos iskola		
• művészeti iskola		
KÖZÖSSÉGI INTÉZMÉNYEK		
• művészeti központ		
• ifjúsági park		
SPORTFEJLESZTÉSEK		
• sportpálya		
• uszoda		
• klubélet		
• lovas		
• futópálya, erdei tornapálya		
ZÖLDTERÜLETEK REHABILITÁCIÓJA		
• elhanyagolt területek		
• Békás-tó		
ÚTHÁLÓZAT MINŐSÉGI FEJLESZTÉSE		
• Kossuth utca		
• kerékpárút		
• parkolás		
• járdák		
• új faluközponthoz kapcsolódó úthálózat		
KÜLTERÜLETEK MEZŐGAZDASÁGI HASZNOSÍTÁSA		
• mezőgazdasági innováció		
• hangyaszövetkezet		
• piac		
TURIZMUS		
• szervezés		
• koordinálás		
• turistaház		

6. SZ. MELLÉKLET - A 2014. ÁPRILIS 29-I HARMADIK NYITOTT FÓRUM - FEJLESZTÉSEK ELSŐ CSOPORT

• Iskolabővítés

Jelenleg 470 fős létszám, 2018/2019 tanévre kb. 800 fő

- Fejlesztés tartalma: minimum +10 új tanterem
- Fejlesztés helyszíne: Jelenlegi iskola épületében megoldható
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, KLIK
- A fejlesztés megvalósítása: Reális

• Közétkeztetés

- Fejlesztés tartalma: Konyha
- Fejlesztés helyszíne:
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat
- A fejlesztés megvalósítása: Reális

• Iskola alapítás

- Fejlesztés tartalma: iskola 12 osztályosra bővítése, szellemiségében magas színvonalú, tagozatos iskola (zene, sport)
- Fejlesztés helyszíne:
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat + folyamatos egyeztetés a lakosokkal, igényfelmérés
- A fejlesztés megvalósítása: Vágy

Realitás: Feltételei: Közösségi összefogás (pl.: Web es alapon), helyi vállalkozók megszólítása, „tégla-jegy”, Tömbösített megoldás

• Sport központ

- Fejlesztés tartalma: Sportcsarnok, ifjúsági Park tenisz, futópálya, focipálya (esetleg tanuszoda), „klub élet” megteremtése
- Fejlesztés helyszíne: Tömbösítve
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat
- A fejlesztés megvalósítása: Vágy

Realitás: Tömbösített megoldás

• Művészeti iskola

- Fejlesztés tartalma: Önálló épület a Művészeti Iskolának
- Fejlesztés helyszíne: Jelenlegi Polgármesteri Hivatal (kis termek, könnyű hangszigetelés)
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, NAMI
- A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

• Polgármesteri Hivatal:

- Fejlesztés tartalma: Polgármesteri Hivatal új épületbe költöztetése, szolgáltatásfejlesztés
- Fejlesztés helyszíne: Tömbösítve
- Fejlesztés szereplői: Önkormányzat
- A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

- **Tömbösített Fejlesztések**
  - Fejlesztés tartalma: Gimnázium, Sportközpont, Ifjúsági Park, Polgármesteri Hivatal egy helyre költöztetése, alternatív energia felhasználása, Új faluközpont létrehozása, közösségfejlesztés,
  - Fejlesztés helyszíne: az új Óvoda alatti üres önkormányzati területrészt
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, helyi vállalkozók, közösségi összefogás
  - A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

- **Tömbösített Fejlesztések**
  - Fejlesztés tartalma: Gimnázium, Sportközpont, Polgármesteri Hivatal egy helyre költöztetése, alternatív energia felhasználása, Új faluközpont létrehozása, , közösségfejlesztés,
  - Fejlesztés helyszíne: az új Óvoda alatti üres önkormányzati területrészt
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, helyi vállalkozók, közösségi összefogás
  - A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

- **Ifjúsági Klub**
  - Fejlesztés tartalma: Ifjúsági Klub épületének kialakítása, gyermekfelügyelet, alternatív napközi (10 év felett), Internet, foglalkoztatás
  - Fejlesztés helyszíne: Védőnői ház épülete
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, Civilek
  - A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

- **Egészségközpont + Bölcsőde**
  - Fejlesztés tartalma: Bölcsőde, Rendelő, Védőnő, Fogászat
  - Fejlesztés helyszíne: Kaszáló utca
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat
  - A fejlesztés megvalósítása: Reális

- **Civil Ház**
  - Fejlesztés tartalma: Német Nemzetiségi Önkormányzat kiállítása, Információs pont, turisztikai központ, civil ház
  - Fejlesztés helyszíne: régi Református templom
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, civilek, Kisebbségi Önkormányzat
  - A fejlesztés megvalósítása: inkább realitás

- **Alkotó Ház**
  - Fejlesztés tartalma: Helyi alkotóművészeknek egy művészeti központ létrehozása
  - Fejlesztés helyszíne:
  - Fejlesztés szereplői: Önkormányzat, civilek,
  - A fejlesztés megvalósítása:

MÁSODIK CSOPORT

1. INFRASTRUKTURA

- autósok és gyalogosok érdekeinek optimális összehangolása
- főútvonalra rátelepült szolgáltatások térbeli széthúzása, áttelepítése más helyekre is, az élelmiszer kereskedelmet hosszútávon elhelyezni innen
- parkolóhelyek kialakítása a főútvonalon
- régi településrész úthálózatának felújítása
- térfigyelő kamerarendszer kiépítése
- napelemes közvilágítás

2. ZÖLDTERÜLETI REHABILITÁCIÓ

- elhanyagolt közterületek rendbehozatala, karbantartása (közmunaprogram)
- erdő-, faluhatár kitisztítása (lakossági akció, földnap program is lehetne) → érdekeltség megteremtése, szankcionálás
- faluból kivezető erdészeti utak rendbetétele, sárrázó burkolat a beérkező szakaszon (nem szilárd útburkolat!)
- parkolók kialakítása a faluból kivezető utak végén, de még jobb lenne a falu elején (is), ahol biciklit is lehetne bérelni
- Békás-tó természeti környezetének visszaállítása
- tanösvények kialakítása
- Ördög-árok partvonalának, partjának rendezése
- Lovarda lóartásának szabályozása (trágya-tárolás, legeltetés, szennyvíz)
- lovas utak kialakítása
- Kolozsvár téren a patakpart parkszerű kialakítása, rendezése
- esővíz gyűjtése puffer tározók kialakításával → esővíz közösségi hasznosítása
- zöldhulladék közösségi elszállítása, hasznosítása

3. ÉPÍTETT KÖRNYEZET

- új építetőknek építési iránymutatás (szín, anyag, forma, motívumok)
- egységes fasorok önkormányzati szabályozással (fa-ajánlással, a nem őshonos, allergén fák telepítésének kizárásával, a fákról elnevezett utcáknál azonos fa telepítésével → ld. Alma utca, Szilva utca, stb.)
- önkormányzati létesítmények, intézmények, középületek egységes arculatának kialakítása (Nagykovácsi művészek bevonása!)
- ötletpályázat

4. HASZNOSÍTÁS

- Kossuth Lajos utcai gyermekorvosi rendelő (parkoló?)
- volt Patika (Kossuth Lajos utca 45.) (parkoló?)
- régi Református Imaház (Tisza István tér) játszóház, múzeum, kiállítások
- lebontott régi óvoda telke (előzővel közös hasznosítás, kis gyalogos fahíd a kettő között a patak fölött)
- orvosi rendelő és körzeti megbízott helye
- murványa
- Zsíroshegyi úti víztározó mögötti terület
- Gémeskút utca, gémeskút
- Nagyszénás tanösvény kezdete és vége (hol a vége?)

HARMADIK CSOPORT

Külterületek mezőgazdasági hasznosítása

❖ Mezőgazdasági innováció

- Intézkedés
  - Tulajdonosi kör feltérképezése
  - Lobby tevékenység - megmaradó 20 ha-os terület kárpótlásának befejezése
  - Rendezetlen tulajdonviszonyok tisztázása
- Helyszín:
  - Felhagyott gyümölcsös
  - Ingatlan nyilvántartás szerint
- Megvalósítás:
  - Nem művelt területek művelésbe vonása
  - **Kommunikáció:** Közösségi kert létesítése
  - Vágy: Fóliasátor létesítése, ami nap- illetve geotermikus energiával kerülne melegítésre
- **Alternatív energia:** Biogáz hasznosítás a komposztált, illetve fel nem használt növényi részekből
- Kapcsolódás:
  - Lovasturizmus - takarmányellátás
  - Hangyaszövetkezet
  - Biogáz hasznosítás

❖ Hangya Szövetkezet

- Intézkedés: Szervezés alatt a kialakítása
- Helyszín: Ingatlan nyilvántartás szerint
- Megvalósítás:
  - Inkubátor ház felügyelete alatt
  - Egyesületi forma a jogszabályi előírások alapján megfelelőbbnek látszik
- Kapcsolódás: Mezőgazdasági innováció

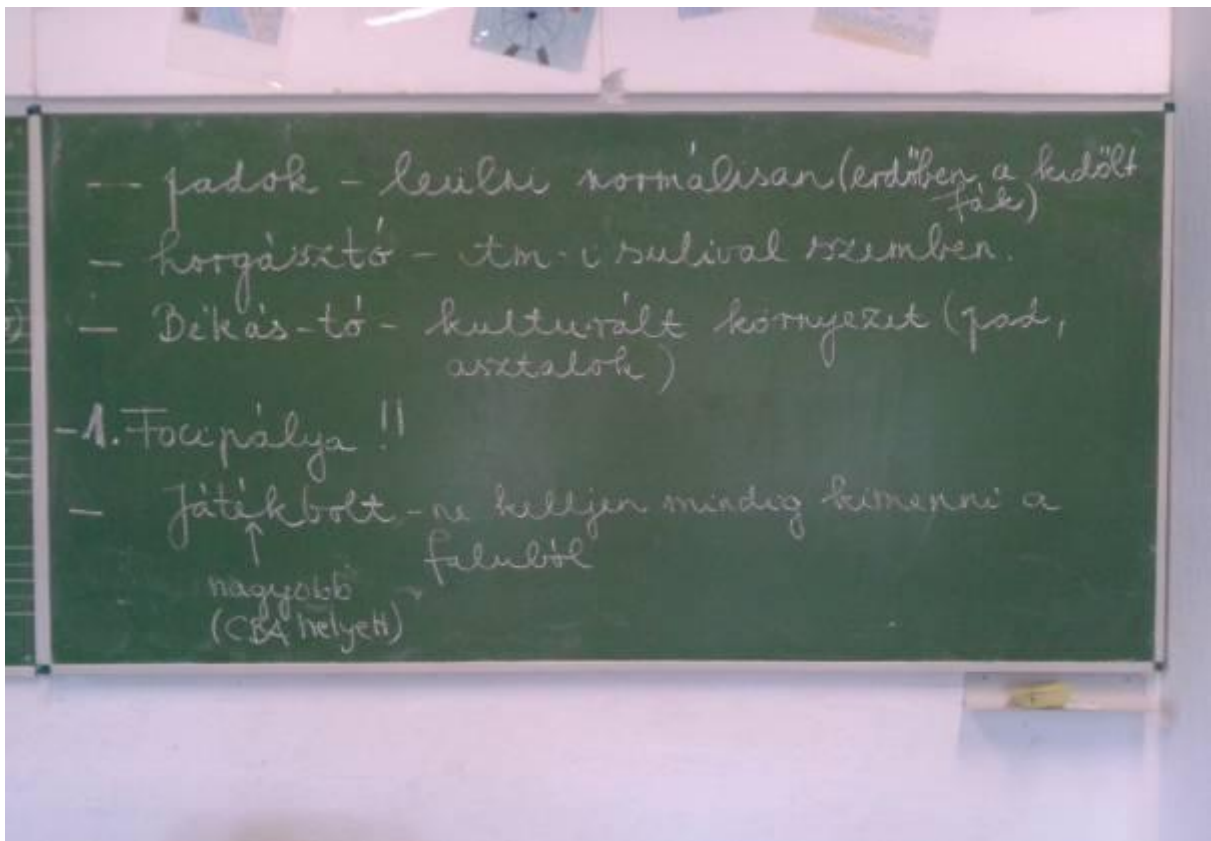
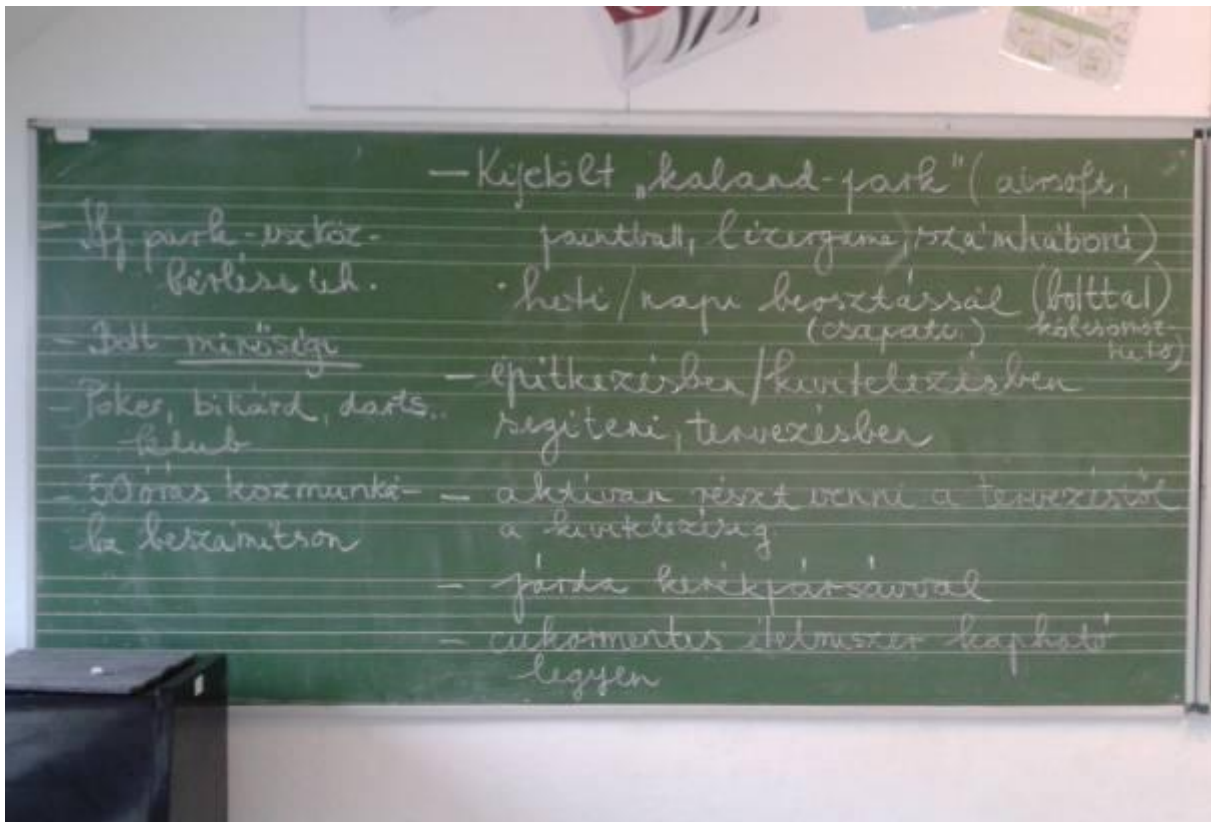
❖ Piac

- Intézkedés: Helyi termelők bevonása
- Helyszín: Inkubátor ház
- Megvalósítás:
  - Termés függvényében sűrűbb piactartás
  - Kosár közösség létrehozása
  - **Kommunikáció:** Web felület létesítése, ahol a kereslet és kínálat találkozik, lehetőséget kínál cserélésre az értékesítésen túl
- **Alternatív energia:** piaci hulladék gyűjtése és hasznosítása

Gazdasági intézkedések hatása: Környezet rendben tartása az egyik feladat: tájba illő és környezetvédelmi szempontból illeszkedő. Munkahelyteremtés és gazdaságfejlesztés, mivel új vállalkozások születnek. Az Európai Unió területi alapú támogatások Natura 2000 területek esetében magasabb. Autonomiát és identitást erősítő szerep helyi termékek és vállalkozások által.

7. SZ. MELLÉKLET - RÉSZLETEK AZ ÁLTALÁNOS ISKOLÁS TANULÓK TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSEL
KAPCSOLATOS ÖTLETEIBŐL

ÍRÁSOS ÖTLETEK

RAJZI ÖTLETEK

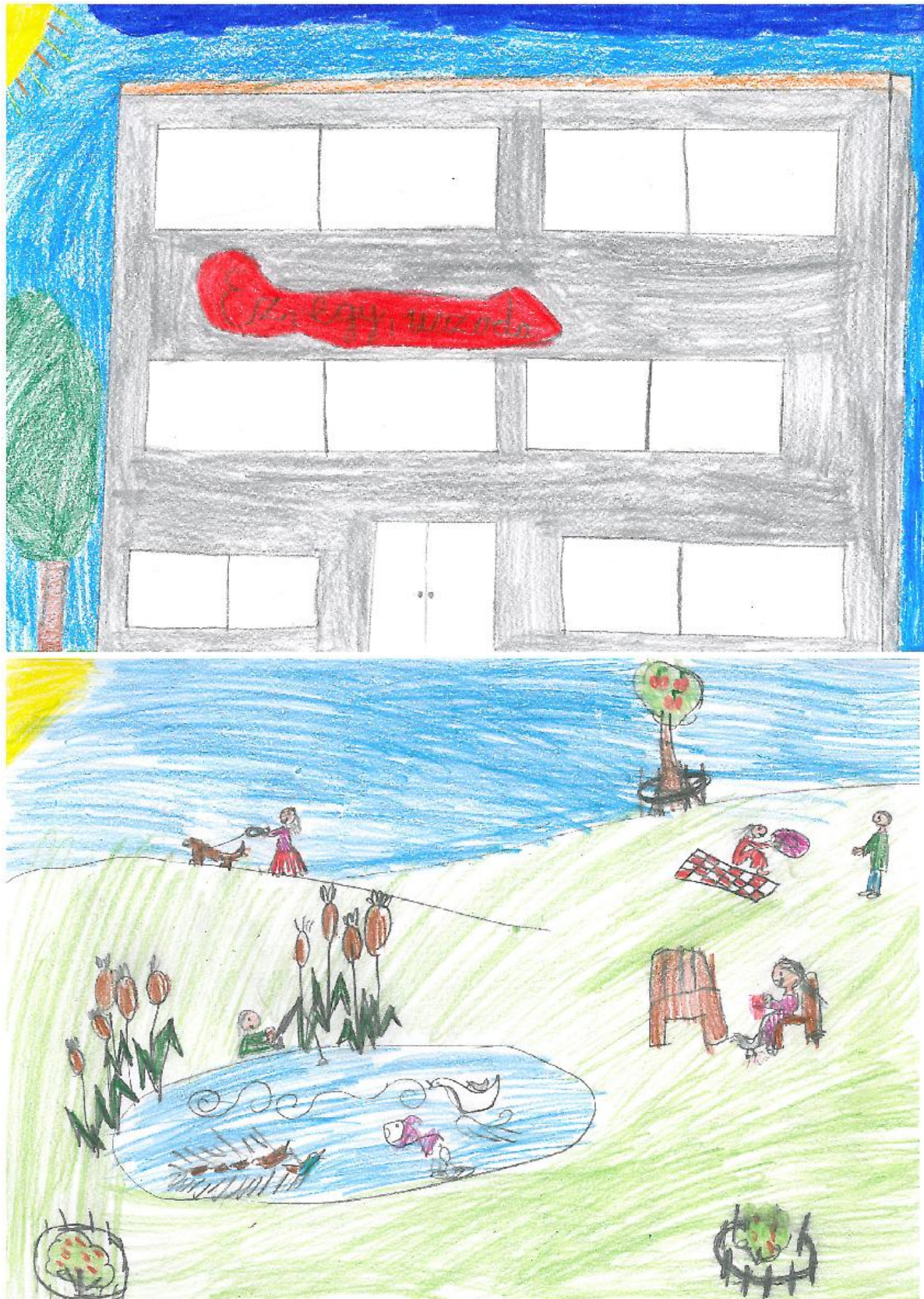

8. SZ. MELLÉKLET - HATÁROZAT KIVONAT A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ
VITAANYAGÁNAK ELFOGADÁSÁRÓL

KIVONAT
NAGYKOVÁCSI NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
2014. MÁJUS 22-ÉN MEGTARTOTT
MUNKATERV SZERINTI KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ÜLÉS JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

NAGYKOVÁCSI NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
62/2014. (V.22.) HATÁROZATA

Tárgy: Döntés a Településfejlesztési Konceptió vitaanyagának elfogadásáról

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) kormányrendelet 30. § (4) bekezdésének megfelelően úgy dönt, hogy a Településfejlesztési Konceptió készítését megalapozó helyzetelemzés és helyzetértékelés munkarészt, illetve a településfejlesztési koncepció vitaanyagát, az abban megfogalmazott fejlesztési irányokat és célokat elfogadja. Felhatalmazza a Polgármestert, Jegyzőt, Főépítészt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal

Felelős: polgármester, jegyző, főépítész

Bencsik Mónika
polgármester

Papp István
jegyző

9. SZ. MELLÉKLET - HATÁROZAT KIVONAT AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA JÓVÁHAGÁSÁRÓL

KIVONAT
NAGYKOVÁCSI NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
2015. MÁRCIUS 19-ÉN MEGTARTOTT
RENDES KÉPVISELŐ-TESTÜLETI ÜLÉS JEGYZŐKÖNYVÉBŐL

**NAGYKOVÁCSI NAGYKÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT
KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK
33/2015. (III.19.) HATÁROZATA**

Tárgy: Nagykovácsi Integrált Településfejlesztési Stratégia elfogadása

Nagykovácsi Nagyközség Önkormányzat Képviselő-testülete a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) kormányrendelet 31.§-ban foglaltaknak megfelelően úgy dönt, hogy elfogadja Nagykovácsi Integrált Településfejlesztési Stratégiáját.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia jelen határozat mellékletét képezi.

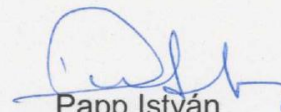
Felhatalmazza a Polgármestert, Jegyzőt, Főépítészt a szükséges intézkedések megtételére.

Határidő: azonnal

Felelős: Polgármester, Jegyző, Főépítész

Kiszelné Mohos Katalin
polgármester

Papp István
jegyző

Az integrált településfejlesztési stratégia összeállításában

Bencsik Mónika, Nagykovácsi község polgármestere,
Györgyi Zoltán, főépítész,
a Nagykovácsi nyitott fórum résztvevői (vállalkozók és civil szervezetek képviselői),
a kérdőívvel megszólított lakosok

valamint a Völgyzugoly Műhely Kft. (2083 Solymár, Bimbó u. 20.) munkatársai vettek részt:
Feriik Tünde, Kéthelyi Márton, Kéthelyi Gergely, Korsós Renáta.